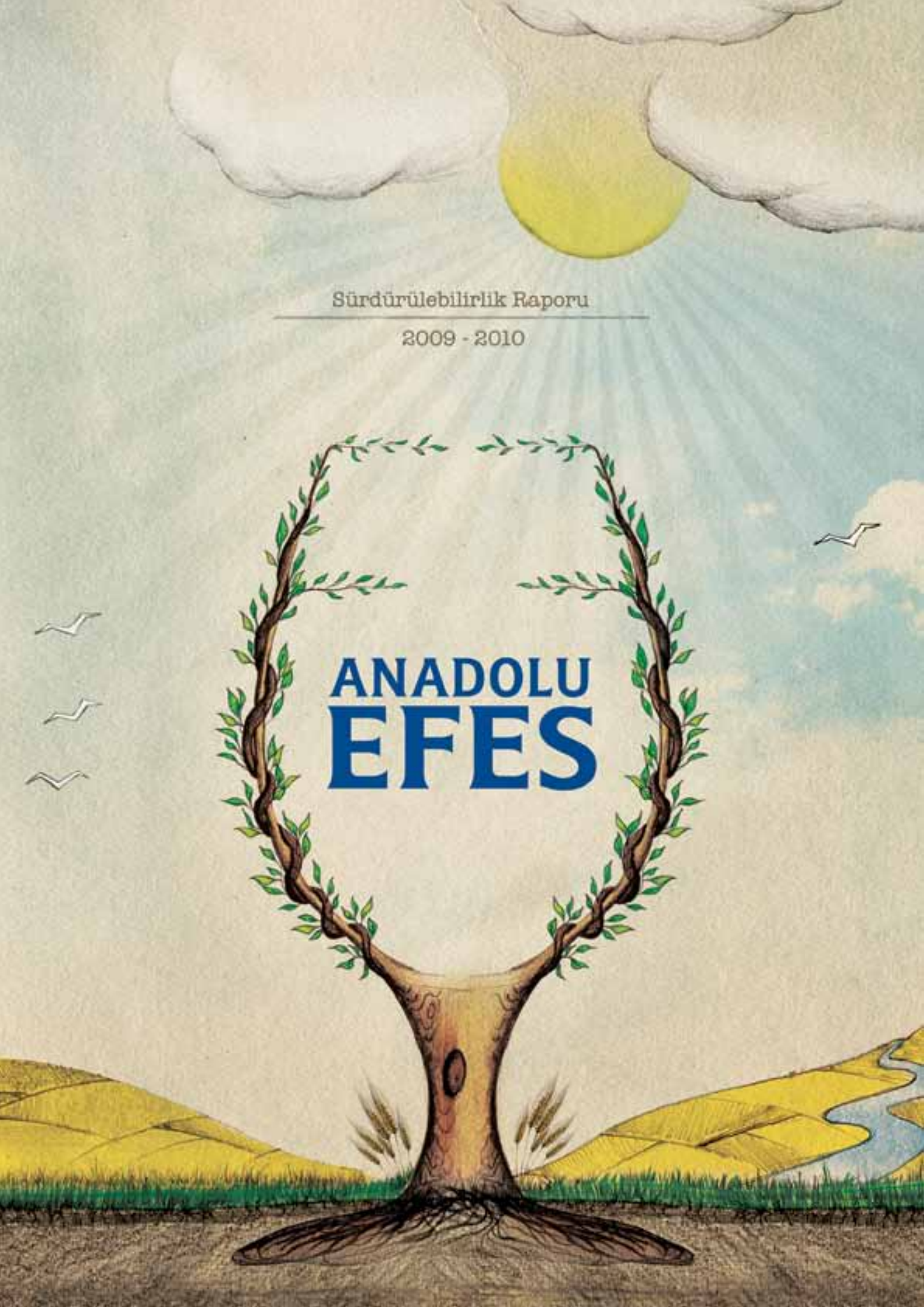

Sürdürülebilirlik Raporu

2009 - 2010

ANADOLU EFES

Başkanın Mesajı

2009 - 2010 dönemi, bizim için üretim ve satışlarımızı artırdığımız, faaliyet gösterdiğimiz birçok pazarda sektör büyümesinin üzerinde büyüme gerçekleştirdiğimiz başarılı bir dönem oldu. Küresel ekonomik konjoktürün yol açtığı olumsuzluklar ve ÖTV artışlarına rağmen bu çetin dönemden başarıyla çıkmamızda alışılmış kalıpların dışında düşünebilen, değişen koşullara hızlı adapte olabilen organizasyonumuzun vizyoner yaklaşımının etkisi büyüktür.

Şirketimizin 40. faaliyet yılını tamamladığımız bu raporlama döneminde elde ettiğimiz en önemli kazanımlardan biri de kurumsal vizyon ve misyonumuzdaki değişiklik oldu. Efes'in 50. faaliyet yılını tamamlayacağımız 2020'de, bu yeni bakış ile **faaliyet gösterdiğimiz tüm pazarlarda en çok beğenilen bira firması olmayı hedefliyoruz**. Ancak bu hedefi yakalamak kadar, elde edeceğimiz gelişimin sürdürülebilirliğini sağlamamız da gerekli. Dolayısıyla vizyonumuzla birlikte, kurumsal sürdürülebilirlik anlayışımızda da bir paradigma değişikliği gerçekleştirdik.

Gelişim değerler üzerinde yükselir

Raporlama döneminde, Efes felsefesini ve 40 yılı aşkın deneyimiyle oluşan değerlerini başka bir gözle değerlendirdik. Gerçekleştirdiğimiz bu ufuk turuyla, Efes'i betimleyen ana karakteri geleceğimizi aydınlatması için yeni bir dille şekillendirdik. Buna göre, Efes olarak biz, kalitesi dünya çapında kabul edilmiş biralar üretiriz ve bununla paydaşlarımızın hayatına renk katmayı hedefleriz. Bunu gerçekleştirirken de **faaliyet gösterdiğimiz her yerde güvenilir ve çevre dostu operasyonlar yürütür; sorumlu bir satıcı, bilinçli bir müşteri olur; herkes için değer üretir; tercih edilen bir işveren, paydaş beklentilerine duyarlı, iyi bir komşu oluruz**. Bu niteliklerin bizi geçmişte olduğu gibi gelecekte de başarıya taşıyacağına inanıyorum.

Sacayağı Yaklaşımı: Sürdürülebilir büyümenin anahtarı

Dünya ile birlikte iş hayatı da hızla değişiyor. 90'lı yıllarda hız kazanan sürdürülebilir kalkınma fikrinin gerçekçi bir iş modeline dönüşebilirliğine birkaç yıl öncesine kadar şüpheyle yaklaşıyorken günümüzde artık bu tartışmalar sona erdi. Gelecek dönemde paydaşlarının sosyal, çevresel ve ekonomik beklentilerine duyarlı, hesap verebilirliği ve paydaş katılımını ön plana çıkaran sürdürülebilir iş modellerini benimseyen şirketler başarıyı yakalayacak. Bu dönüşümü sağlayamayan şirketler ise, sosyal meşruiyet riskleriyle karşılaşacaklar.

Nasıl bir bira üreteceğiz?

Biz, ürettiğimiz biraya tadını sadece hammaddesinin ya da üretim tekniklerinin değil, aynı zamanda üreticisinin karakterinin de verdiği inanıyoruz. Bu yüzden sürdürülebilir biracılık çalışmalarımıza, biramızın 8 öncelikli niteliğini belirleyerek başladık. Bu öncelikli alanlara eğilerek hem paydaş beklentilerini karşılayacağımıza hem de kurumsal sürdürülebilirliğimizi pekiştireceğimize inanıyoruz. Raporlama döneminde de bu yönde birçok çalışma yaptık.

Çevreye saygılı ve emniyetli bira

İklim değişikliği günümüzün en temel ve gerçek kaygısı. Bu olgunun gelecekte karşımıza çıkaracağı sonuçların bugünden önlenmesi için öncelikle tüketicimize "daha az su, enerji ve emisyonla üretilen; daha az ambalaj gerektiren bira" sunmak için çalışıyoruz. Bunun için 2015 yılında aynı miktarda birayı bugüne oranla %25 daha az su ve %14 daha az enerji tüketerek, %15 daha az CO₂ emisyonuyla üreteceğiz. Yürüttüğümüz Ar-Ge çalışmalarıyla ambalaj tüketimimizi azaltacak, daha çevreci ambalaj seçeneklerine yöneleceğiz. Ayrıca paydaşlarımız, gelecek günlerde Efes'i iklim değişikliğiyle mücadele konusunda daha fazla inisiyatif alan, işbirlikleri geliştiren, araştıran, çözüm üreten bir şirket olarak görecekle. Operasyonel güvenilirlik bizim için önemli. Faaliyetlerimizden dolayı insan yaşamının, doğal hayatın ve biyoçeşitliliğin olumsuz etkilenmesine asla müsaade etmeyiz. Yatırım, eğitim ve iyileştirme çalışmalarımızla ulaşmak istediğimiz nokta "0 kaza ve mümkün olan en az çevresel etkiyle" bira üretmektir. Su ve enerji konularında almamız gereken çok yol olduğunu biliyoruz. Tüm çalışmalarımızı bu bilinçle gerçekleştiriyoruz.

Katma değer üreten bira

Biramızla en yüksek katma değeri yaratabilmek için güçlü ve sürdürülebilir bir değer zinciri oluşturmamız, bulunduğumuz toplumun sosyoekonomik açıdan gelişimini desteklememiz gerekir. Bu yüzden "değer zincirini geliştiren; toplumsal gelişimi destekleyen bira" üretmeye çalışıyoruz. 30 yılı aşkın süredir Türkiye'de yürüttüğümüz tarım destek programımızı Rusya'ya da taşıyarak binlerce yeni çiftçi ailesinin, geliştirdiğimiz arpa ve şerbetçiotu türlerinin üretimini yaparak gelir elde etmesini sağlayacak; iş geliştirme projelerimizi yaygınlaştırarak, bayi ve satış noktalarının verimlilik ve kazançlarını artırmalarına destek olacağız. Türkiye operasyonumuzun geçmiş yıllardan bugüne yürüttüğü birçok toplumsal gelişim projesini örnek olarak gelecek dönemde diğer ülke operasyonlarımızda da çalışmalarımıza başlayacağız.

Sorumluluk sahibi bira

En sevdiğimiz tüketiciler, ürünlerimizi bilinçli tüketen, bira kültürünü yaşatan ve geliştirenlerdir. Gelecek dönemde paydaşlarımız bilinçli tüketim konusunda çok daha aktif çalıştığımızı şahit olacaklar. Mevcut uygulamalarımızı geliştirerek, 2012 yılı itibarıyla de tüm operasyon coğrafyamızda geçerli, yerel özelliklerle şekillendirilmiş bir yaklaşımla destekleyeceğiz.

Yetenekleri Destekleyen Bira

Başarımızı sağlayan güç, yaratıcı ve vizyoner insan kaynağıdır. Çalışanlarımıza tüm haklarının güvence altında olduğu, insan onuruna yaraşır şartlarda, kendilerini geliştirebilecekleri, mutlu olabilecekleri bir iş ortamı vaat ediyoruz. Gelecek dönemde de "yeteneklerimizi" artırıp çeşitlendireceğiz. İnsan haklarının desteklenmesi konusundaki taahhüdümüzü UNGC Sözleşmesi'ni imzalayarak güçlendireceğiz.

Biramızın bu niteliklerini önümüzdeki 10 yılda mümkün olan en üst düzeye yükselteceğiz. Bu sayede Efes'in gelişimini sürdürülebilir kılacağımıza inanıyorum. Bu yolculuğumuzda bizlere destek olan, güvenlerini sunan başta çalışanlarımız, bayi ve diğer iş ortaklarımız, tedarikçi ve yatırımcılarımız olmak üzere, tüm saygıdeğer paydaşlarımıza şükranlarımızı sunarım.

Alejandro Jimenez

Biranız Nasıl Olsun?

“Biranız Nasıl Olsun” sorusuna yanıt arama serüvenimiz 1969 yılında İstanbul ve İzmir’de kurduğumuz 2 bira fabrikasıyla başladı. 40 yılı aşkın süredir paydaşlarımızın beklentisine hep doğru yanıtlarla karşılık verdik. Gördüğümüz takdirle büyümeye devam ettik. Türkiye’nin en beğenilen içecek şirketlerinden biri, en büyük bira üreticisi olduk. Vardığımız her hedef bizi daha büyüğüne ulaşmak için teşvik etti. Yolculuğumuzun sınırları Türkiye’yi aştı. **Bugün 5 ülkede, 14 bira fabrikası, 7 malt fabrikası, 1 şerbetçiotu tesisimiz var. 28 marka ile milyonlarca kişiye ulaşıyoruz.** Oluşturduğumuz bu etki alanını önemsiyor ve gösterdiğimiz performansla gurur duyuyoruz. Ancak uluslararası bir büyük organizasyona dönüşen Efes’in geleceği için hedefimiz yeni ufukları keşfetmektir. Bunun için çalışıyor, etki alanımızı genişletmek adına tüm fırsatları değerlendiriyoruz. Amacımız büyüme hızımızı artırarak daha geniş bir coğrafyada daha çok insana ulaşmak ve hayatlarına renk katmaktır.

Biramızla ulaştığımız herkesin yaşamında anlamlı bir değer oluşturmak için sürdürdüğümüz 41 yıllık serüvende, ardımızda olumlu bir iz bırakmamız gerektiği bilinciyle yol aldık. Biz Efes’in paydaşları tarafından güvenilir ve çevreye saygılı bir işletmeci, bilinçli bir müşteri, sorumlu bir satıcı, tercih edilen bir işveren, paydaşları için değer üreten, iyi bir komşu olarak tanımlanıyor olması için çaba harcadık. Saniyoruz ki, başarımızda paydaşlarımızın biramızdan aldığı tat kadar, bunu onlara sunan Efes Ailesi’yle olan ilişkilerinin ve vaadettiğimiz bu değerlerin de payı büyüktür.

Kurulduğumuz ilk günden beri tüketicilerimize, tercih ettikleri tat ve türde, kalitesi dünya çapında kabul gören ürünlerimizle ulaştık. Faaliyet coğrafyamızda sektörümüze yenilikler katan öncü bir oyuncu olduk. Dark birayı, buğday birasını, kahve aromalı, limon aromalı birayı tatmak isteyen; ya da fıçı bira tadını evinde, şişeden yakalamak isteyen tüketiciler bu ilkleri hep bizim ürünlerimizle yaşadı.

Son 10 yılda sosyoekonomik ve doğal hayat koşullarında görülen gelişmeler, iş hayatının kurallarını da geri dönüşü olmayacak biçimde değiştirdi. Artık organizasyonların sürdürülebilirliği, bu alanlara yönelik sorumlu çalışma yaklaşımlarını iş modellerine dahil ettikleri ölçüye ve paydaşlarına karşı ne oranda hesap verebilir olduklarına bağlıdır. Dolayısıyla biz, bugün, “biranız nasıl olsun” sorusuna farklı yanıtlar veren, sorumlu bir paydaş kitlemizin olduğuna inanıyor ve çalışmalarımızı bizden beklenen birayı sunabilmek amacıyla şekillendiriyoruz. Varmak istediğimiz nokta, Efes’in ürün, faaliyet ve tasarruflarının oluşturduğu sosyal, ekonomik ve çevresel etkileri

yönetmekte sektörüne yol gösterecek ölçüde ileri ilke ve uygulamaları hayata geçiren, paydaşları için daha çok ve sürdürülebilir değer yaratan, hızla değişen koşullara rağmen ardında pozitif iz bırakan bir organizasyon olmasıdır.

Daha sürdürülebilir biracılığa doğru çıktığımız yolculuğun yol haritasını özetleyen bu çalışmayla, kapsamlı bir öz değerlendirme yaparak gelişme noktalarımızı belirlemeyi ve paydaşlarımızı gelecek yönelimlerimiz konusunda bilgilendirmeyi amaçladık. Bu sebeple, rapor dahilinde, çalışma ilke ve yöntemlerimizi, bugüne kadar elde edilen kazanımlarımızı ve gelecekte neleri başarmayı hedeflediğimizi sizlere sunuyoruz.

Bugüne kadar olduğu gibi gelecekte de faaliyet coğrafyamızda yaşayan toplumların hayat kalitesinin geliştirilmesine yönelik çalışmalarımızı sürdüreceğiz. Çünkü hayat kalitesi yükseldiği ölçüde Efes’in sürdürülebilir gelişimini güvence altına alacağımıza inanıyoruz. Bu yüzden paydaşlarımız için hayatı doldurmaya devam edeceğiz. Daha sorumlu, daha sürdürülebilir ve daha keyifli bir hayat.

Biracılık & Efes

s. 4

Yönetişim & Sürdürülebilirlik

s. 6

Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu

s. 10

Taahhütlerimiz

s. 12

Biramız, Hayatımıza Renk Katmalı...

Daha Az Su Tüketmeli

s. 14

Ambalaj İhtiyacını Azaltmalı

s. 22

Değer Zincirini Geliştirmeli

s. 28

Toplumsal Gelişimi Desteklemeli

s. 38

Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilmeli

s. 18

Yetenekleri Desteklemeli

s. 24

Sorumluluk Sahibi Olmalı

s. 32

Emniyetli ve Çevreye Saygılı Olmalı

s. 44

Performans Verileri

s. 48

Rapor Hakkında

s. 51

GRI Gösterge Tablosu

s. 52

Biracılık & Efes

Biracılık Sektörü Dinamikleri

Geçmişi çok eskiye dayanan biracılık, günümüzde temel olarak sınayi üretime dayalı bir sektördür. Büyük yatırımlarla kurulan bira üretim tesisleri genellikle karlılıklarını ölçek ekonomisiyle yakalar. Bu sebeple dünya bira pazarına büyük oranda küresel ya da bölgesel üreticiler hakimdir. Bu pazar yapısının en olumlu yanı, ağır alkollü içecek sektöründe zaman zaman rastlanan sahte ürünlere ya da düşük kalite normlarında üretim yapan merdiven altı üreticilere biracılık sektöründe rastlanmamasıdır.

Bira yerel karakteri çok yüksek bir üründür. Bunun en temel sebebi, biranın yerel özellikler taşıyan tarım ürünleri ve sudan üretilmesi ve bira tüketicisinin yerel tat ve markalara sadakat göstermesidir. Bu yüzden küresel, hatta ulusal bira markaları oluşturmak son derece güçtür. Maliyet dezavantajlarına rağmen mikro ölçekli üreticilerin de sektörde görülüyor olmasının altında ise yerel tat olmanın getirdiği rekabet avantajı yatar.

Tarımsal üretimin dönerselliğe, iklim koşullarına, uluslararası ekonomik konjoktüre dayalı olması zaman zaman önemli fiyat dalgalanmaları oluşturur. Aynı şekilde bira üretiminin önemli girdilerinden biri olan enerji maliyetlerinde de dalgalanmalar yaşanabilir. Bu durum girdi maliyetlerine son derece duyarlı olan biracılık endüstrisini olumsuz etkiler.

Biranın pazarlama ve satış süreçleri, üretiminden de büyük zorluklar içerir; pazar gelişimi milli gelir, satın alma gücü ve sosyokültürel niteliklerin uygunluğuna dayanır.

Bira hem evde, hem de dışarıda tüketilebilir; ani ya da planlı bir güdüyle perakende satış noktalarından ambalajıyla ya da tüketim noktalarında fiçiden satın alınabilir. Diğer alkollü içecek ürünlerine oranla düşük maliyetli olmasına rağmen tüm gelir gruplarından tüketiciyle buluşur. Bu çeşitlilikten dolayı biranın pazarlanması kolaymış gibi algılanabilir. Oysa bu durum birbirinden son derece farklı özelliklere sahip geniş bir kitleye, çok sayıda durumda, tada dayalı bir ürünle hitap edebiliyor olmak demektir ve gerçekleştirebilmek çok zordur. Bunun yanında alkollü içecek olmasından dolayı, pazarlama uygulamaları çok katı yasal düzenlemelere tabi olup uyumsuzluk durumlarına karşı ağır yaptırımlar bulunmaktadır.

Tüm zorluklarına rağmen ürünlerimizle milyonlarca tüketicinin hayatına renk katma fırsatı bulduğumuz biracılık, karlı olduğu kadar keyifli bir işgal alanıdır.

Sürdürülebilir Büyümeye Odaklı Vizyon

İlk günden beri faaliyetlerimizi durmaksızın geliştirdik. **Geride bıraktığımız yıllar içinde üretim kapasitemizi 117 kat artırmayı başardık. Hedefimiz, operasyon yürüttüğümüz tüm pazarlarda en çok beğenilen bira firması** olmaktır. Bu sebeple paydaşlarımız önümüzdeki dönemlerde bizi mevcut pazarlarında çok daha güçlü, yeni pazarlara açılan daha aktif bir şirket olarak görecekler.

Bu vizyonu hayata geçirmek için tüm birimlerimiz durmaksızın operasyonlarımızı genişletmenin en etkin yöntemleri üzerinde çalışıyor, Pazar Geliştirme Direktörlüğümüz yeni pazar olanaklarını değerlendiriyor.

Pazar Görünümü

Faaliyet ülkelerimizde yasal tüketim yaşı üzerinde bulunan her kesimden tüketiciye ve her tüketim durumuna uygun ürünler üretiyoruz. **Satış hacmi bakımından Avrupa'nın 5., dünyanın 13. büyük bira üreticisiyiz.** 5 ülkede bulunan yıllık 35,2 Milyon Hektolitreye bira, 290.000 Ton malt üretim kapasitesindeki 14 bira fabrikamız, 7 malt üretim ve 1 şerbetçiotu işleme tesisimizle, 9 ülkede doğrudan operasyon yürütüyor, biramızı 80'e yakın ülkeye ihraç ediyoruz. 2009 yılında 22,1 Milyon Hektolitreye bira satışı gerçekleştirdik. 2010 yılında bu performansı %9,2 oranında yükselterek 24,2 milyon hektolitreye düzeyine ulaştık.

8'i Türkiye'de olmak üzere portföyümüzde toplam 28 marka bulunuyor. Onlarca ülkede beğeniyle tüketilen ana markamız Efes Pilsen, Avrupa'nın en çok satılan 2. bira markasıdır.

Elde ettiğimiz başarıda şirket dışı dünya ile kurduğumuz yapıcı ve olumlu ilişkilerin önemi büyüktür. İş dünyasının genelinde ve sektörümüzde yaşanan gelişmeler, elde edilen deneyimler ve gelecek projeksiyonlarının tartışıldığı en verimli ortam meslek birlikleri ve sivil toplum örgütleridir. Üyesi olduğumuz Avrupa Bira Üreticileri Birliği ve kurucu üyeleri arasında bulunduğumuz ÇEVKO ile ilişkilerimizi bu kapsamda değerlendiriyoruz.

Önümüzdeki 10 yıllık dönemde operasyonlarımızın yoğunlaştığı Türkiye, Rusya, Bağımsız Devletler Topluluğu ve Güneydoğu Avrupa'yı kapsayan bölgede pazar görünümümüzü geliştirecek, yeni pazarlarla operasyon coğrafyamızı genişletecek, ihracat hacmimizi büyüteceğiz.

Efes Türkiye:

Türkiye büyük çoğunluğu gençlerden oluşan 73,7 Milyonluk nüfusu, artan kişi başına düşen milli gelir düzeyiyle biracılık faaliyetleri için önemli fırsatlar vaat eden bir pazar. Diğer Avrupa ülkelerine kıyasla düşük olan yıllık 12 litrelik kişi başı bira tüketimi düzeyi gelecek dönemler için pazarın sunduğu potansiyel adına önemli bir göstergedir.

Türkiye pazarı, Efes'in en eski operasyonudur. 1969 yılında toplam 0,3 Milyon Hektolitreye bira üretim kapasiteli 2 bira fabrikasıyla başladığımız faaliyetlerimizi bugün 5 bira fabrikası, 2 malt üretim tesisi, 1 şerbetçiotu işleme tesisi ve yıllık toplam 10 Milyon Hektolitreye bira, 115.000 Ton malt, 300 Ton pelet şerbetçiotu üretim kapasitesiyle sürdürüyoruz. Toplam 220 bayi ve distribütörümüzle ürünlerimizin Türkiye genelinde lojistik ve satışını gerçekleştiriyoruz.

Son 5 yılda ÖTV'nin 8 kat artmasıyla Avrupa'da en pahalı bira Türkiye'de tüketiliyor. Bunun yanında alkollü içeceklerin satış ve pazarlama çalışmalarına yönelik yasal mevzuatın giderek sıkılaşması da faaliyetleri zorlaştıran etki oluşturuyor.

Tüm bu zorluklara rağmen 2010 yılı sonu itibariyle, %89 pazar payı ile Türkiye bira pazarında açık ara lider konumumuzu pekiştirdik.

Efes Rusya:

139,4 Milyonluk nüfus, gelişmiş milli gelir düzeyi ve alkollü içecek tüketim kültürüyle Rusya, biracılık sektörü için dev bir pazar sunuyor. Bunun en önemli göstergesi yıllık 73 litrelik kişi başı bira tüketimidir. Bunun yanında tüketici eğiliminin geleneksel yüksek alkollü içeceklerden hafif alkollü içecekler lehine yön değiştiriyor olması da önemli bir potansiyel yaratıyor.

Yıllık toplam 20,2 Milyon Hektolitreye bira, 175.000 Ton malt üretim kapasitesine sahip ülkenin farklı coğrafyalarına yayılmış 5 bira fabrikası ve 5 malt üretim tesisi ile gerçekleştirdiğimiz Rusya operasyonumuz, Efes'in en büyük ölçekli ülke operasyonudur. Coğrafi büyüklük ve iklim şartları dolayısıyla lojistik Rusya pazarında büyük önem taşır. Bu sebeple pazardaki başarımızda lojistik sistem ve kapasitemizin gelişmişliğiyle, sayıları 134'ü bulan bayi ve distribütörümüz önemli rol oynuyor.

Operasyonumuzu Türkiye dışına taşıdığımız ilk pazar olan Rusya'dan elde ettiğimiz deneyimin diğer ülke operasyonlarımızın geliştirilmesinde önemli katkısı bulunuyor. Rekabetin son derece canlı olduğu bu pazarda 2010 yılında %11 pazar payıyla 4. konumdayız.

Rusya pazarında raporlama döneminde pazar yapısında yaşanan en belirgin değişiklik ÖTV oranındaki artış oldu. Alkollü içecek sektörü içinde bira tüketimi lehine gelişen tüketici davranışı değişikliğine rağmen 3 kat artan ÖTV oranı pazar büyümesini zorlaştıran en belirgin unsurdur. Bu duruma karşın pekiştirdiğimiz pazar konumunu önemli bir başarı olarak değerlendiriyoruz.

Efes Kazakistan:

Büyük çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu 16,2 Milyonluk nüfusa sahip olan Kazakistan, gelişmekte olan ekonomisine paralel olarak gerçekleştirmekte olduğu sosyokültürel dönüşümle de biracılık sektörü için büyüme sinyalleri veriyor.

Kazakistan'da bulunan 2 fabrikamızla bira üretim faaliyetlerimizi, toplam 32 bayi ve distribütörümüzle lojistik ve satış çalışmalarımızı yürütüyoruz. Kısa zamanda gelişen operasyonumuz sonucunda %41 pazar payı ile sektör liderliği konumuna yükseldik.

Hedeflerimiz:

Efes'in gelecek 10 yılı için belirlediğimiz gelişim senaryosu 4 ana bileşenden oluşuyor:

- Mevcut pazarlarımızda pazar payı artışı ve satın almalarla büyümek,
- Doğrudan yatırım ve satın alımlarla yeni pazarlara açılmak,
- İhracat pazarlarımızda satış hacminde büyümek ve yeni pazarlar yaratmak,
- Mevcut ya da yeni faaliyet gösterdiğimiz tüm ülkelerde, yasal tüketim yaşı üzerindeki her kesimden tüketiciyle, mümkün olan her durum ve noktada ürünlerimizi buluşturmak.

Yönetişim & Sürdürülebilirlik

Paydaşlarımıza karşı en temel sorumluluğumuz şeffaf, hesap verebilir bir yönetim modeliyle sürdürülebilir gelişimimize devam etmektir. Uluslararası ölçekte operasyon yürüten, halka açıklık oranı yüksek bir şirket olarak modern yönetim uygulamalarını hayata geçiriyoruz. Kurumsal yönetim modelimizin gelişmişliği paydaşlarımızca takdir ediliyor; bağımsız kuruluşlarca yüksek notlarla derecelendiriliyor.

Her geçen dönem geliştirilen yönetim model ve uygulamalarımız sayesinde 2008 yılında 8,1 olan kurumsal yönetim derecelendirme notumuz 2009 yılında 8,3'e, 2010 yılında ise 8,4'e yükseltildi.

2010 yılında, Thomson Reuters ve Acclaro tarafından ikincisi düzenlenen Türkiye Yatırımcı İlişkileri Ödülleri'nden, En İyi Şirket, En Şeffaf Şirket, Kurumsal Yönetimin İletişimi Alanında En İyi Şirket, Finansal Sonuçların Paylaşımı Alanında En İyi Şirket, Yatırımcı İlişkileri Alanında En İyi İkinci CFO, Yatırımcı İlişkileri Alanında En İyi Üçüncü Web Sitesi olmak üzere, 6 ödül birden kazanarak yönetim anlayışımızın yanında paydaş ilişkilerimizde de başarıyı perçinledik.

Taahhütlerimiz

- Paydaş katılımının sağlandığı, şeffaf, hesap verebilir bir yönetim anlayışını takip edeceğiz.
- Sosyal, ekonomik ve çevresel konuları risk yönetim modeli dahilinde değerlendireceğiz.
- Modern uygulamalarla çerçevelenmiş bir kurumsal sürdürülebilirlik yönetimi oluşturacağız.

Yönetişim Yapısı

Pay sahiplerimizin katılımıyla yılda bir kez toplanan Genel Kurul, en yüksek karar organımızdır. Genel Kurul tarafından seçilen Yönetim Kurulu, Genel Kurul adına şirket idaresinden sorumludur ve görevlerini ana sözleşmede belirtilen esaslar dahilinde yürütür. Anadolu Efes Yönetim Kurulu icrada görevli olmayan 11 üye ve 2 danışmandan oluşur. Danışmanlar, profesyonel ve bağımsız nitelikli kişiler olup uzmanlık alanlarında Yönetim Kurulu'na danışmanlık yapmaktadır. Bir diğer üye ise, uluslararası kriterleri karşılamakla birlikte SPK normlarına göre bağımsız üye olarak değerlendirilmemektedir. Anadolu Efes Yönetim Kurulu üyeleri yasal düzenlemelerde belirtilen şartları sağlayan, iş hayatında bilgi, uzmanlık ve tecrübelerini kanıtlamış, itibarlı profesyoneller

arasından belirli süre için seçilirler. Bu süre en fazla üç yıl olmakla birlikte, üyelerin birden çok kez seçilebilmesi mümkündür. Ayrıca Yönetim Kurulu üyelerinin üyelik durumu her yıl Genel Kurul'da tekrar oylanır. Yönetim Kurulu görev ve sorumluluklarının icrasında uzmanlık komitelerinden faydalanır. Mevcut durumda denetim ve kurumsal yönetim alanında görev yapan iki Yönetim Kurulu alt komitemiz bulunmaktadır.

Yönetim Kurulu üyeliği binlerce paydaşımıza karşı büyük bir sorumluluğu da beraberinde getirir. Birçok alanda uzmanlık gerektiren bu sorumluluğu en iyi şekilde yerine getirebilmeleri için Yönetim Kurulu üyelerimize çeşitli alanlarda gelişen uygulamalara yönelik eğitim ve bilgi edinme olanakları sağlar. Bu çalışmaları Kurumsal Yönetim Komitesi koordine eder.

Yönetim Kurulu'nun işaret ettiği stratejik planda şirket idaresinin sağlanması Bira ve Meşrubat Grubu Başkanlıkları altında örgütlenen icra organizasyonunun sorumluluğundadır. Yönetim Kurulu Başkanlığı ve Grup Başkanlıkları farklı kişiler tarafından yürütülmektedir. Grup Başkanlarımız sorumluluk alanlarındaki şirket operasyonlarının tümünün yönetiminden, ulaşılan performanstan ve sürdürülebilir gelişiminden Yönetim Kurulu'na karşı sorumludur. Anadolu Efes *yönetişim uygulamaları hakkında detaylı bilgiye* www.anadoluefes.com kurumsal internet sitesi ve faaliyet raporlarımızdan ulaşılabilir.

Risk Yönetimi ve İç Denetim

Kurumsal sürdürülebilirliğin korunması için mevcut ve potansiyel risklerin tanımlanarak önleyici tedbirlerin alınması, bu mekanizmaların sürekli gözden geçirilmesi gerekir. Bu amaçla etkin risk yönetim ile iç kontrol süreç ve araçlarımız oluşturulmuştur. Risk yönetim mekanizmalarımızın temeli, şirketimizin karşı karşıya olduğu veya karşılaşması muhtemel bütün risklerin tanımlanmasına, minimize edilmesine yönelik uygulamaların geliştirilmesine ve bunların takibine dayanmaktadır. Sosyal, ekonomik ve çevresel alanları da kapsayan mevcut ve muhtemel riskleri, faaliyet gösterdiğimiz ülke özelliklerini de dikkate alarak mali riskler, operasyonel riskler, doğal riskler ana başlıklarında sınıflandırıyoruz. Ele aldığımız risklerin en aza indirilmesine yönelik karar süreçlerini, verimli ölçme ve işleme olanağı sağlayan bilişim sistemleriyle destekliyoruz. Böylelikle faaliyet sonuçlarını anlık bazda takip ediyor, beşeri hataları ortadan kaldırıyor, aynı zamanda iç kontrol sisteminin etkinliğini de artırıyoruz. Ayrıca bilişim altyapısı üzerinden çalışan iç iletişim sistemimiz karşılaştığımız sorunlara kısa sürede müdahale etme ve çözüm üretme esnekliği tanıyor.

Yönetim sistemimize entegre edilmiş olan ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, HACCP gibi standartlarla operasyonel işleyişimizi daha verimli kılıyor, bu standartlar dahilinde

yönettiğimiz konuları risk analizlerine dahil ediyoruz. Periyodik iç ve dış denetimlerle, bu sistemlerin işlerliğini sürekli canlı tutuyoruz. Raporlama döneminde Teminat – Risk Yönetim Sistemi'ni hayata geçirdik. Risk yönetimimizin güçlendirilmesine yönelik bu çalışma ile mali iş birimlerimizin müşteri risklerinin takip süreçlerini geliştirdik.

İç kontrol sistemimizde, yetki ve sorumlulukları şeffaf ve anlaşılır bir şekilde yazılı olarak tanımladık. Tanımladığımız risk unsurlarını sürekli takip ediyor ve denetim bulgularını detaylı açıklamalarıyla birlikte düzenli raporlarla üst yönetime elektronik ortamda sunuyoruz. Onay gerektiren konular, yetki çizelgelerinin belirttiği sınırlar dahilinde birden fazla yönetici tarafından incelenerek onaylanıyor. Yıl içinde gerçekleştirdiğimiz iç denetim çalışmalarının yanında, iş birimlerimizde Anadolu Grubu genelinde uygulanan iç kontrol denetimleri de gerçekleştiriliyor. *Efes Risk Yönetim ve İç Kontrol Sistemleri hakkında detaylı bilgiye www.anadoluefes.com kurumsal internet sitesi ve faaliyet raporlarından ulaşılabilir.*

Sürdürülebilirlik Yönetimi

Kuruluşumuzdan beri operasyon coğrafyamızı genişletmek ve beraberinde organizasyonumuzu geliştirmek için çalıştık. Gelişimin sürdürülebilirliğini de gelişim kadar önemsedik. Bunun da, yönetim modelimizin özünde bulunmasıyla mümkün olacağına inanıyoruz.

Raporlama döneminde, 40. yılını doldurduğumuz biracılık operasyonlarımızda geldiğimiz noktayı değerlendirdik. 50. yılımızı tamamlamış olacağımız 2020 yılı için çok daha büyük bir coğrafyada, üst düzey sorumluluk anlayışı ve daha güçlü

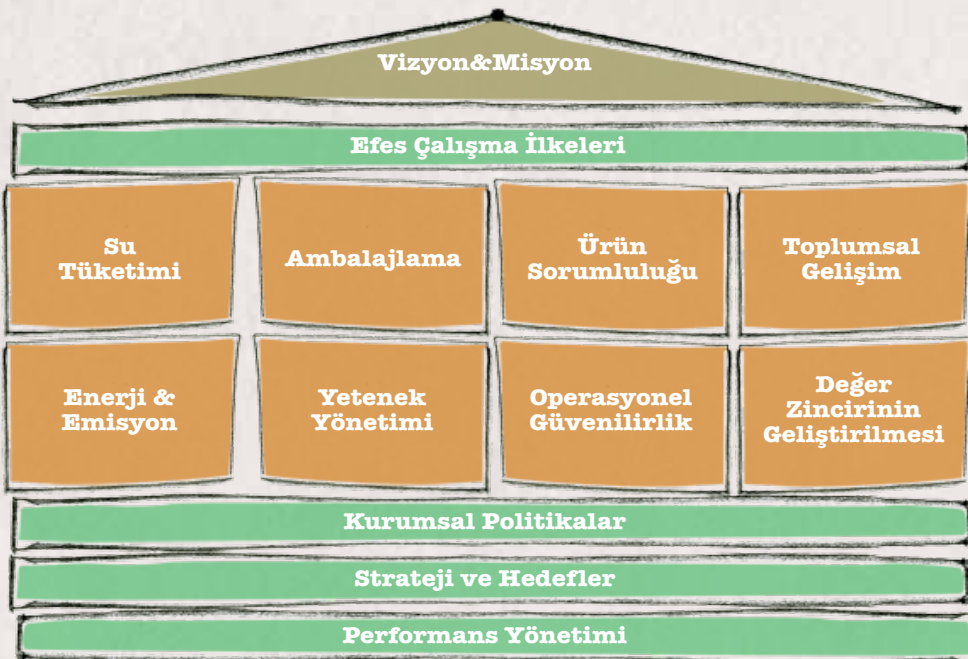
bir sürdürülebilirlik yapısıyla faaliyet göstermeyi amaçlıyoruz. Kurumsal vizyon ve misyonumuz, faaliyet ve uygulamalarımızın genel bakış ve hedefini tanımlayan, çalışmalarımızda bize yön gösteren pusulamızdır.

Efes Çalışma İlkeleri, faaliyetlerimizin sosyal, çevresel, etik ve ekonomik boyutlarında hangi tutum ve davranışları takip edeceğimizi belirleyen rehberdir. Tüm operasyonlarımızda geçerli olan çalışma ilkelerimiz tüm çalışanlarımız için bağlayıcıdır. Ayrıca bu ilkeler paydaşlarımızla kurduğumuz ilişkilerde de beklenti ve davranışlarımızı belirleyici niteliktedir. *Efes'in yeni kurumsal vizyon ve misyonu ile çalışma ilkeleri'ne www.anadoluefes.com adresinden ulaşılabilir.*

Kurumsal sürdürülebilirliğin sağlanmasında çok sayıda değişken rol oynar. Tüm organizasyonlar gibi biz de faaliyetlerimizde birbirinden farklı ancak birbirini etkileyen birçok konuyu yönetiyoruz. **Raporlama döneminde kurumsal sürdürülebilirlik önceliklerimiz üzerinde çalışarak birçok alt çalışma alanını içinde barındıran 8 ana konu belirledik. Bu 8 odak alanda performansımızı artırarak Efes'in daha sürdürülebilir bir yapıya kavuşacağına inanıyoruz.** *Efes'in önceliklendirme çalışmasının detaylarına Rapor Hakkında bölümünden ulaşılabilir.*

Kurumsal sürdürülebilirliğimizin temelini oluşturan tüm sosyal, ekonomik ve çevresel konuların yönetiminde özdeş, sistematik ve bütüncül yöntemleri takip ediyoruz. Gelecek dönem için amacımız bu alanların alt başlıklarında da hareket planlarını hayata geçirerek sürdürülebilirlik yönetim yapımızı güçlendirmektir. Bu görevin yerine getirilmesi için raporlama döneminde Efes Sürdürülebilirlik Yönetimi Çalışma

Efes Sürdürülebilirlik Yol Haritası

Faaliyetlerimizde temel aldığımız **Vizyonumuz**, operasyonumuz olan tüm pazarlarda en çok beğenilen bira firması olmak;

Misyonumuz ise toplumda sorumlu tüketim bilinci geliştirmek ve sosyal yaşama değer katmaktır.

Grubu'nu oluşturduk. Organizasyonel yapımızı oluşturan tüm uzmanlık alanlarının temsil edildiği ve gönüllü temsile dayanan Çalışma Grubu'nun ana misyonu, şirketimizin gelecek vizyonu doğrultusunda kurumsal sürdürülebilirlik performansının artırılmasına yönelik yönelim ve hareket planlarının oluşturulmasıdır. Çalışma Grubu'nun aldığı kararlar ilgili uzmanlık birimleri tarafından projelendirilerek hayata geçirilir. Böylelikle üst düzey organların ortak akılla oluşturduğu stratejik kararlar tüm operasyonel coğrafyamızda gerçeklik kazanır. Dönem faaliyetlerinden aldığımız olumlu sonuçlar doğrultusunda, gelecek dönemde Sürdürülebilirlik Yönetimi Çalışma Grubu'nun kurumsal yapımızın içindeki yerini daha da güçlendirerek temsil ve karar mekanizmasının etkinliğini artıracak örgütlenme çalışmalarını hayata geçireceğiz.

Ulusal ve uluslararası kuruluşlarca oluşturulan çalışma ilke ve standartlarının takip edilmesi sürdürülebilirlik konusundaki taahhütlerimizi güçlendiriyor. Bu gönüllü ilkeler şirket uygulama standardı olarak içselleştiğinde, mevzuata uyum portföyümüzün ve dolayısıyla risk yönetim sistemimizin bir parçası haline geliyor. Böylelikle ilgili konulardaki saha çalışmalarımız da geliştirilmiş oluyor. Raporlama dönemi itibarıyla, ISO 9001 Kalite, ISO 14001 Çevre Yönetimi, OHSAS 18001 İş Sağlığı ve Güvenliği, HACCP Gıda Güvenliği standartlarının yanında insan hakları alanında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ni de çalışma ilkelerimiz arasında kabul ediyoruz. Gelecek dönemde Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ne de imza koyarak sosyal, çevresel ve iş etiği alanındaki taahhütlerimizi perçinleyeceğiz.

Sürdürülebilirlik Performansı Değerlendirmesi

Ölçmediğimiz bir olgu hakkında doğru kararlar vermek, saha uygulamalarında başarı kaydetmek mümkün değildir. Bu sebeple performans değerlendirmesi sistematik bir yönetim modelinin ana bileşenlerindendir. Tüm faaliyet alanlarında olduğu gibi Efes Sürdürülebilirlik Yönetimi kapsamında değerlendirilen tüm konularda da bilimsel geçerliliği ve başarısı kanıtlanmış sistematik performans değerlendirme araçları kullanıyoruz. Sürdürülebilirlik konularında gerçekleştirdiğimiz performans ölçümleri, kurumsal ve her düzeyde çalışanımızın bireysel başarı değerlendirmesinin önemli bir parçasını oluşturuyor.

Performans ölçümleriyle elde ettiğimiz sonuçları, kurumsal ve bireysel gelişim planlarının oluşturulmasında kullanıyoruz. Bunun yanında, sürdürülebilirlik konularında elde ettiğimiz kazanımları, uzmanlık alanları ve organizasyon içindeki rollerine bağlı olarak değişen ölçütlerde olmak kaydıyla, her düzeyde çalışanımızın performans başarı primlerinin belirlenmesinde de kullanıyoruz.

Değişen paydaş beklentileri, performans ölçüm kriterlerimizin de geliştirilmesini gerektiriyor. Bu sebeple gelecek raporlama döneminde hayata geçireceğimiz sürdürülebilirlik yönetimi geliştirme çalışmalarına paralel olarak performans takip uygulamalarımızı da derinleştirmeyi hedefliyoruz. Bu iyileştirme çalışmalarını sürdürülebilirlik performansı ölçütlerimizi, GRI raporlama ilkeleri ve uluslararası kabul görmüş diğer sürdürülebilirlik performans değerlendirme metodolojileriyle daha uyumlu hale getireceğiz.

Paydaş Etkileşim Araçları

Çalışanlarımız	Faaliyet ve Sürdürülebilirlik Raporları, Çalışan Memnuniyeti Araştırmaları, İtibar Araştırmaları, Kalite ve Öneri Sistemleri, Efes Çalışma İlkeleri, Toplu İş Sözleşmesi, Çalışan Eğitimleri, İş Sağlığı ve Emniyeti Kurulları, Periyodik Yayınlar, İç Bilgilendirme Duyuruları, İnternet Sitesi ve Kurumsal Portalı
Müşteri ve Tüketicilerimiz	Sürdürülebilirlik Raporları, İtibar Araştırmaları, Fokus Grup Çalışmaları, Ürün/Marka/Pazar Araştırmaları, Müşteri/Tüketici Destek Hatları, Efes Çalışma İlkeleri, Periyodik Yayınlar, İnternet Sitesi, Reklam ve Tanıtım Uygulamaları, Sosyal ve Sanatsal Etkinlikler
Bayi ve Distribütörlerimiz	Sürdürülebilirlik Raporları, İtibar Araştırmaları, Efes Çalışma İlkeleri, Bayi Geliştirme Uygulamaları ve Eğitimler, Sadakat Programları, Periyodik Yayınlar, İnternet Sitesi ve Bayi İletişim Portalı, Periyodik Ziyaretler
Hissedar ve Yatırımcılarımız	Faaliyet ve Sürdürülebilirlik Raporları, Ara Dönem Faaliyet Raporları, İtibar Araştırmaları, Genel Kurul Toplantıları, Bilgilendirme ve Özel Durum Açıklamaları, Roadshow, Yatırımcı Sunumları, Toplantı ve Görüşmeler, Efes Çalışma İlkeleri, Bilgi Edinme Hatları, İnternet Sitesi
Tedarikçilerimiz	Sürdürülebilirlik Raporları, İtibar Araştırmaları, Efes Çalışma İlkeleri, Tedarikçi Destek Programları, Ambalaj Geliştirme Çalışmaları, Toplantı ve Görüşmeler, İnternet Sitesi
Kamu Kuruluşları	Faaliyet ve Sürdürülebilirlik Raporları, İtibar Araştırmaları, Yasal Uyum, Efes Çalışma İlkeleri, Toplantı ve Görüşmeler, İnternet Sitesi
Sivil Toplum Kuruluşları	Sürdürülebilirlik Raporları, İtibar Araştırmaları, Toplumsal Gelişim Çalışmaları, Üyelikler, Toplantı ve Görüşmeler, İnternet Sitesi
Akademisyenler	Sürdürülebilirlik Raporları, İtibar Araştırmaları, Akademik Araştırmalar, Anketlerin Cevaplandırılması, Sektörel İncelemeler, Toplumsal Gelişim Çalışmaları, İnternet Sitesi
Medya	Faaliyet ve Sürdürülebilirlik Raporları, İtibar Araştırmaları, Basın Toplantı ve Açıklamaları, Toplumsal Gelişim Çalışmaları, Reklam ve Tanıtım Uygulamaları, İnternet Sitesi

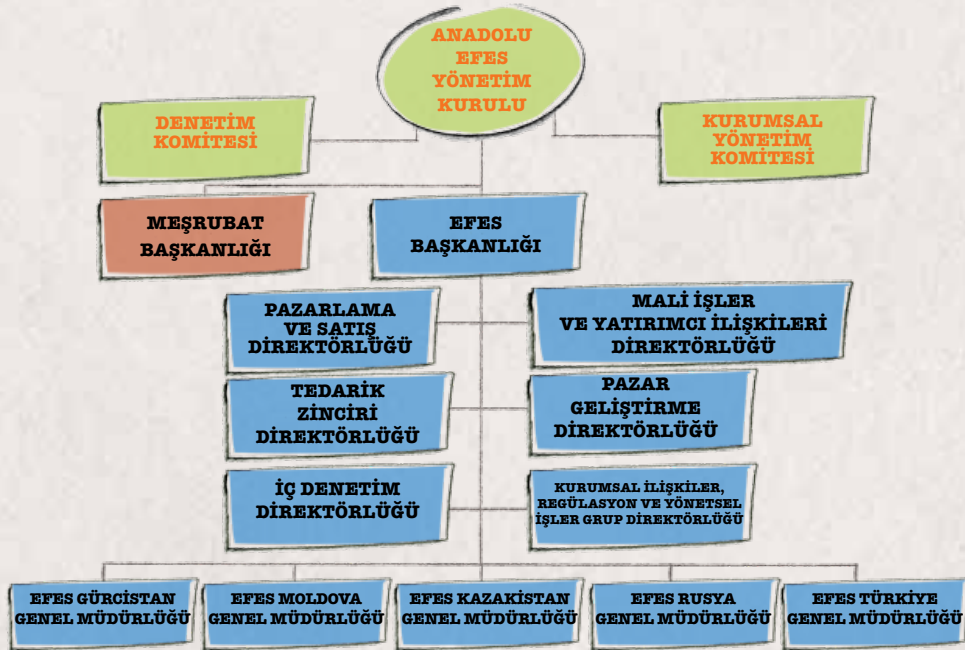
Paydaş Katılımı

Paydaş beklentilerine karşı yanıt verebilir olmanın kurumsal sürdürülebilirliğin anahtarı olduğuna inanıyoruz. Paydaş grubu niteliklerine uygun bilgilendirme ve geri dönüş mekanizmaları oluşturuyoruz. Bu sayede elde ettiğimiz görüş ve beklentileri faaliyet karar süreçlerinde değerlendiriyor, çalışmalarımız ve aldığımız sonuçlar hakkında kendilerine bilgi veriyoruz. **Uygulama süreçlerimizin büyük bir kısmında başarı göstermek için birden çok paydaş grubunun aktif katılımı gerekiyor. Bu gibi durumlarda ortak amaçlar etrafında paydaşlarımızla bir araya geliyor, işbirliği çalışmaları gerçekleştiriyoruz. Paydaş katılımıyla oluşan ortak aklın sonucunda geliştirdiğimiz faaliyetlerimizle, paydaşlarımızın beklentilerinin en üst düzeyde karşılanmasını sağlıyoruz.**

Faaliyetlerimizi otuza yakın farklı paydaş grubuyla etkileşim içinde yürütüyoruz. Kimi paydaşlarımızın görüş ve çalışmalarını faaliyetlerimizi derinden etkileyebildiğinden ya da kimininki etkilenebileceğinden, yakın iletişim içinde oluyoruz. Bu durum

oluşturduğumuz katılım düzeyi ve araçlarında da farklılaşma yaratıyor. Çalışanlarımız, müşteri, tüketici ve bayilerimiz, hissedar ve yatırımcılarımız, tedarikçilerimiz, kamu kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, akademisyenler ve medya mensupları diğer paydaşlarımıza kıyasla daha sık ve daha çeşitli araçlarla, daha geniş bir konu yelpazesinde etkileşim içinde olduğumuz paydaş gruplarıdır.

Paydaşlarımızla yakın temas halinde olmak, onları bilgilendirmek, yönetsel kararlarımızda beklenti ve görüşlerinden faydalanabilmek adına birçok araç kullanıyoruz. Bu araçların uygulama sıklığı yaptığımız çalışmanın türüne göre değişiklik gösteriyor. Örneğin destek hatları ve programları, internetten erişim gibi uygulamalar herhangi bir zamana bağlı olmaksızın sürekli uygulanıyor. Araştırma, inceleme ve bir yönetsel sürecin parçası olarak gerçekleştirdiğimiz diğer uygulamaları en az yıllık tekrarlarla gerçekleştiriyoruz. Kamuoyunu bilgilendirme ve raporlama çalışmalarını çeyrek dönem ve yıllık planda yayınlarken, kimi durumlarda beliren ihtiyaç doğrultusunda da açıklama yapıyoruz. Diğer uygulamalarımızı ise ihtiyaç oluştuğunda gerçekleştiriyoruz.

Hedeflerimiz

- Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu'nun çalışmalarını kurumsallaştıracak örgütsel gelişim çalışmaları yapmak
- Sürdürülebilirlik alanlarımızın alt başlıklarında da yeni vizyon ve misyonumuz çerçevesinde kurumsal politika ve söylemlerimizi geliştirmek
- Sürdürülebilirlik performansı değerlendirme kriterlerimizi kabul görmüş uluslararası ilkelere

uyumlu biçimde güçlendirmek

- Uluslararası standartlara uygun metodlarla, merkez ve ülke operasyonlarımızı kapsayan paydaş haritalandırması yapmak
- Sürdürülebilirlik yönetimi performans değerlendirme ve kıyaslama çalışması yapmak

Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu

	Daha Az Su Tüketen Bira	Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira	Daha Az Ambalaj Gerektiren Bira	Yetenekleri Destekleyen Bira
Neden Öncelikli?	Ürünlerimizi yüksek kalitede üretebilmek için kaliteli su kaynaklarının varlığı son derece önemli. Sürdürülebilir bir gelecek için, giderek azalan su kaynaklarının sorumlu kullanımı bizim için temel bir öncelik.	Ürünlerimizin üretim ve dağıtımı için enerjiye ihtiyacımız var. Ancak enerji tüketimi, günümüzün en önemli sorunlarından olan iklim değişikliğine neden olan CO ₂ emisyonu oluşturuyor. Bu yüzden daha az enerji tüketmek ve daha çevre dostu bir enerji kaynağı portföyü oluşturmak ana odaklarımızdan biridir.	Ürün kalitemizi korurken aynı zamanda daha az çevresel etki yaratan bir ambalajlama uygulaması geliştirmek bizim için önceliklidir.	Bizi yıllardır başarılı kılan yaratıcılık ve yetenektir. Büyüme başarımızı korumak için yetenekleri destekleyen bir çalışma ortamı yaratmanın hayati olduğunu düşünüyoruz.
Mevcut Durumda Neler Başarıldı?	Su tüketimimizdeki uzun soluklu ve sürekli azaltımı devam ettiriyoruz. 2010'da 2008'e oranla daha fazla bira üretmiş olmamıza rağmen litre bazında %13 daha az su kullandık, %13,7 daha az atık su oluşturduk. Su tüketiminde 4,7 hl/hl, atık su tahliyesinde 3,5 hl/hl düzeyini yakaladık.	2007-2010 döneminde, bira ve malt üretim süreçlerinde enerji tüketimimizi litre bazında %12, buna bağlı karbon ayak izimizi %11 azalttık.	Son 2 yılda tek yönlü cam şişe ağırlığını %17 azalttık. ÇEVKO Vakfı'nın kurucu üyelerinden biri olarak, Türkiye'deki geri dönüşüm hareketinde lider rol üstleniyoruz.	Yetenekli çalışan profilimizi korumak ve geliştirmek için, öncelikle insan hakları ve onuruna saygılı bir iş ortamı sağlıyoruz. Raporlama döneminde, mesleki eğitim, kültürel çeşitlilik ve iç iletişim alanında birçok farklı yaklaşım, uygulama ve programla yeteneklerinin geliştirilmesine odaklandık.
Gelecek İçin Ne Hedefliyoruz?	Daha az su kullanacak; süreçlerimizde geri dönüşüm ve yeniden kullanımı artıracakız. 2015 itibarıyla, bira üretim operasyonlarımızda, aynı miktarda bira üretmek için - 3,5 hl/hl ortalamayla - %25 daha az su kullanacağız. Atık su miktarını azaltmayı, tahliye kalitesini sürekli artırmayı amaçlıyoruz. Bira üretim operasyonlarımızda, 2015 yılı itibarıyla, 2,3 hl/hl atık su tahliye düzeyine ulaşmayı hedefliyoruz. Su kaynaklarının korunması için yerel ve küresel ölçekte işbirlikleri geliştireceğiz.	Tüm operasyonlarımızda, enerji verimliliğini sürekli artıracak, karbon ayak izimizi düşürecek. 2015'te, bira operasyonlarımızda litre başına %14 daha az enerji tüketecek, karbon ayak izimizi ürün başına %15 azaltacağız. Tedarik zincirimizde, düşük karbonlu üretim ve ambalaj teknoloji ve uygulamalarını destekleyeceğiz. 2011 yılında oluşturduğumuz Çevresel Etki Azaltım Çalışma Grubu'nun araştırmalarıyla, performans hedeflerimizi geliştirecek yeni yöntemler arayacağız.	Daha az ambalaj malzemesi kullanacak; daha çevreci ambalajlama uygulamalarını tercih edeceğiz. Çevresel Etki Azaltım Çalışma Grubu, mevcut ambalaj portföyümüzün çevresel etkilerini değerlendirecek uygulamalarımızın gelişim noktalarını belirleyecek.	"Yeteneklerimizi" motive, mutlu ve kurumsal hedeflere odaklanmış olmalarını sağlayacak bir çalışma ortamı sunmaya devam edeceğiz. Her zaman olduğu gibi, etki alanımızda insan haklarını desteklemeye devam edecek; hiçbir zaman herhangi bir türde bir insan hakkı ihlalinin parçası olmayacağız. Bu taahhüdümüzü güçlendirmek adına, 2011 yılında Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi'ni imzalayacağız. Bu doğrultuda, başta çocuk işçiliğin, zorla ya da zorunlu işçiliğin engellenmesi, sendikal hakların kullanılması ve sosyal çeşitliliğin sağlanması gibi insan hakları konularına yönelik risk unsurlarına karşı operasyonlarımızı tekrar gözden geçireceğiz. Hiç sanmıyoruz ama eğer bir risk unsuruna rastlarsak, bunun yok edilmesine yönelik gerekli çalışmaları hayata geçireceğiz. "Yetenekleri" korumanın yanında yenilerini oluşturmak için çalışacağız. Bu amaçla, çalışanlarımızı eğitmek ve motive etmenin yanında organizasyonumuzu besleyen farklı kültür ve özellikteki kişilere de yer ayıracağız.

	Değer Zincirini Geliştiren Bira	Sorumluluk Sahibi Bira	Toplumsal Gelişimi Destekleyen Bira	Çevreye Saygılı ve Emniyetli Bira
Neden Öncelikli?	Sürdürülebilir bir değer zinciri oluşturmak, “en iyi birayı” kesintisiz üretebilmemiz ve daha çok katma değer yaratabilmemiz için hayatidir.	Kaliteli ürünlerimizden daha çok kişinin keyif almasını amaçlıyoruz. Ancak bilinçsizce tüketildiğinde, alkol tüketimi zararlı olabilir. Uzun dönemli sürdürülebilirliğimiz için, ürünlerimizi bilinçli tüketen ve bira kültürüne vâkıf bir tüketici kitlesi oluşturmak çok büyük öneme sahiptir.	Biracılık sektörü sosyal ve ekonomik açıdan gelişmiş toplumlarda gelişir. Bu sebeple, sürdürülebilir gelişimimiz için toplumsal kalkınmayı desteklememiz gerekir.	Güvenilir bir komşu olmak, daha emniyetli ve çevreye saygılı iş süreçleri oluşturmak, bize göre, faaliyetlerimizin sosyal mesruiyetini güçlendirmenin olmazsa olmazlarındandır.
Mevcut Durumda Neler Başarıldı?	Yaklaşık 25 yıldır süren tarımsal Ar-Ge çalışmalarımız sonucunda 15 yeni arpa ve 7 yeni şerbetçiotu tohumu tescil ettirdik. Raporlama döneminde, kurak iklimlerde yetişebilen yeni bir arpa tohumu geliştirerek yeni ekim olanakları oluşturduk. Türkiye’deki tarım destek programımızı sürdürmenin yanında, benzer çalışmalara Rusya’da da başladık.	Raporlama döneminde satış sistemlerimiz ve dağıtım ağıımızda gerçekleştirdiğimiz iyileştirmelerle daha çok kişi biraımızın tadına vardı. Bira kültürünün geliştirilmesini desteklemek için birçok ülkede yüzlerce tüketim noktasını yeni lediğimiz BiraHane İyileştirme Projelerinin yanında, Muhabbet Sokak, Bira Bahçeleri, Gezici Bira Müzesi gibi yeni projeleri hayata geçirdik. Bu çalışmalara ek olarak Türkiye’de alkollü şekilde araç kullanılmasına karşı yeni bir kampanya başlattık.	Yerel tedarik ve istihdamın yanında, eğitim, sağlık, kültür & sanat, spor ve turizm uzun yıllardır süren destek taahhüdümüzü sürdürdük. Türkiye’de yürüttüğümüz Doğu Anadolu’da Turizm Geliştirme Projesi (DATUR) ve Turizm Elçileri Eğitim Programı çalışmalarına devam ettik.	Raporlama döneminde, operasyonel güvenilirliğin geliştirilmesi için çalışan eğitimleri, atık ve koku yönetimi, ölçme ve kontrol alanlarına yatırım yaptık.
Gelecek için Ne Hedefliyoruz?	Türkiye’de tarımsal Ar-Ge ve çiftçi destek programlarımıza devam edecek; uygulamalarımızı Rusya’ya da taşıyacağız. Değer zincirinde iş geliştirme uygulamalarımızı, daha da geliştirerek, sürdüreceğiz. Daha ileri çalışma ilkelerini benimsemeleri için tedarikçi ve iş ortaklarımıza liderlik edeceğiz.	Her zaman dünya kalitesinde bira markaları üretecek ve ürünlerimizi daha çok tüketicimizin bilinçli tüketmesini sağlayacağız. Ürünlerimizi tüketerek bira kültürüne değer veren bir tüketici kitlesi oluşturmaya çalışacağız. Bu amaçla, tüketim noktalarının iyileştirilmesi ve bira kültürünün geliştirilmesi çalışmalarımıza hız kazandıracaktır. Bu projelerin bizim için olduğu kadar, iş ortaklarımız ve hatta tüketicilerimiz için de fayda yaratacağına inanıyoruz. Bilinçli tüketimi desteklemenin yanında bilinçsiz tüketim davranışlarının engellenmesine yönelik de çalışacağız. 2011’de merkez teşkilatımızda bilinçli tüketime yönelik bir çalışma grubu oluşturarak çalışmalarımızı hızlandıracaktır. Bu çalışma grubu, ülke operasyonlarımızda gerçekleştirecek bilinçli tüketim kampanyalarına rehberlik ve liderlik yapacak. Bilinçsiz tüketim, “her duruma uygun” çözümlerin nadiren bulunabileceği, çok boyutlu bir konudur. Önümüzdeki raporlama döneminde, operasyon ülkelerindeki bilinçsiz tüketim davranış kalıplarını araştıracağız. 2012 yılı itibarıyla de bu soruna sağlam ve bütüncül bir yaklaşım geliştireceğiz.	Yerel tedarik ve istihdama yönelik taahhüdümüzü koruyacağız. Yerel tedarikçilerden ürün ve hacim bazında daha çok satın alma yapmanın olanaklarını arayacağız. Aynı zamanda yerel ekonomilerin geliştirilmesine olan katkımızı artıracak yeni yollar arayacağız. Paydaş beklentilerine karşı yanıt verebilir bir küresel vatandaş, içinde faaliyet gösterdiğimiz toplumlara karşı sorumlu bir komşu olmaya devam edeceğiz. Türkiye’de başarılı olmuş birçok toplumsal gelişim programımız var. Gelecek yıllarda da bu programları sürdüreceğiz, mümkün olduğu durumlarda benzer uygulamaları diğer operasyon ülkelerine de taşıyacağız. Tüm operasyon ülkelerinde, toplumsal beklentilere yanıt verecek yeni projeler geliştireceğiz.	Her zaman olduğu gibi, bir yandan “0 kaza” hedefiyle sağlık ve emniyet tedbirlerimizi geliştirecek diğer yandan çalışanlarımız ve komşularımızın sağlık ve emniyeti için tüm beklenmedik acil durumlara karşı hazırlıklı olacağız. Gelecek dönemde, üretim süreçlerinin yanında, çalışanlarımızdan başlayarak dağıtımçı iş ortaklarımızın çalışanlarına kadar genişleyecek bir çerçevede, yol ve seyir emniyetinin geliştirilmesi uygulamalarına odaklanacağız. En ileri teknoloji olanaklarını kullanarak çevresel etkilerimizi minimum düzeye indireceğiz. Çevresel Etki Azaltım Çalışma Grubu’nun araştırmalarından başta atık ve koku yönetimi alanında ümit vaat eden sonuçlar elde edeceğimize inanıyoruz. Yeni bir süreç yatırımı yaparken ya da yeni ülke operasyonlarına girerken sosyal ve çevresel etkileri temel gösterge olarak değerlendireceğiz.

Taahhütlerimiz

*Daha Az Suyla Daha Çok Bira
Üretebilmek İçin Süreçlerimizi
Geliştiriyoruz.*

2015 yılında bira üretimimizdeki litre başı su tüketimimizi
%25 azaltmış olacağız.

*Karbon Ayak İzini Azaltmak İçin
Enerji Kaynaklarını Daha Verimli
Kullanıyoruz.*

2015 yılında, bira üretimindeki enerji tüketimimizi litre başına
%14, emisyon miktarımızı ise litre başına **%15** azaltacağız.

*Daha Çevre Dostu Ambalaj Portföyü
Oluşturmak İçin Malzeme Tüketimini
Azaltıyoruz.*

Hedefimiz, ambalajlama uygulamalarında malzeme tüketimini
azaltmak, geri kazanımı artırmak ve daha çevreci bir ambalaj
portföyü oluşturmak için araştırma çalışmaları yürütmektir.

*Tercih Edilen İşveren Olmak İçin Öncelikle
Adil ve Huzurlu Bir Çalışma Ortamı
Sunuyoruz.*

Gelecek yıllarda da, “yeteneklerimizin” motive, mutlu ve kurumsal
hedeflere odaklanmış olmalarını sağlayacak bir iş ortamı sunmaya
ve yeni yetenekler geliştirmeye devam edeceğiz.

"En İyi Bira"yla Daha Çok Katma Değer Yaratmak İçin Değer Zincirimizi Geliştiriyoruz.

Değer zincirinde iş geliştirme uygulamalarımızı daha da geliştireceğiz. Kendimiz için olduğu kadar tedarikçilerimizin sürdürülebilirliği için de çalışmaya devam edeceğiz.

Birayı, Kültürünü Tanıyarak, Bilinçli Tüketen Bir Kitle Oluşturmak İçin Çalışıyoruz.

Bilgilendirme araçları geliştirerek tüketicilerimizi daha **rafine bir kültürle** tanıştıracak ve **ürünlerimizin bilinçli tüketilmesini** sağlayacağız.

Yaşadığımız Toplumun Beklentilerini Gözetiyor, Gelişimini Destekliyoruz.

Yerel ekonomilerin geliştirilmesi için projeler yaratmaya devam edeceğiz.

Güvenilir Bir Komşu Olmak İçin Emniyetli ve Çevreye Saygılı İş Süreçleri Geliştiriyoruz.

Çalışanlarımızdan iş ortaklarımıza kadar uzanan bir çerçevede yol ve seyir emniyetinin geliştirilmesine odaklanacağız.

Çevresel etkilerimizin asgariye indirilmesi için yatırımlarımıza devam edeceğiz.

Daha Az Su Tüketen Bira

Bizim İçin Neden Önemli?

Su, canlı hayatının temel kaynağı olmasının yanında biracılık faaliyetlerinin birçok sürecinin ana girdisini oluşturmaktan dolayı bizim için en öncelikli konulardan biridir. Su kaynağının olmadığı yerde bira üretimi yapılamaz. **Bu sebeple, kullanılabilir ve ulaşılabilir su kaynağını güvence altına almak, faaliyetlerimizin sürdürülebilirliği açısından hayati önem taşır.**

Dünyanın büyük bölümü sudan oluşuyor olsa da kullanılabilir su maalesef aynı ölçüde bol değil. Artan nüfusa bağlı olarak kaynak ihtiyacının da artması ve iklim değişikliği sonucu var olan sınırlı kaynağın da tehlikeye girmesiyle gelecekte küresel bir su kıtlığı sorunuyla karşılaşmamız muhtemeldir. Kullandığımız su kaynaklarının miktar ve kalite bakımından yeterliliği operasyonlarımız için yakın bir risk oluşturmuyor olsa da, konuyu küresel ölçekte değerlendirmemiz gerektiğine inanıyoruz. Çünkü gelecekte faaliyet göstermeyi tercih edeceğimiz pazarlarda da su kaynağının karşımıza sorun olarak çıkmaması gerekmektedir. Ayrıca, kaynak kıtlığının mevcut coğrafyamızda da yerel yansımalarının olacağını öngörmeliyiz. Faaliyet devamlılığımızı derinden etkileyecek bu riskin önlenmesi için inisiyatif olarak sudaki ayak izimizi azaltmayı, sorumluluk olarak değerlendiriyoruz. Bu yüzden daha az su tüketen bir bira üretmeyi kurumsal sürdürülebilirliğimizin temel bileşenlerinden biri olarak görüyoruz.

Nasıl Yönetiyoruz?

Faaliyet stratejilerimizin içinde önemli bir yeri olan Efes Küresel Su Yönetimi, su kaynaklarının yönetimi ve atık su yönetimi olmak üzere 2 boyuttan oluşuyor.

Efes Küresel Su Yönetimi, kurumsal performansın değerlendirildiği 4 ana alandan biri olup üst düzey yönetim organlarında temsil edilir. Organizasyonel yapı bakımından Tedarik Zinciri Direktörlüğü'ne bağlı olarak faaliyet gösteren Operasyonlar Performans Direktörlüğü(OPD), Efes'in sudaki ayak izinin yönetimine yönelik kurumsal strateji ve taahhütlerin, çalışma normlarının, uygulama izleklerinin ve uzun vadeli hedeflerin belirlenmesinden sorumludur. OPD'nin çalışmaları sonucu ortaya çıkan Performans ve Sürdürülebilirlik Master Planı'nda her ülke operasyonu için belirlenen aksiyon planlarının hayata geçirilip hedeflerin gerçekleştirilmesinden Ülke Merkez Teknik Birimleri sorumludur. Operasyonlarımızda bulunan uzmanlık komiteleri sudaki ayak izimizin optimize edilmesine yönelik projelerin geliştirilmesi ve hayata geçirilmesinde üretim tesisi yönetimlerine destek verir. Kurumsal ve bireysel performans göstergeleri

ile takip edilen gerçekleştirmeler, performans değerlendirme sisteminde önemli bir yer tutar ve Operasyonel Performans Birimi tarafından Yönetim Kurulu'na periyodik olarak raporlanır. Düzenlenen saha ziyaretleriyle su tüketiminin azaltılması, geri dönüşüm ve geri kazanımın artırılmasına yönelik olanaklar konusunda deneyimler paylaşılır.

Taahhütlerimiz Nelerdir?

- Yasal yükümlülöklere tam uyum gösteririz.
- Üretilen ürün başına düşen;
Su tüketim miktarını düşürecek,
Geri dönüşüm ve geri kazanımı artıracacağız.
- Atık su miktarını azaltacak; deşarj kalitesini yükselteceğiz.
- Su kaynaklarının korunması için işbirlikleri geliştireceğiz.

2009 - 2010'da Ne Yaptık?

Küresel su yönetimine yönelik iş planımızı su tüketiminin düşürülmesi, atık su deşarjımızın miktar bakımından azaltılması, kalite bakımından geliştirilmesi, mevcut su kaynaklarının korunması ve geliştirilmesine yönelik çalışmalar oluşturur. Bu plan dâhilinde yıllardır yürüttüğümüz çalışmalar zincirine 2009 ve 2010 yıllarında yeni halkalar ekleyerek performans artışımızı sürdürdük.

Su Kaynaklarının Yönetimi

Kaynak kullanımının azaltılması, küresel su yönetiminin en önemli amacını oluşturmaktadır. Bu amacı gerçekleştirmek için kendimize rekabetçi hedefler koyuyoruz. Bu hedeflere ulaşmak adına teknolojinin sunduğu en ileri

Su Tüketimini Azaltan Yatırımlar

Türkiye operasyonumuzda Adana, Ankara, İzmir Bira Fabrikaları ve Afyon Malt Fabrikası; Kazakistan operasyonumuzda Almatı ve Karaganda Bira Fabrikaları; Rusya operasyonumuzda ise Kazan, Novosibirsk, Rostov ve Ufa Bira Fabrikaları'nda hayata geçirdiğimiz yatırımlarla yıllık 400.000 m³'ün üzerinde su tasarrufu sağladık.

olanakları değerlendirerek süreç verimliliğimizi sürekli geliştiriyor, geri dönüşüm ve geri kazanımın artırılmasına yönelik çalışmalar yürütüyoruz. Raporlama döneminde de aynı bakış açısıyla hayata geçirdiğimiz projelerde performansımızı geliştirdik.

Bira üretim operasyonlarımızda gerçekleştirdiğimiz verimlilik çalışmalarıyla su tüketimimizde geçmiş dönemlerde yakaladığımız düşüş trendini raporlama döneminde de koruduk. 2008 yılına oranla su tüketimimizi 2009 yılında %4,2, 2010 yılında %3,3 oranında düşürmeyi başardık. 2010 yılında 10,5 Milyon m³ düzeyinde gerçekleşen su tüketimimiz, 2008 yılına oranla %5,9 artan üretim miktarımıza rağmen toplamda %7,3'lük bir düşüşe karşılık geldi. Üretim miktarına oranlandığında verimli su tüketimi performansımız daha da belirginleşti. 2008 yılında 1 Hl bira üretmek için 5,4 Hl su tüketiyorken 2010 yılı itibariyle bu rakamı %12,5 oranında azaltarak 4,7 Hl seviyesine düşürdük.

Geçtiğimiz 2 yıllık dönemde Kazakistan'daki Karaganda bira fabrikamız su tüketimini %37 oranında, Rusya'daki Kazan bira fabrikamız ise %26 oranında düşürmeyi başardı. Türkiye'deki Ankara ve Lüleburgaz bira fabrikalarımız ise su tüketimini 4 hl/hl seviyesinin altına düşürdü.

Gelecek dönemlerde tüm bira üretim operasyonlarımızda üretilen ürün başına su tüketim oranını 4 hl/hl düzeyinin altına indirmeyi, **2015 yılı itibariyle de %25 oranında tasarrufla ortalama su tüketimimizi 3,5 hl/hl düzeyine indirmeyi hedefliyoruz.**

2009 ve 2010 yıllarında malt fabrikalarımız da su tüketim oranlarının düşürülmesini sağladı. Yeniden kullanım

Efes Rusya Kazan Bira Fabrikası: Ters Osmoz Ünitesi'nde Su Geri Kazanımı

2010'da Kazan Fabrikası'nda gerçekleştirdiğimiz proje ile ilk ters osmoz ünitesinden konsantre su geri kazanarak ikinci ters osmoz ünitesini beslemeye başladık. Proje sayesinde Kazan Fabrikası'nın su tüketimini yılda 245.861 m³ azaltmayı başardık.

uygulamalarının da dahil olduğu birçok süreç iyileştirme çalışması sonucunda malt fabrikalarımızda, 2008 yılında 8,2 m³/ton olan üretilen ürün başına düşen su tüketim miktarını 2010 yılı itibariyle 7,4 m³/ton düzeyine indirmeyi başardık.

Raporlama döneminde su tüketiminin düşürülmesi konusunda en yüksek performansı Türkiye operasyonumuzdaki Afyon Malt Fabrikası ve Rusya operasyonumuzdaki Moskova Malt Fabrikası gerçekleştirdi. Son 2 yıllık dönemde Afyon Malt Fabrikası'nda ürün başına su tüketiminin %22 oranında azaltılması büyük miktarda kaynak tasarrufunun oluşmasına olanak sundu. 2010 yılında uyguladığımız geri dönüşüm projeleriyle Afyon Malt Fabrikası'nın 2011 yılında su tüketimini düşürme trendini sürdürmesini hedefliyoruz. Aynı dönemde Moskova Malt Fabrikası ürün başına su tüketimini %16 oranında düşürerek 2010 yılı itibariyle dünya ölçeğinde üst düzey bir performans olan 5,5 m³/ton tüketim değerine ulaştı.

Atık Su Yönetimi

Atık sular, uygun arıtma sürecine tabi tutulmadan deşarj edildiği takdirde su kaynaklarının kalitesini, biyoçeşitlilik dengesini, çevre ve insan sağlığını tehdit eden riskler içerir. Bu sebeple tüm üretim tesislerimizde oluşan atık suları yasal

Atık Su İyileştirme Yatırımları

Raporlama döneminde atık su arıtma performansımızın yükseltilmesi için 13 Milyon Dolar üzerinde iyileştirme ve ünite yatırımı yaptık. 2009 – 2010 yılları arasında, Türkiye operasyonlarımızda atık su arıtma süreçlerimizin iyileştirilmesi ve desteklenmesi için 1,8 Milyon Dolar tutarında, Rusya operasyonlarımızda ise 11 Milyon Dolar üzerinde yatırım gerçekleştirdik.

2010 yılında atık su arıtma konusunda en köklü yatırımlarımızı Rusya operasyonunda gerçekleştirdik. Yıl içinde, 325.000 Dolar tutarında yatırımla Kazan Fabrikası'nın kanalizasyon sistemini modernize ettik. Moskova ve Rostov Fabrikaları'nın arıtma tesislerinin teknoloji ve kapasitesini artırmak adına 2,3 Milyon Dolar yatırım yaptık. 2006 yılında başlayıp toplam 5,9 Milyon Dolar tutarında yatırım gerçekleştirdiğimiz Ufa Fabrikası atık su arıtma tesisini 2010 yılında devreye soktuk. Novosibirsk Fabrikası'na ise 8,4 Milyon Dolar yatırımla yeni bir atık su arıtma tesisi kurduk.

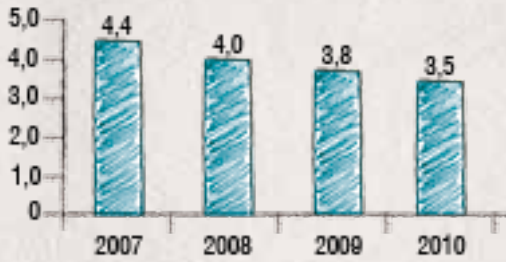
düzenlemelerde belirtilen normlara uygun biçimde arıttıktan sonra alıcı ortamlara deşarj ederiz. Miktar ve kalite normlarına uygunluğun sürekliliği büyük önem taşır. Bu sebeple arıtma tesislerinin tam kapasiteyle kesintisiz çalışır durumda tutulmasına önem verir, çalışma sonuçlarını performans göstergeleriyle takip ederiz.

Atık su yönetimi konusundaki iş planımıza yön veren temel strateji, tüketim süreçlerinde verimlilik ve geri kazanımın artırılması ile atık su miktarının azaltılmasıdır. Oluşan atık su, üst düzey kalite normlarına ulaştırılarak uygun alıcı ortamlara deşarj edilir. Bu amaçla kurduğumuz arıtma tesislerinde, daha çevre dostu olan anaerobik reaktörlerin kullanılmasını tercih ediyoruz. Raporlama döneminde su tüketiminde sağladığımız verimliliğe paralel olarak, bira üretim tesislerimizin 2008 yılında 4,0 hl/hl olan üretim başına atık su deşarj miktarını, 2010 yılında 3,5 hl/hl düzeyine indirdik.

Küresel Su Yönetimi konusundaki taahhütlerimize paralel olarak 2015 yılında bira üretim operasyonlarımız sonucu oluşan atık su miktarını 2,3 hl/hl düzeyine indirmeyi hedefliyoruz.

Bira üretiminde olduğu gibi malt üretim tesislerimizde de atık su deşarj miktarları düşüş göstermektedir. Dönem içinde yapılan iyileştirmelerle, malt üretim tesislerimizin 2008 yılında 6,5 m³/ton olan üretim başına atık su deşarj miktarını, 2010 yılında 5,8 m³/ton düzeyine indirdik.

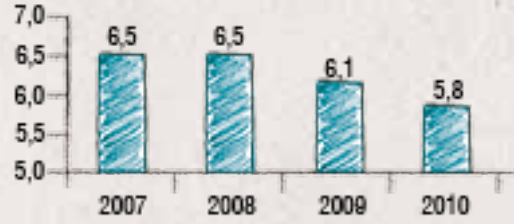
Bira üretim operasyonlarımızda oluşan atık suların, tamamen arıttıktan sonra, sadece %10,4'ünü doğal alıcı ortama deşarj ediyoruz. Geri kalan tüm atık su, belediye kanalizasyon şebekesine deşarj edilmektedir. Malt üretim operasyonlarımızda ise, oluşan tüm atık su belediye kanalizasyon şebekesine boşaltılmaktadır.

Bira Üretiminde Atık Su Deşarj Miktarı (hl/hl)

Efes Türkiye Afyon Malt Fabrikası: Çimlendirme Kasalarından Su Geri Kazanımı

Malt üretimi sürecinde, yeşil maltın çimlendirme kasalarında nemlendirilmesi için su kullanılır. Su, bu süreç sonucunda direne edilir. 2010 Kasım'da hayata geçirdiğimiz iyileştirme projesiyle çimlendirme kasalarında kullanılan suyu geri kazanarak depoluyoruz. Geri kazanılmış suyu filtrasyon işleminden geçirerek aynı süreçte yeniden kullanıyoruz. Bu sayede, tüm tesisin yıllık su ihtiyacının %30'una denk yaklaşık 80.000 m³ tasarruf sağlayacağız.

Malt Üretiminde Atık Su Deşarj Miktarı (m³/ton)

Efes Türkiye: Adana Fabrikası'nda İnaktif Maya Kurutma Tesisleri

Bira ve malt üretimi sonucunda ortaya ekonomik anlamda kıymetli birçok ürün çıkmaktadır. Bunlardan en önemli ilaç ve yem sektörünün önemli bir girdisi olan mayadır. Bira fabrikalarının atığı içinde bulunan maya, kurutma üniteleriyle ayrıştırılıp kurutularak ekonomiye kazandırılıyor.

2004 yılından bu yana Türkiye'deki üretim merkezlerimize maya kurutma üniteleri kuruyoruz. 2004 yılında Ankara Fabrikası'nda, 2006 yılında İzmir Fabrikası'nda maya kurutma işlemlerine başladık. 2010 yılında da Adana Fabrikası maya kurutma tesisini devreye soktuk. Bu çalışmalara 2011 yılında Lüleburgaz Fabrikası'nda hayata geçireceğimiz tesisle devam edeceğiz.

Yap-işlet modelini uyguladığımız tesis yatırımlarının tüm ilk yatırım maliyetleri yüklenici firmalar tarafından üstlenildiğinden ek bir maliyet doğurmuyor. Bu tesisler sayesinde atık su arıtma tesislerinin yükü azaltılıp, deşarj kalitesi yükseltiliyor. Süreç sonucunda ortaya çıkan kuru maya da toz halde ambalajlanmış olarak ilaç ve yem sanayine satılarak gelir elde ediliyor. Ayrıca atık su arıtma sürecinde ortaya çıkan ve yakılarak bertaraf edilen biyometanı, bu tesisler sayesinde geri kazanarak hem yenilenebilir enerji sınıfında üretime aktarılacak kaynak olarak elde etmiş hem de CO₂ emisyonumuzu azaltmış oluyoruz. Tesislerin çevresel performans artırıcı özelliğinin yanında finansal avantajları da bulunuyor. Örneğin Adana ve Lüleburgaz fabrikalarında kurulan tesislerle, atık su arıtma tesisi işletme maliyetlerimizde yıllık 64.500 Dolar azalma sağlayacağımızı, bunun yanında kuru maya satışından yıllık 56.000 Dolar ek gelir elde edeceğimizi öngörüyoruz.

Atık su kalite parametrelerimiz sürekli takip ve sıkı bir denetime tabidir. Atık sularımızı, takip ettiğimiz yönetsel izleklerin ve yasal düzenlemelerin belirlediği kalite normlarına ulaştırdıktan sonra deşarj ederiz. Atık su kirliliğini kaynağında önleme ilkemiz gereğince, arıtma ünitelerinin organik yüklerini azaltmak için çalışıyor, bu sayede verimlilik artışının yanında maliyet avantajı da sağlıyoruz. Bu amaçla, raporlama döneminde gerçekleştirdiğimiz bira geri kazanım sistemi, maya ayırıcı ve maya kurutucu gibi bira kayıplarını önlemeye yönelik ünite yatırımları ile atık sudaki kimyasal oksijen ihtiyacı yüklerini azaltmayı başardık. **Örneğin bu çalışmalarla Efes Türkiye bira fabrikaları arıtma sistemlerindeki kimyasal oksijen ihtiyacı yüklerini, önceki yıllara göre 2009'da ortalama %17,6; 2010 yılında ise 17,5 oranında azaltmayı başardık.**

Hedeflerimiz

- 2015 itibariyle bira üretim operasyonlarımızda ürün başına su tüketim miktarını 3,5 hl/hl düzeyine indireceğiz.
- 2015 yılında bira üretim operasyonlarımızın atık su deşarj miktarını 2,3 hl/hl düzeyine düşüreceğiz.
- Tüm operasyonlarımızda sayaç sayılarını artırarak su tüketim ölçümlerimizi geliştireceğiz.
- Önümüzdeki dönemde su geri kazanım ve geri dönüşüm ölçüm yöntemlerini geliştireceğiz.
- Daha az su ayak izi üretmeye yönelik taahhütlerimizi uluslararası inisiyatiflere katılım ve işbirliği çalışmalarıyla güçlendireceğiz.

Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira

Bizim İçin Neden Önemli?

Biramızı üretmek ve dağıtımını sağlamak için enerjiye ihtiyacımız var. Ancak enerji tüketimi, günümüzün en büyük sorunlarından biri, yükselen bir tehdit olan iklim değişikliğine yol açıyor. Doğal hayat kadar sosyal ve ekonomik hayatı da olumsuz etkileyecek olan iklim değişikliği, biracılık sektörü için de doğrudan ya da dolaylı birçok riski beraberinde getiriyor. Örneğin ürünlerimizin temel hammaddeleri olan maltlık arpa ve şerbetçiotu, üretimleri iklim koşullarına ve su kaynaklarına dayalı tarım ürünleridir. Buna karşın iklim değişikliği sonucu hava şartlarında yaşanacak değişiklikler ve zaten kıt bir kaynak olan suyun giderek azalması hammadde tedariki ve üretim süreçleri bakımından biracılık sektörünü derinden etkileyecektir. **Bu sebeple iklim değişikliği sorununa karşı açık ve kesin bir duruş sergiliyoruz; daha az enerji ve karbon ayak iziyle bira üretme yönünde tedbirler alıyoruz.**

Taahhütlerimiz Nelerdir?

- Yasal yükümlülöklere tam uyum gösteririz.
- Tüm operasyonlarımızda enerji verimliliğini sürekli geliştirecek, karbon ayak izimizi azaltacağız.
- Tedarik zincirimizde düşük emisyonlu üretim teknolojilerini ve ambalajlama uygulamalarını destekleyeceğiz.
- Enerji tüketim portföyümüzde yenilenebilir enerji payını artıracacağız.
- Yerel ve uluslararası ölçekte, iklim değişikliği ile mücadele çalışmalarına, sivil toplum inisiyatiflerine destek vereceğiz.

Nasıl Yönetiyoruz?

Enerji ve emisyon yönetimi, kurumsal performansımızı değerlendirdiğimiz ana alanlardan biri olup üst düzey yönetim organlarında temsil edilir. Tedarik Zinciri Direktörlüğü'ne bağlı Operasyonel Performans Direktörlüğü (OPD), kurumsal strateji ve taahhütlerin, çalışma normlarının, uygulama izleklerinin ve uzun vadeli hedeflerin belirlenmesinden sorumludur. OPD'nin oluşturduğu Performans ve Sürdürülebilirlik Master Planı'nda her ülke operasyonu için belirlenen aksiyon planlarının hayata geçirilip hedeflerin gerçekleştirilmesinden Ülke Merkez Teknik Birimleri sorumludur. Operasyonlarımızda bulunan Enerji Yönetimi Uzmanlık Komiteleri enerji tüketimi ve karbon ayak izimizin optimize edilmesine yönelik projelerin geliştirilmesi ve hayata geçirilmesinde üretim tesisi yönetimlerine destek verir. Bunun yanında, doğrudan ya da dolaylı enerji tüketiminin

ve sera gazı emisyonunun gerçekleştiği, lojistik, satın alma ve bilişim teknolojileri yönetimi operasyonlarından sorumlu uzmanlık birimleri de kendi alanlarıyla ilgili olarak verimlilik artırıcı çalışmalar yapar. Kurumsal ve bireysel performans göstergeleri ile takip edilen gerçekleştirmeler, performans değerlendirme sisteminde önemli bir yer tutar ve Operasyonel Performans Birimi tarafından Yönetim Kurulu'na periyodik olarak raporlanır. Düzenlenen saha ziyaretleriyle performans artırıcı uygulamalar konusunda deneyimler paylaşılır.

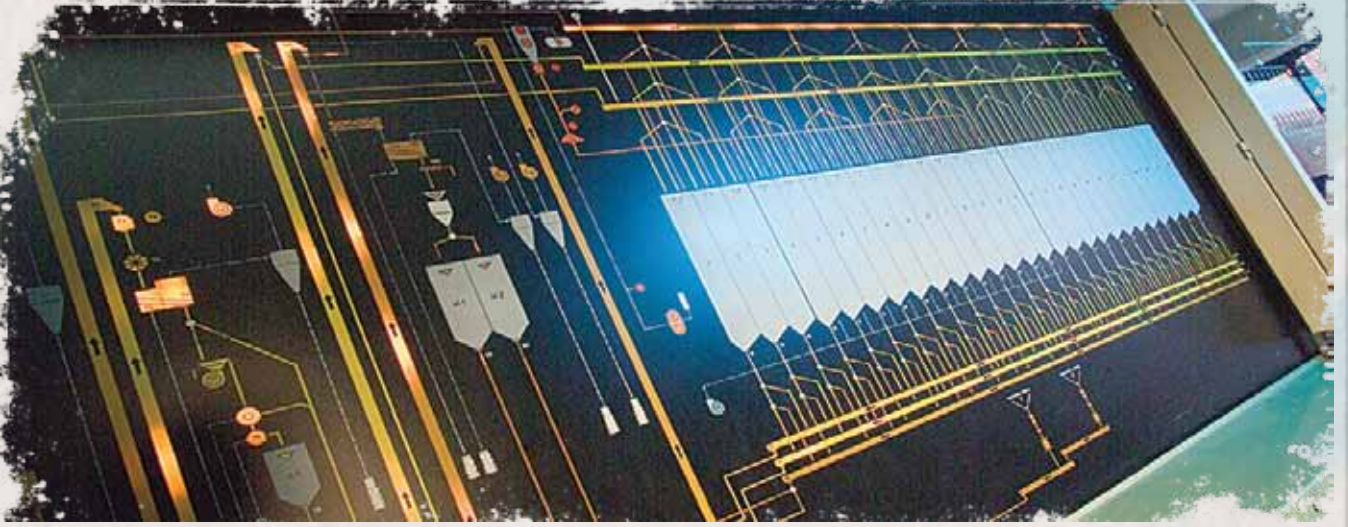
2009-2010'da Ne Yaptık?

Enerji ve emisyon yönetimimizi yönlendiren 3 ana stratejik boyut bulunmaktadır: Tüm iş süreçlerimizde teknolojinin en ileri olanaklarını kullanarak, sektörel "iyi uygulama örnekleri"ni takip ederek, yapılan iyileştirme çalışmalarını destekleyerek enerji verimliliğimizi artırmak ve sera gazı emisyonumuzu azaltmak. Enerji portföyümüzü başta yeni- lenebilir kaynaklar olmak üzere düşük emisyon üreten kaynaklarla geliştirerek emisyon miktarını düşürmek ve gelecekte oluşabilecek kaynak bazlı risklere karşı hazırlıklı olmak. Başta soğutucular ve ambalajlama olmak üzere, değer zincirimizde düşük karbon teknolojilerinin yaygınlaşmasını desteklemek. Temel olarak enerji tüketiminin ve sera gazı emisyonunun oluştuğu 3 ana sürecimiz olan üretim, dağıtım ve soğutma operasyonlarında bu plan dahilinde çalışmalar yürütüyoruz. Raporlama döneminde de performans artırıcı çalışmalarımıza devam ederek elde ettiğimiz sonuçları geliştirdik.

Sera Gazı Emisyonlarımızın Ölçümü

Emisyon yönetiminde güvenilir ve kesin ölçümlemenin önemi büyüktür. Kimi durumlarda kurumların sera gazı emisyonu ölçüm metodolojileri ülkeye, sektöre ve kurumsal tercihlere göre farklılık gösterebilmekte, bu durum da karşılaştırma ve değerlendirme olanaklarını zayıflatılabilmektedir. Biz, dünya genelinde kabul gören WBCSD/WRI Sera Gazı Protokolü ve IPCC İzlekleri'ni temel alan metodolojimizle, Kyoto Protokolü'nün küresel ısınma potansiyeline sahip sera gazı emisyonları olarak işaret ettiği CO₂, CH₄ ve N₂O gazlarını CO₂ eşleniği türünden ölçümlüyoruz.

Fermantasyon süreçlerimizin doğal sonucu olarak açığa CO₂ çıkar. Biyojenik orijinli olmaları ve tüm tesislerimizde bulunan ek ünitelerce geri kazanılıp artıldıkları ve sonra tekrar kullanıldıklarından, bu süreçten doğan gazları emisyon değerlerine dahil etmiyoruz.

Enerji Verimliliği

Bira üretimi enerji yoğun süreçlerden oluşur. Emisyon oluşumunun kök nedeni ve önemli bir maliyet kalemi olması nedeniyle enerji tüketimini azaltmak en belirleyici çalışma alanımızdır. Bunun yanında enerji tüketim portföyümüzün başta yenilenebilir kaynaklar olmak üzere daha temiz ve verimli seçeneklerle çeşitlendirilmesine yönelik çalışmalar da yürütüyoruz. Portföy çeşitlendirme çalışmaları sürdürülebilirlik performansımızı, emisyon azaltımı konusunda olduğu kadar gelecekte oluşabilecek kaynak darlığı sorunlarına hazırlıklı olmak adına da olumlu etkilemektedir. Bira üretim operasyonlarımızda gerçekleştirdiğimiz yatırım ve süreç iyileştirme çalışmalarıyla enerji tüketiminde geçtiğimiz dönemlerde yakaladığımız düşüş trendini raporlama döneminde de koruduk. 2008 yılında 40 kWh/hl olan üretim başına enerji tüketim miktarımızı 2009'da 37,9 kWh/hl, 2010'da ise 36,1 kWh/hl düzeyine düşürdük. Bu sayede raporlama döneminde bira üretim operasyonlarımızda enerji verimliliğimizi %9,7 geliştirdik. 2008 yılında 3.032 TJ olan toplam enerji tüketimimizi 2010 yılsonu itibarıyla, 2.900 TJ düzeyine indirdik. Böylelikle 2008'e oranla %5,9 artan bira üretimimizi 2010 yılında %4,4 daha az enerji tüketerek gerçekleştirmiş olduk. Bu performansın alt yapısını dönem içinde ülke operasyonlarımızın gerçekleştirdiği başarılı çalışmalar oluşturdu. Örneğin son 2 yılda Türkiye bira operasyonlarımız enerji tüketimini toplam %10,9 azaltarak dünya standartlarında bir değer olan 28,9 kWh/hl düzeyine getirdi. Kazakistan operasyonumuzda bulunan 2 bira fabrikamız iyi uygulama örneklerini

takip ederek gerçekleştirdikleri süreç iyileştirme çalışmalarıyla enerji tüketimlerini %27,5 düşürmeyi başardı. Dönem içinde Rusya operasyonumuzdaki Kazan bira fabrikamız %26,3, Novosibirsk bira fabrikamız ise %13,7 oranında iyileşme sağladı.

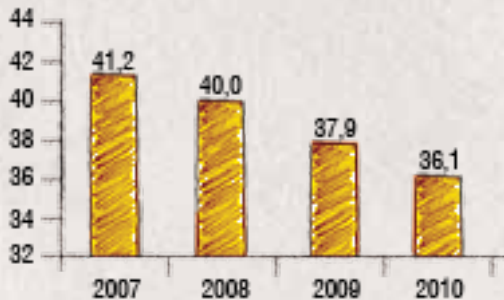
Bira üretim operasyonlarımızda bugün 36,1 kWh/hl olan üretim başına enerji tüketim miktarımızı 2015 yılında 31 kWh/hl düzeyine indirmeyi kendimize hedef olarak belirledik.

Malt üretim operasyonlarımızdaki enerji tüketimimizde de düşüş trendini koruduk. 2008 yılında 998 kWh/ton olan üretim başına enerji tüketimimizi 2009'da 971 kWh/ton, 2010'da ise 960 kWh/ton düzeyine indirmeyi başardık. Son 2 yıllık dönemde Türkiye operasyonumuzdaki Afyon malt fabrikamız enerji tüketimini %6,2, Konya malt fabrikamız %5,1 düşürmeyi başardı. Aynı dönemde Rusya operasyonumuzdaki Kazan malt fabrikamız ise enerji tüketimini %5,5 oranında azalttı.

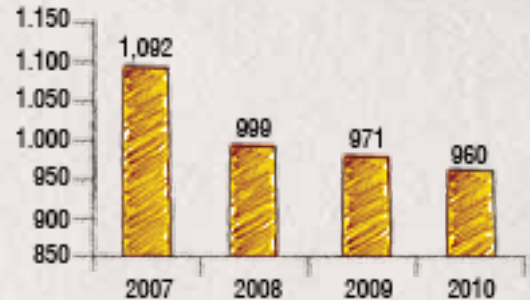
Sera Gazı Emisyonları

Enerji verimliliği konusunda elde ettiğimiz performans artışının doğal sonucu olarak bira üretim operasyonlarımızda 2008 yılında 11,0 kg CO₂/hl olan üretim başına sera gazı emisyonu değerini, 2009'da 10,4 kg CO₂/hl, 2010'da ise 10,1 kg CO₂/hl düzeyine indirmeyi başardık.

Böylelikle 2008'de 231 kTon CO₂ olan toplam sera gazı emisyon miktarını 6 kTon CO₂ azaltarak 2010 yılında 224.869 Ton CO₂ düzeyine indirmiş olduk.

Bira Üretiminde Enerji Tüketim Trendi (kWh/hl)

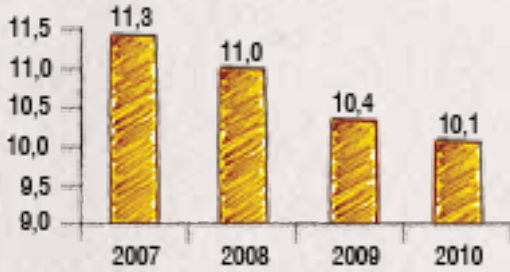

Malt Üretiminde Enerji Tüketim Trendi (kWh/ton)

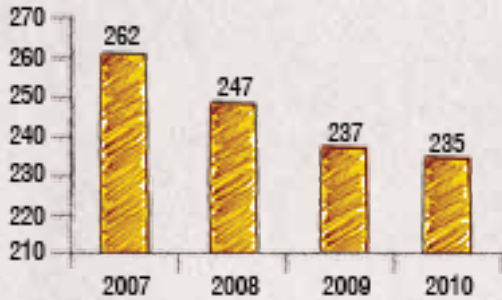

Enerji Verimliliği Yatırımları

Enerji verimliliği performansımızın artışında süreç geliştirme proje ve yatırımlarımızın oldukça etkisi oldu. Raporlama döneminde, Türkiye operasyonumuzda hayata geçirdiğimiz 20 proje ve Rusya operasyonumuzda gerçekleştirdiğimiz 9 proje sonucunda 8,6 Milyon Dolar tutarında yatırım gerçekleştirerek, yaklaşık 3 Milyon kWh elektrik enerjisi ve 5,6 Milyon Sm³ doğalgaz tasarrufu sağladık. Yatırımlarımızla sera gazı emisyonumuzu yıllık 12 bin ton CO₂ düşüreceğiz.

Bira Üretiminde Emisyon Trendi (kg CO₂/hl)*

Malt Üretiminde Emisyon Trendi (kg CO₂/ton)*

İleri Enerji Verimliliği: Yeşil IT Uygulamaları

Bilişim teknolojileri, bir yandan verimlilik artırıcı etkiler yaparken diğer taraftan kendileri önemli ölçüde enerji tüketimi ve emisyon üreten sistemlerdir. Oysa uygun yazılım ve donanım tercihleriyle hem şirket verimliliği hem de bilişim sistem verimliliğini artırmak mümkündür. Bu amaçla raporlama döneminde Yeşil IT uygulamalarını hayata geçirmek için çalışmaya başladık. Merkez Bilgi Teknolojileri Birimi tarafından yürütülen çalışmalara ülke operasyonlarında da bilişim yöneticileri destek vermektedir. Uygulamalarımızın temel hedefi, şirket genelinde enerji tüketimi, sera gazı emisyonu ve başta kağıt olmak üzere malzeme tüketimini düşürürken kullandığımız bilişim altyapısının çevresel etkilerini de en aza indirmektir.

Enerji Tüketim Portföyü ve Yenilenebilir Enerji Kullanımı

Küresel ısınmanın çalışmalarımıza karşı oluşturduğu olumsuzlukların bilincindeyiz. Bu sebeple iklim değişikliğiyle mücadele çalışmalarındaki rolümüzü üstleniyoruz. Yaptığımız enerji yönetimi çalışmalarında enerji tüketim portföyümüzü geliştirmek için çalışıyor, daha çevreci seçeneklerle çeşitlendirmeyi hedefliyoruz.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını sağlamak için araştırma çalışmaları yürütüyoruz. Yenilenebilir enerji kaynaklarının üretimde kullanılması bir taraftan sera gazı emisyonlarımızı belirgin biçimde düşürecek diğer taraftan gelecek dönemlerde fosil yakıtlara olan bağımlılığı azaltacaktır. Böylece enerji tedarik sıkıntıları ve enerji maliyet artışına maruz kalmayacağız. Bu amaçla, ilk hedefimiz yenilenebilir enerji kaynaklarının enerji portföyümüzde yerini almasıdır.

Malt üretim operasyonlarımıza bağlı olarak artan toplam emisyon miktarı, 2010 yılında, 2008 yılına oranla az bir artışla 64 kTon CO₂ düzeyinde gerçekleşti. Artan üretimle kıyaslandığında çok sınırlı kalan bu değişime rağmen üretim başına emisyon miktarında performansımızı artırdık. Verimlilik çalışmaları sonucu 2008 yılında 247 Kg CO₂/Ton olan üretim başına emisyon miktarını %5,0 azaltarak 235 Kg CO₂/Ton düzeyine düşürdük.

2010 yılı değerlerini temel alarak, 2015 yılında bira fabrikalarımızda üretilen ürün başına düşen sera gazı emisyonumuzu minimum %15 azaltmayı hedefliyoruz.

Efes Türkiye Afyon Malt Fabrikası: Malt Fırınlarda Isı Geri Kazanımı

Malt üretim operasyonlarında kullanılan malt kurutma fırınlarıyla, yeşil maltın içinden 50 – 85 C° arasında değişen ısıda sıcak hava geçirerek yeşil maltın rutubetini %43-47'den %4-5 aralığına düşürüyoruz. Basit kurutma fırınlarında kullanılan bu sıcak hava atmosfere atılır. 2010 yılında Afyon Malt Fabrikası'nın hayata geçirdiği projeye, 2 malt kurutma fırınının atık ısı çıkış bacalarını sıcak hava besleme üniteleriyle birleştirerek yüksek sıcaklıktaki atık ısıyı geri kazanmayı başardık. Bu proje ile her fırının atık ısı bacası diğer fırının sıcak hava ihtiyacını karşılayacak şekilde yapılandırıldı. 2010 sonu itibarıyla devreye giren uygulamayla yıllık 295.557 Sm³ doğal gaz tasarrufu gerçekleştirmeyi hedefliyoruz. Bu sayede toplam 161.441 Dolar maliyetle gerçekleştirdiğimiz proje, yılsonunda 103.000 USD tasarruf sağlayarak yatırım maliyetinin büyük bölümünü daha ilk yılın sonunda karşılamış olacak. Proje sayesinde yıllık ortalama 573 Ton CO₂ salınımını da engellemiş olacağız.

* Açıklanan değerlerin hesaplamasında üretim tesislerindeki doğrudan ve dolaylı enerji tüketimine bağlı CO₂ salınımı baz alınmıştır.

Dağıtım Operasyonlarında Verimlilik: Lojistik Optimizasyonu ve Rota Planlama

Faaliyetimizin önemli bir kısmını oluşturan dağıtım operasyonlarımızı, enerji tüketimi, sera gazı emisyonu ve lastik atıkları gibi çevresel etkilerinden ve oluşturduğu büyük maliyet unsurundan dolayı dikkatle yönetiriz. Amacımız minimum yakıt tüketimi ve emisyonla maksimum miktarda ürünün taşınmasını sağlamaktır.

Başta Rusya olmak üzere geniş coğrafi alana sahip ülkelerde dağıtım operasyonumuzu yürütüyoruz. Ülkelerin ulaştırma altyapıları ve fiziki şartlarından ötürü dağıtımı büyük ölçüde karayolları üzerinden gerçekleştiriyoruz. Ancak Rusya ve Kazakistan gibi demiryolu ağı gelişmiş ülkelerde vagon taşımacılığını tercih ediyoruz. 2010 yılında, ürünlerimizin dağıtımı için Rusya'da 75.000 kamyon ve 6.400 vagon, Türkiye'de 65.000 kamyon, Kazakistan'da ise 4.731 kamyon ve 5.525 vagon seferi gerçekleştirdik. Minimum sefer, enerji tüketimi ve emisyonla daha fazla ürün taşıyabilmek için birçok optimizasyon uygulamamız bulunmaktadır.

Lojistik optimizasyonu geniş çerçeveli bir planlama ile başlar. Lojistik birimimiz, yaptığı araştırma ve öngörülerle 10 yıllık master planlarımızı hazırlar. Bu planlarda geleceğe dönük olarak üretim tesisi, kapasite, depolama ve dağıtım ihtiyaçlarını değerlendiririz. Ülke lojistik sorumluları ise çeşitli yazılımlarla üretim ve dağıtım operasyonlarını planlarlar. Üretimi en uygun lokasyonda gerçekleştirip mümkün olduğunca fabrikadan bayiye doğrudan dağıtım yapıyoruz.

Ürün ambalajlarımız büyük ölçüde geri dönüşlü

olduğundan bayilerden üretim merkezlerine boş ambalajın taşınması gerekiyor. Sipariş sistemimizin 2 noktalı yapısı sağladığı çift yönlü taşıma olanağıyla bize önemli bir avantaj sunuyor. Bu sayede fabrikadan bayiye ürün götüren araç, boş dönmeyip ambalaj malzemelerini de fabrikaya geri götürüyor.

Bu dev operasyonu çoğunlukla taşımacılık şirketlerinden hizmet alarak gerçekleştiriyoruz. İş ortaklarımızı seçerken belirlediğimiz katı çalışma ve emniyet normlarını etkin biçimde takip edebilecek şirketleri tercih ediyoruz. Takip edilen rota, her araç için tonaj, çalışma süreleri, araç türleri, çift yönlü taşıma, sürüş emniyeti ve diğer tüm önemli unsurları yaptığımız sözleşmelerle belirler ve gerçekleştirmelerini takip ederiz.

Dağıtımın kılcal damarları olan bayilerimizi de verimlilik uygulamalarıyla destekliyoruz. Örneğin Türkiye ve Rusya organizasyonlarımızdaki bayilerimiz, sistemlerimiz üzerinden sunduğumuz elektronik haritalarla kendi dağıtım rotalarını optimize ediyorlar.

Lojistik operasyonlarında kullandığımız forklift gibi depolama ve elleçleme araçlarımızı, sürekli modernize ediyor, planlı bakımlarını gerçekleştiriyor, yakıt tedarikçileriyle inovasyon çalışmaları yapıyoruz. Bu sayede daha az yakıt ve çevresel etki üreterek daha fazla yük taşınmasını sağlıyoruz. İşletmelerimizde kullanılan tüm forklift ve diğer araçların yakıt tüketimlerini miktar ve maliyet temelinde takip ediyoruz. Önümüzdeki dönemde bu tüketimden kaynaklanan çevresel etkinin de hesaplanarak takibini gerçekleştireceğiz.

Soğutucularda Enerji Verimliliği

Bira ideal ısıda servis edilmesi gereken bir içecektir. Bu sebeple tüm satış noktalarında soğutucu cihazlarımız bulunur. Elektrik tüketiminden dolayı bu cihazlar emisyon üretir. Bu dolaylı etkinin azaltılması için 2008 yılında Fusion model soğutucularımızda enerji tasarruf butonu kullanmaya başladık. Soğutucunun yerleştirildiği işletmelerin kapalı olduğu zamanlarda devreye giren bu sistem, enerji tüketimini

%35'e kadar azaltmasının yanında kompresör, fan motoru, iç aydınlatma lambalarının ömrünü de uzatıyor. Soğutucu performansımızı yükseltmek için üreticilerle birlikte yeni çözümler üzerinde çalışıyor, teknolojileri geliştikçe yeni nesil cihazları tercih ederek enerji tüketimini azaltıyoruz. Bu amaçla 2011 yılından itibaren Türkiye operasyonumuzdan başlamak üzere elektrik tüketimini %51'e kadar azaltan ve küresel ısınma etkisini en düşük düzeye indiren hidrokarbon kullanımlı soğutuculara geçme kararı aldık.

Hedeflerimiz:

- 2015 yılında bira üretiminde 31 kWh/hl enerji tüketim düzeyine ulaşacağız.
- 2015 yılı itibarıyla, bira fabrikalarımızın üretilen ürün başına düşen sera gazı emisyonunu 2010 değerlerine oranla minimum %15 azaltacağız.
- 2012 itibarıyla işletmelerimizde bulunan forklift ve diğer araçların çevresel etkilerini takip edeceğiz.

- Soğutucu cihazlarımızın çevresel etkilerini düşürmeye yönelik çalışmalara 2011 yılından Türkiye operasyonlarımızdan başlayarak gelecek dönemlerde de diğer ülke operasyonlarına yaygınlaştıracacağız.
- 2011 yılında, enerji tüketimi ve emisyon azaltım da dahil olmak üzere çevresel etkilerimizin düşürülmesine yönelik araştırma ve planlama çalışmalarını yürütmek üzere Çevresel Etki Azaltım Çalışma Grubu oluşturacağız.

Daha Az Ambalaj Gerektiren Bira

Bizim İçin Neden Önemli?

Ambalaj sayesinde ürünlerimizi sunabiliyor, satış noktalarına sevk edebiliyor, sözünü verdiğimiz tat ve kalitede koruyabiliyoruz. Bu sayede Efes tüketicileri her şişede beledikleri lezzeti buluyorlar. Ayrıca ürün ambalajlarımızı şirket mesajımızın yayılımında, tüketiciyi cezbetmekte önemli bir iletişim aracı olarak görüyoruz. Geleneksel Efes Pilsen depozitolu kahverengi şişe örneğinde olduğu gibi, markayla tüketicinin uzun soluklu duygusal bağ kurmasında ambalajın oynadığı rol önemlidir. Diğer taraftan ambalaj, çevresel etki üretir. Ürünlerimiz doğrudan ambalajından tüketilebildiği için hijyen, tüketici emniyeti, ergonomi, sunum gibi boyutlar da ambalajlama uygulamalarımız üzerinde belirleyici rol oynar. Bu yüzden pazar ve şirket faaliyetlerimiz üzerindeki olumlu etkilerini koruyarak daha az ambalaj tüketen bira üretmek bizim için öncelikli bir konudur.

Nasıl Yönetiyoruz?

Çok boyutlu bir konu olduğundan ambalajlama uygulamalarımızı birçok birimimizin ortak çalışmalarıyla hayata geçiriyoruz. Pazarlama iletişimi, tüketici beklenti ve ihtiyaçları gibi niteliklerinden ötürü yeni ambalaj tasarımı fikirlerini pazarlama birimlerimiz oluşturuyor. Bu fikirler Tedarik Zinciri Direktörlüğü'nün birçok biriminin ortak çalışmasıyla vücut buluyor. Örneğin teknik birimler ambalajın fiziki özellik, çevresel etki gibi teknik boyutlarını, lojistik birimi ürünlerin taşınabilirliği ve saklama koşullarını ortaya koyarken satın alma birimlerimiz de tedarikçilerimizle birlikte çalışarak bu ürünlerin en uygun koşul ve maliyette tedarikini sağlıyor.

Uygulamalarımızda tek belirleyici etken kurumsal tercihlerimiz değil. Ambalajlamada sektörel ya da evrensel kriterler de var. Uygulamalarımızın bu normlara uygunluğunu da sağlıyoruz. Operasyonlarımıza etkisinden ötürü ambalajlama uygulamalarını performans göstergeleriyle takip ediyor, değerlendirme sonuçlarını ücretlendirme sistemimize dahil ediyoruz.

2009 - 2010'da Ne Yaptık?

Ambalajlama uygulamalarında temel hedefimiz, ürünlerimizi tüketici ve ürün emniyetinden feragat etmeden, daha az çevresel etki üreten ambalajlarla tüketicilerimize sunmaktır. İzlediğimiz strateji ise malzeme kompozisyonu ve tasarımda iyileştirmeler yaparak, tekrar kullanımlı malzeme kullanımını artırarak ambalaj kaynak tüketimini azaltmaktır.

Taahhütlerimiz nelerdir?

- Ambalaj tüketimimizi azaltacağız.
- Daha çevreci ambalajlama uygulamalarını tercih edeceğiz.

Kaynak Kullanımı

Ürünlerimizi, üretim noktasından tüketicilerimize kadar söz verdiğimiz kalite ve tatta ulaşması için iki seviyede ambalajlıyoruz. Birinci katman ürünlerimizle ve tüketicimizle temas eden, ürünlerimizi koruyan ve çoğu zaman doğrudan tüketimini sağlayan ambalajlardır. Birincil ürün ambalajı dediğimiz bu malzemelerin seçiminde başta tüketici tercihleri ve pazar koşulları olmak üzere birçok değişken rol oynar. Faaliyet gösterdiğimiz pazarlardaki beklentilerle doğru orantılı olarak ürünlerimizi müşteri ve tüketicilerimize cam şişe, PET şişe, alüminyum kutu ve metal fiçi seçenekleriyle sunuyoruz. Pazar farklılıkları bu malzemelerin kullanım oranlarında etkili oluyor. Örneğin Türkiye ve Kazakistan'da cam şişe, Rusya'da ise PET şişe en çok tüketilen ambalaj türleridir.

Ürünlerimiz tüketicilere ulaşana kadar zorlu bir yolculuk geçiriyor. Bu yüzden ürünlerimizi ek bir koruma katmanıyla donatıyoruz. İkincil ambalaj dediğimiz bu uygulamayı da ürün ve ambalajlarını satış ve tüketim noktalarına kadar koruyan, taşıma ve depolama kolaylığı sağlayan palet, shrink, karton levha, karton kutu, kasa, plastik şerit, streç türünden malzemelerle gerçekleştiriyoruz.

Ambalaj malzemeleri, faaliyetlerimizde bu denli önem taşıyorken önemli bir kaynak kullanımına da yol açıyor ve önemli bir maliyet boyutuna da sahip. Bu sebeple işlevini yerine getiren ve en az miktarda kaynak gerektiren ambalaj uygulamalarını oluşturmak için sürekli malzeme ve tasarım geliştirme çalışmaları yapıyoruz. Örneğin birincil ambalajlarımızı şekil, kalite ve emniyetli tüketim şartlarını korumak kaydıyla hafifletiyoruz. İkincil ambalajların büyük çoğunluğu müşterilerimize ulaşmıyor, hiçbirisi doğrudan ürün tüketiminde rol oynamıyor. Bu sebeple ikincil ambalajları, işlevlerini görecektir nitelikte ancak minimum kaynak tüketimine ve atığa yol açacak miktarda kullanıyoruz. Bu amaçla tasarım geliştirme uygulamaları yapıyoruz.

Raporlama döneminde de ambalaj iyileştirme çalışmalarımızı sürdürerek üretim artışına rağmen ambalaj malzemesi kullanımını düşürdük. Örneğin 2010 yılı itibarıyla Rusya Rostov fabrikamızda atık preformu 2008 yılına kıyasla 2,7 Ton, atık polietileni 16,5 Ton oranında düşürdük. Kazakistan operasyonumuzda şişe ağırlığını azaltarak cam tüketimimizi; karton kutu yerine tepsi sistemine geçerek -ayrıca tepsi kalınlıklarını da azaltarak- karton kullanımını da düşürdük.

Tekrar Kullanım ve Geri Dönüşüm

Depozitolu cam şişelerimizin tekrar kullanılabilmesinde belirleyici olan birçok faktör var. Toplanan şişelerin fiziki bütünlüğüne en ufak bir zarar gelmemiş olması, tekrar kullanımı esnasında tüketicilere ve ürün kalitesine olumsuz bir etkisinin bulunmayacağı niteliklere sahip olması gerekir. Bunun için geri dönen her şişeyi tüm bu faktörlere göre hassas cihazlarla kontrol ediyoruz. Kalite normlarımıza uygun olmayan şişeleri geri dönüştürülmek üzere ayırıyoruz. Birincil

Hedeflerimiz

- 2011 yılında kuracağımız Çevresel Etki Azaltım Çalışma Grubu'nun çalışmalarıyla mevcut ambalaj portföyümüzü inceleyerek daha çevreci uygulamalara geçiş olanaklarını araştıracağız.
- Ambalaj ağırlıklarını azaltmaya yönelik araştırma çalışmalarımızı sürdüreceğiz.
- Tek yönlü ambalajların portföy içindeki ağırlığını azaltmak için çalışacağız.

ambalaj oldukları için şişelerin tüketime uygun hijyen niteliklerine sahip olması gerekiyor. Bunun için de tüm geri dönüşlü şişeleri yıkama süreçlerinden geçiriyoruz. Her seferinde aynı kontrol ve temizlik süreçlerinden geçmek kaydıyla bir cam şişeyi ortalama 7 kez kullanabiliyoruz.

Kullandığımız ambalajların bir kısmı, kullanıldıktan sonra atığa dönüşen tek yönlü malzemelerdir. Kıymetli malzemenin tekrar kullanılamaması da ekonomik değer kaybıdır. Bu yüzden öncelikle tek yönlü malzemelerin ambalaj portföyümüz içindeki ağırlığını düşürmeyi hedefliyoruz. Bu alanda en yüksek performans gösteren operasyonumuz Türkiye'dir. Türkiye operasyonumuzda kullanılan birincil ambalajın sadece %4'ü depozitosuz cam şişedir. Alüminyum kutular da eklendiğinde bu oran en fazla %34'e çıkmaktadır. Diğer ülke operasyonlarımızda da amacımız tekrar kullanımlı ambalaj oranını Türkiye seviyelerine çıkarmaktır. Ancak burada önümüzdeki en büyük engel tüketicinin ambalaj türü tercihleri oluyor. Örneğin Rusya operasyonu satışlarının %65'i PET şişede gerçekleşiyor. En yaygın tekrar kullanımlı ambalaj malzemesi olan cam şişe ve metal fiçilerin toplam satışlarda kapladığı pay %30'dur. Dolayısıyla geri dönüşlü şişe alışkanlığından önce tüketicilerimizin cam şişe tercihinin artırmamız gerekiyor.

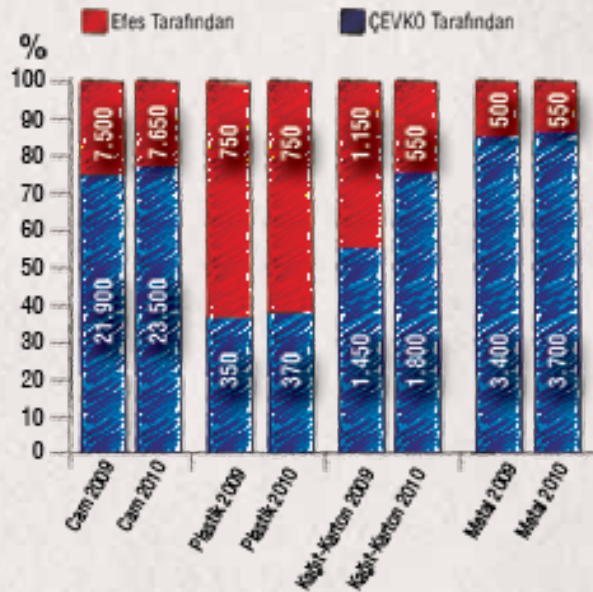
Depozitolu ambalajlarımızı kendi lojistik olanaklarımızla tekrar kullanmak üzere topluyor ve üretime kazandırıyoruz. Fabrikalarımızdan çıkan ambalaj atıklarının ise ayrı toplayarak yasal mevzuatlara uygun bir şekilde geri kazanımını sağlıyoruz. Piyasaya sürdüğümüz ambalajlarımızın toplanması için ise yetkilendirilmiş kuruluşlarla birlikte çalışıyoruz.

Örneğin Türkiye operasyonumuzda ambalaj atıklarımızın toplanmasında kurucuları arasında olduğumuz ÇEVKO Vakfı'yla birlikte çalışıyoruz. Birçok firmaya ve yerel yönetimlere hizmet veriyor olmasından ötürü ÇEVKO, bu operasyonu daha etkin biçimde yürütecek koşulları oluşturabiliyor. Toplanan atıklar geri dönüştürülerek malzeme yapımında hammadde olarak kullanılıyor.

Efes Türkiye: Geri Dönüşlü Ambalajla Çevresel Etkinin Azaltılması

Geri dönüşlü ambalaj kullanımı tüketici tercihleriyle çok ilintilidir. Operasyonlarımız arasında geri dönüşlü malzemenin en yüksek oranda kullanıldığı pazarın Türkiye olmasının en büyük nedeni, Türk tüketicilerimizin de geri dönüşlü cam şişeyi büyük ölçüde tercih etmesidir. Türkiye operasyonumuz, satışını gerçekleştirdiği ürünlerin %66'sını tekrar kullanımlı ambalajla tüketicilerimize sunar.

Efes Türkiye 2010 yılında 843 Milyon 50cl. geri dönüşlü şişe kullandı. Bu şişeler karton ambalaj yerine plastik kasalarla tüketim ve satış noktalarına ulaştırıldı. Uygulama sayesinde 200.000 Ton cam ve 21.000 Ton karton tüketimi engellenmiş oldu. Böylelikle tasarruf edilen cam ve kartonun üretimi için gerekli 40.486 Ton tahta, 7,4 Milyon m³ su, 128,2 Milyon KwH elektrik, 20,3 Milyon litre yakıt da tasarruf edilmiş oldu.

Türkiye Operasyonu Geri Dönüştürülen Ambalaj Atığı Miktarı (Ton/Toplayan kuruluş)

Yetenekleri Destekleyen Bira

Bizim İçin Neden Önemli?

İşgücümüzün bilgili, çalışkan, yaratıcı ve üst düzeyde yetenekli bireylerden oluşmasını sağlarız. Bu yüzden ilkelimizden biri en yetenekli insan kaynağı tarafından tercih edilen işveren olmaktır. Bu yüzden “sürdürülebilir yetenek yönetimi anlayışını” benimsiyor, yetenekleri her anlamda destekleyen bir çalışma ortamı oluşturmak için çalışıyoruz. Çalışanlarımıza işe başladıkları ilk günden itibaren yeteneklerini geliştirebilecekleri, performanslarını artıracak olanaklar sunarak “yeteneğe yatırım” yapıyoruz.

Taahhütlerimiz Nelerdir?

Şirket hedeflerine odaklı,
Takım halinde, bilgi ile çalışan,
Sürekli gelişen,
Mutlu,
Motivasyonu yüksek ve eğitimli bir insan gücü oluşturmak.

İnsan Kaynakları Vizyonumuz

“Vizyon, misyon ve stratejileri doğrultusunda şirketimizin büyüme ve kârlılığına, çalışan verimliliğini artırarak ve nitelikli, motive, bağlılığı yüksek iş gücü oluşturarak katkıda bulunmak; şirketimiz stratejileri doğrultusunda insan kaynakları stratejileri geliştirmek ve bütün operasyonlarda insan kaynakları sistemlerinin uygulanmasını koordine etmektir.”

Nasıl Yönetiyoruz?

Operasyonları birçok ülkeye yayılan bir şirket olarak sosyal çeşitliliği bünyemizde barındırmanın bize sağladığı rekabet avantajını çok iyi değerlendirmemiz gerektiğinin farkındayız. Bu yüzden faaliyet gösterdiğimiz tüm coğrafyalarda bu farklılıkları getirdiği sorumlulukları eksiksiz olarak karşılamaya çalışıyoruz. Her geçen gün performansımızı artırırken, bunun motive ve şirketine bağlı çalışanlarımız tarafından gerçekleştirildiğinin farkındayız. Bu nedenle çalışanlarımızla iletişimimizi her mecrada geliştirip farklılaştırırız. Çalışanlarımızın iş ve özel hayat dengelerini en verimli şekilde sağlamaya çalışırız.

Yetenek Yönetimi başlığı altında yönettiğimiz konular insan hakları, eşitlik ve çeşitlilik, çalışan gelişimi ve performans yönetimi, çalışan katılımı ve iç iletişimdir. Stratejilerin merkezi, politikaların yerel olarak belirlendiği insan kaynakları yönetimi, Kurumsal İlişkiler, Regülasyon ve Yönetiş Grup Direktörlüğü’ümüzce yürütülmektedir. Direktörlüğe bağlı olan İnsan Kaynakları Birimlerimiz ise ülke operasyonlarındaki ilgili süreçlerin yürütülmesinden sorumludur.

İnsan Hakları

İnsan haklarına bağlılığımız iş yapış biçimimizin vazgeçilmez ögesidir. Bu konuda üzerimize düşen tüm sorumluluğu faaliyet gösterdiğimiz tüm coğrafyalarda eksiksiz bir şekilde yerine getiririz. İnsan hakları konusundaki yönetim anlayışımızı uluslararası kabul görmüş uygulamalarla destekleriz. Bu anlayışla Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi başta olmak üzere iş ve çalışma koşullarına, çocuk işçiliğinin, zorla ve zorunlu çalıştırmanın engellenmesine yönelik uluslararası anlaşmaları destekliyoruz. **2011 yılı içerisinde Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi’ni (UNG) imzalayarak insan haklarına yönelik sorumlu yaklaşımımızı bir adım daha ileriye götürmeyi hedefliyoruz.** Gerçekleştirdiğimiz eğitimlerle çalışanlarımızı, operasyonlarımıza yönelik yasal düzenlemelerin insan hakları yönüyle ilgili de bilgilendiriyoruz.

	Kazakistan	
	2009	2010
Katılımcı Sayısı - Oranı	266 (%38,4)	194 (%27,4)
Toplam eğitim (kişi*saat)	4.528	5.060

İnsan Hakları Konulu Eğitimler

İşletme sahalarımızın ve çalışanlarımızın güvenliği bizim için öncelikli bir konudur. Bu konuda üzerinde önemle durduğumuz nokta ise güvenlik uygulamalarının insan hakları gözetilerek gerçekleştirilmesidir. Bunu sağlamak için tüm güvenlik görevlilerimizi, yasal düzenlemeler ve şirket politikalarımızın insan hakları boyutlarıyla ilgili eğitime tabi tutuyoruz. Bu kapsamda Türkiye ve Kazakistan’da 2009 yılında 131, 2010’da ise 98 güvenlik görevlimize eğitim verdik.

Çalışanlarımızın örgütlenme hakkını, en temel insan haklarından biri olarak görürüz. Bu kapsamda tüm çalışanlarımızın toplu sözleşme, örgütlenme ve sendikalaşma haklarını destekliyoruz. Çalışanlarımız tercihleri doğrultusunda, istedikleri sendikaya üye olarak örgütlenme haklarını kullanıyorlar. Biz de sendikalarla olan ilişkilerimizi yapıcı bir düzlemde, üzerimize düşen sorumlulukları yerine getirerek sürdürüyoruz.

	Türkiye	Kazakistan	Rusya
Toplu İş Sözleşmesi Kapsamındaki Çalışanlar (%)	42,26	26,0	20,0

Hiçbir operasyonumuzda çocuk işçi çalıştırma, zorla ve zorunlu işçi çalıştırma ve benzeri uygulamalara izin verilmiyor, tedarikçi ve iş ortaklarımızdan da bu ilkelere uymalarını bekliyoruz. Bu bağlamda hiçbir çalışmamızı rızası olmadan zorla farklı bir görevde çalıştırmaz ve iş değişikliği yapmaya zorlamayız. Olası bir iş ya da görev değişikliği durumunda tüm operasyonlarımızdaki çalışanlarımızı faaliyet gösterilen ülkenin ilgili kanun ve yönetmeliklerine uygun bir şekilde ve belirtilen minimum ihtar süresi göz önünde bulundurularak bilgilendiririz. Raporlama dönemi içerisinde de şirketimize insan haklarının ihlaline yönelik bir şikayet ulaşmamıştır.

İş-özel hayat dengesi şirket olarak önem verdiğimiz bir çalışan hakkıdır. Çalışma verimliliğimizi artırarak fazla mesaiyi engelliyoruz. Çalışanlarımızın yetenek ve yaratıcılıklarını yaşamlarının her alanında denge oluşturarak koruyup geliştirebileceklerine, çalışma motivasyonlarının bu sayede artacağına inanıyoruz. Bu uygulama kapsamında yıllık izinlerin düzenli olarak kullanılması çalışanlarımızın performans hedeflerinde bulunmakta ve ücretlendirme sürecini etkilemektedir.

Eşitlik ve Çeşitlilik

Efes Çalışma İlkeleri'nde de belirttiğimiz gibi çalışanlarımız arasında, din, dil, ırk, etnik köken ve cinsiyet farkı gözetmeyiz. İnsan kaynakları liyakat sistemlerinin belirlediği şekilde gerekli düzenlemeleri yapar, çalışanlarımıza işe alımdan başlayarak devam eden ilgili tüm süreçlerde fırsat eşitliği sağlarız.

Çalışan Gelişimi ve Performans Yönetimi

Bir şirketin performansının sürdürülebilir olması, çalışanlarının gelişim ihtiyaçlarını ne kadar karşılayabildiği ile doğru orantılıdır. Modern çağın gereksinimleriyle çalışanlarımızı buluşturmayı ve gerekli olanaklardan

	Türkiye		Rusya		Kazakistan	
(Sayı-%)	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Kadın	223 %12,7	233 %13,1	929 %29,6	895 %29,0	205 %29,6	196 %27,7
Erkek	1.535 %87,3	1.544 %86,9	2.206 %70,4	2.186 %71,0	487 %70,4	511 %72,3

Cinsiyete Göre Çalışan Dağılımı (Sayı - %)

	Türkiye		Rusya		Kazakistan	
Yaşa Göre Çalışan Dağılımı (Sayı - %)	2009	2010	2009	2010	2009	2010
18-25	55 %3,1	23 %1,3	368 %11,7	255 %8,3	116 %16,8	110 %15,6
26-35	801 %45,6	710 %39,9	1.503 %47,9	1.470 %47,7	313 %45,2	339 %47,9
36-45	747 %42,5	787 %44,3	682 %21,8	753 %24,4	135 %19,5	142 %20,1
46+	155 %8,8	257 %14,5	582 %18,6	603 %19,6	128 %18,5	116 %16,4

Yaşa Göre Çalışan Dağılımı

		2009	2010
Türkiye	Erkek	87,5	87,5
	Kadın	12,5	12,5
Rusya	Erkek	100	92,85
	Kadın	0	7,15
Kazakistan	Erkek	89,0	90,0
	Kadın	11,0	10,0

Cinsiyete Göre Üst Yönetim Dağılımı %

	%	2009	2010
Türkiye	Yerli	100	100
	Yabancı	0	0
Rusya	Yerli	31	36
	Yabancı	69	64
Kazakistan	Yerli	33	40
	Yabancı	67	60

Uyruğa Göre Üst Yönetim Dağılımı %

faaydanmalarını sağlamayı çok önemsiyoruz. Bu gerek-
sinimleri çalışanlarımız ile beraber belirliyoruz.

Çalışan gelişimini sağlamada en büyük yardımcımız
verdiğimiz eğitimlerdir. Şirketimiz vizyon, misyon, kültür
ve stratejilerine uygunluğu, çalışanlarımızın gelişim ihti-
yaçlarına karşılık verebiliyor olması ve aynı zamanda
şirket performansımızı daha ileri noktalara taşımaya
yardımcı olması, eğitimlerimizin yapılandırılmasında dikkat
ettiğimiz hususları oluşturur. İlgili konuların yönetimi genel
merkezimizde Çalışan Gelişimi Birimi, uluslararası faali-
yetlerimizde ise Eğitim ve Geliştirme Birimleri tarafından
yürütülür.

Türkiye, Kazakistan ve Rusya operasyonlarımızda çalışan-
larımıza 2009 yılında yaklaşık 135.000 saat, 2010 yılında
ise yaklaşık 112.000 saat eğitim verdik.

Yönetim organlarımızın aldığı kararların faaliyetlerimize
yansımada, belirlediğimiz performans kriterleri önemli
bir rol oynar. Bu değerlendirmelerde sosyal ve çevresel
göstergeler de önemli rol oynamaktadır. **Özellikle
üst düzey yöneticilerimizin performans değerlen-
dirmesinde, bireysel performans ile birlikte kurumsal
performans boyutunda sosyal ve çevresel performans
hedefleri de değerlendirmeye dahil edilir.**

Efes Performans Yönetimi Politikası, ilgili süreç ve uygu-
lamalarımız, şirketimizin ve çalışanlarımızın gelişimi
için önemli bir araçtır. Buna göre her çalışanımızın
performansı, yöneticileri, birim yöneticileri ve insan
kaynakları uzmanları ile birlikte objektif kriterlerle değer-
lendirilir. Bu değerlendirmeler sonucunda hedeflerimizi ne
derece gerçekleştirdiğimiz ve olası bireysel gelişim ihti-
yaçlarımız ortaya çıkar. Çalışanlarımız bu performans
değerlendirme sürecinden geçer ve düzenli kariyer
geliştirme geribildirimleri alır.

Çalışan Katılımı ve İç İletişim

Çalışanlarımızla çift yönlü ve açık bir iletişim kurmak ope-
rasyonel verimliliğimizi artırmaktadır. Bu yüzden çalı-
şanlarımızla iletişimin devamlılığı bizim için son derece
önemlidir. Mümkün olduğu kadar çok mecrayı bu amaç
doğrultusunda kullanmaya çalışıyoruz. **Anadolu Efes
Bira Grubu Başkanı, çalışanlarımızın görüş ve öne-
rilerini ilk elden almak amacıyla 2009 yılında faaliyet
gösterdiğimiz tüm ülkelerde çalışanlarla bir araya
geldi.**

İç iletişim uygulamalarımızın diğer bir bölümü de
kurumsal bilgilendirme araçlarından oluşuyor. Kurumsal
intranet uygulamamız, bilgilendirme panolarımız ve

		2009	2010
Türkiye	Mavi Yaka	9,0	11,0
	Beyaz Yaka	29,0	20,0
Kazakistan	Mavi Yaka	13,0	22,0
	Beyaz Yaka	17,0	34,0
Rusya	Mavi Yaka	33,2	18,2
	Beyaz Yaka	23,8	22,9

Çalışan Başına Düşen Ortalama Eğitim (saat)

Hedeflerimiz

- 2011 yılında BM Küresel İlkeler Sözleşmesi'ne (BM KİS) imza atarak insan haklarına olan bağlılığımızı perçinleyeceğiz.
- BM KİS'in imzalanmasına paralel olarak operasyonlarımızı, ilgili insan hakları riskleri konusunda tekrar değerlendirecek, olası bir risk tespit edilmesi durumunda bertarafına yönelik iyileştirme programını oluşturacağız.
- Eğitim ve motivasyon uygulamalarımızla yeteneklerimizi geliştirmeye devam edeceğiz.

Çağımızın gereksinimlerine uygun olarak eği-
timlerimizin teknolojik altyapısını geliştirdik.
İnternet üzerinden erişilebilen bir e-Learning
platformu olarak oluşturulan "Efes Akademi"
sistemi ile çalışanların kişisel ve mesleki bilgi
ve becerilerini artırmayı amaçlıyoruz. Efes
Akademi sistemiyle 2009 yılında Türkiye ope-
rasyonlarından 395 beyaz yakalı çalışan
1.038,5 saat, 489 mavi yakalı çalışan 805,5
saat eğitim aldı. 2010 yılında ise 1.258 beyaz
yakalı çalışan 2.741 saat, 904 mavi yakalı
çalışan 1.604 saat eğitim aldı.

Efes Kalite Çemberleri

Çalışanlarımız görüş ve fikirlerini gönüllü olarak
uygulamalı bir şekilde Efes Kalite Çemberleri
Projesi kapsamında hayata geçiriyorlar. Bu
uygulamayla çalışanlarımız arasında iletişimin
verimini artırıyor, inovatif fikirleri destekleyerek
kişisel gelişime katkıda bulunuyoruz. 2009
ve 2010 yıllarında Efes Kalite Çemberleri
Projesi kapsamında toplam 117 projeyi
hayata geçirmeye başladık. Bu projelerden
16 tanesini 2009'da, 11 tanesini 2010 yılında
tamamladık.

periyodik yayınlarımız vasıtasıyla çalışanlarımızı kurumsal gelişmelerden düzenli şekilde haberdar ediyoruz. Kurumsal bilgilendirme mecralarını geliştirerek zenginleştirme çabamız yıllar içinde artarak devam edecektir. 2011 yılında Kazakistan'daki çalışanlarımızı daha verimli bilgilendirmek için LCD panelleri ve internet kiosk'ları kuracağız.

Çalışan memnuniyeti anketleri düzenli olarak gerçekleştirdiğimiz ve çalışanlarla olan iletişimin açık bir şekilde gerçekleştiği geribildirim mekanizmamızdır. Belirli zaman aralıklarıyla tekrarladığımız anket uygulamaları sonucunda çalışanlarımızın memnuniyetini farklı boyutlarda ölçeriz. Elde ettiğimiz sonuçları üst yönetime raporlar, takip eden çalışma dönemleri için iyileştirme hareket planlarını hayata geçiririz.

Değer Zincirini Geliştiren Bira

Bizim İçin Neden Önemli?

Faaliyetlerimizde gösterdiğimiz başarı değer zincirimizdeki etkinliğin sonucudur. Dolayısıyla performansımızın daha ileri seviyelere ulaştırma hedefimizin gerçekleştirilmesinde değer zincirimizin nicelik ve nitelik bakımından gelişimi belirleyici rol oynuyor. Tedarikçilerimizin iş değeri geliştikçe daha nitelikli hammaddeyi daha düşük maliyete elde edebiliyoruz. Başta arpa ve şerbetçiotu üreticilerimiz olmak üzere tedarikçilerimizin faaliyetleriyle yerel ekonomiye getirdiği canlılık bizim de iş hacmimizi geliştirmemizi sağlıyor. Bu ortamdan en geniş ölçüde faydalanabilmek için değer zincirimizin satış operasyonu ayağında da iş ortaklarımızın çalışma koşullarını geliştirerek daha büyük katma değere ulaşmaları gerekiyor. Bu yüzden gerçek gelişimi sadece kendi operasyonlarımızda değil, değer zincirimizin tamamında arıyoruz. Çiftçiden satış noktasına kadar tüm değer zincirini geliştiren birayı üretmek için çalışıyoruz.

Nasıl Yönetiyoruz?

Değer zincirimizin geliştirilmesine attığımız özel önemden ötürü bu konuyu çeşitli uzmanlık alanlarından oluşan bir organizasyonel yapıyla, 2 ana odakta yönetiyoruz. Bu odaklardan ilki değer zincirinde iş geliştirmektir. Bu alandaki uygulamalarımızın tedarik ayağı Satın Alma Direktörlüğü ve ülke organizasyonları tarafından yürütülür. Ürün ve hizmetlerin müşteriyle buluşma noktalarına yönelik iş ve hizmet geliştirme faaliyetleri ayağı ise Pazarlama ve Satış Direktörlüğü ve ülke organizasyonları tarafından üstlenilir. Uygulama bazında atanmış uzmanlarımız saha çalışmalarını sürdürmektedir.

Değer zincirimiz içinde odaklandığımız diğer çalışma alanımız olan tarıma destek uygulamalarımız, çok yoğun operasyonel ve finansal kaynak gerektiren çalışmalar olduğundan konusunun uzmanı profesyonellerce yönetilmektedir. 1982 yılında kurduğumuz Tarımsal Ürün Geliştirme Birimi, çeşit ve üretim yöntemi geliştirme konusunda Ar-Ge ve saha uygulama destek çalışmalarını, Efes bünyesinde faaliyet gösteren Tarbes işletmesi de şerbetçiotu üretimi konusundaki Ar-Ge ve uygulama çalışmalarını sürdürmektedir. Ayrıca Tarımsal Ürün Geliştirme Birimi, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'ndan 1987

Taahhütlerimiz neler?

- Tüm değer zincirimizde çalışma normlarının ve üretilen katma değer geliştirilmesi için çalışacağız.
- Ar-Ge ve çiftçi destek programlarıyla maltlık arpa ve şerbetçiotu tarımını geliştirecek, tedarik güvencemizi güçlendirecek, ürün kalitemizi ve çeşitliliğimizi artıracacağız.

yılında aldığı Özel Sektör Araştırma Kuruluşu onayıyla çalışmalarını resmi statüye taşımıştır.

2009-2010'da neler yaptık?

Değer Zincirinde İş Geliştirme

Üreticiler için tedarikin önemi çok basit ve açıktır: Hammadde yoksa üretim de olmaz. Bu yüzden tedarikçilerimiz bizim için hayati önem taşır. Arpa, malt, şerbetçiotu, şeker, cam şişe, alüminyum kutu, PET rezin stratejik tedarik kalemlerimizi oluşturur. Stratejik ürün tedarikçilerimiz başta olmak üzere, tüm tedarikçilerimizin çalışma normlarını geliştirmesi, iş hacimlerini büyütmesi kurumsal sürdürülebilirliğimize pozitif katkıda bulunur. Bu nedenle, tedarikçi gelişimi bizim için hep bir öncelik olmuştur. Çeşitli uygulamalarla tedarikçilerimizin iş kalitelerini artırmalarına, yeni teknolojilere yatırım yapmalarına, yeni trendleri takip etmelerine, daha üstün çalışma normlarını benimsemelerine destek veriyoruz.

Tedarikte belirli üreticilere bağımlı olmak büyük bir risktir. Bu yüzden tedarikçi tabanımızı sürekli genişletmeye çalışırız. Bu amaçla gerçekleştirdiğimiz yerel satın alma uygulamaları hem tedarikçi seçeneklerimizi çoğaltır hem de yerel ekonomiye doğrudan değer üretir. Ancak bunu yapabilmemiz için yerel tedarikçilerin, aradığımız ürün ve çalışma normlarında hizmet üretecek nitelikte olması gerekir. Bunu sağlamak için kullandığımız en önemli kaldıraç satın almanın kendisidir. Çünkü her üretici iş başarısını artırmak için müşterisinin beklentilerini karşılamak durumundadır. Sorumlu bir müşteri olma ilkesiyle, biz de beklentilerimizde çitayı yüksek tutarak tedarikçilerimizi üst düzey normlarda çalışmaya teşvik ediyoruz.

Efes sorumlu, güvenilir ve şeffaf bir müşteridir.

Tedarikçilerimizden de aynı ilkeleri benimsemiş olmalarını, bazı niteliklere sahip olmalarını bekleriz. Tedarikçilerimiz öncelikle tüm yasal mevzuata tam uyum sağlamalı, bizimle özdeş iş etiği ilkelerini benimsemeli, insan hakları, çalışan sağlığı ve emniyeti, çevre güvenliği gibi çalışma normlarının önemini kabul ettiğini uygulamalarıyla göstermelidir.

Hizmet süreçlerinde tedarikçilerimizi yalnız bırakmıyoruz. Sıklıkla düzenlediğimiz toplantı ve ziyaretlerle karşılıklı fikir alışverişi yaparak iletişimimizi geliştiriyor, tedarikçilerimizin çalışma koşullarını, hizmet kalitelerini yükseltmeye yönelik yatırımlarını destekliyoruz. Ambalaj ürünleri, inovatif ürün ve içerikler gibi birçok alanda oluşturduğumuz ortak projelerle ürün ve hizmet geliştirme süreçlerine katkı sağlıyoruz.

Ürünlerimizi tüketicilerimizle buluşturan tüm paydaşlarımızın çalışma koşullarının ve hizmet kalitelerinin artması, bu sayede iş hacimlerini büyütmeleri özel önem attığımız bir çalışma alanıdır. Bu yüzden tedarik ayağında olduğu gibi değer zincirimizin satış evresinde yer alan paydaşlarımızın da gelişimini destekliyoruz.

Çağdaş Bakkal Projesi: ÇABA

Bakkallar küçük ölçekli yerel ekonominin vücut bulduğu işletmeler olmanın yanında mahalle kültürünün yaşatıldığı, yakın iletişim kurduğumuz ortamlardır. Aynı zamanda bakkallar müşterilerimizin ürünlerimize kolaylıkla ulaşabilecekleri lisanslı satış noktalarıdır. Ancak finansal ve operasyonel olanaklarının yetersizliği ve tüketicilerin satın alma alışkanlıklarındaki değişikliklerden dolayı bakkalların rekabet gücü giderek zayıflıyor. Türkiye’de bakkalların işletme ve hizmet kalitesi, verimlilik ve karlılık bakımından daha rekabetçi ve modern bir düzeye gelebilmelerine destek verecek bir gelişim projesi üretmek adına çalışmaya başladık. Çağdaş

Bakal (ÇABA) adını verdiğimiz bu programın fizibilite çalışmalarını 2010’da gerçekleştirdik.

Çalışmalarımızda öncelikle, iş başarısını yakalamış bakkalların hangi yöntem ve uygulamaları takip ederek bu noktaya eriştiklerini tespit etmeye çalıştık. Uzman araştırma kuruluşlarıyla yürüttüğümüz bu araştırmalar sonucunda elde edilen verileri, kontrol gruplarıyla sahada test ettik. Elde ettiğimiz sonuçlarla bakkalların iş başarılarını artırmaya yönelik bir eğitim programı oluşturduk. 2011 yılında başlayacağımız eğitim çalışmalarını Türkiye Bakkallar ve Bayiler Federasyonu’nun örgütlendiği tüm illerde gerçekleştirmeyi hedefliyoruz.

Saha operasyonumuzun en önemli bölümünü gerçekleştiren bayilerimiz, yerel lokasyonlarda bizi markamızla temsil eden küçük veya orta büyüklükte işletmelerdir. İş değerlerini geliştirmeleri yerel ekonomiye canlılık getirdiği gibi bizim de iş değerimizi artırır. Operasyonlarından maksimum faydayı sağlamaları için bayilerimizi çeşitli yazılım ve sistemlerle destekliyoruz. Bayi ziyaretleriyle iş sistem ve normlarının işlerliğini, fiziki çalışma koşullarının uygunluğunu kontrol ediyor, iyileştirme önerileri sunuyoruz. Verdiğimiz eğitimlerle profesyonel bilgi ve becerilerini geliştiriyoruz. Periyodik toplantı ve buluşmalarla bayilerimizin bizlerle ve kendi aralarında bilgi ve deneyimlerini paylaşmalarını sağlayarak sistem içinde bilgi transferini gerçekleştiriyoruz.

Satış noktaları ürünlerimizi tüketicilerimizle buluşturan işletmelerdir. İşletme türlerinden, büyüklüklerine kadar pek çok farklılık barındıran bu noktaların üst düzey hizmet kalitesine ulaşmalarına destek olmak bizim için önemli bir görevdir. Bu sebeple, işletme türü bazında iş geliştirme projeleri düzenliyoruz. Bunlara ek olarak çeşitli iş kollarına yönelik hizmet kalitesinin artırılması ve ürünlerimizin en doğru ve sorumlu biçimde sunumunu da içeren mesleki gelişim eğitim ve bilgi platformları oluşturuyoruz. Satış noktalarımızın daha geniş bir müşteri kitlesine hitap edebilmeleri için tanıtım çalışmaları yapıyor, birçok etkinlik düzenliyoruz.

Tarım Destek

Dış alım yolunu da kullanıyor olmakla birlikte, amacımız, ihtiyacımız olan tüm maltlık arpa ve şerbetçiotunu, kendi geliştirdiğimiz çeşitlerden, dışa bağımlı olmadan, sözleşmeli üretim yoluyla yerel üreticiden temin etmek; maltlık arpa ve şerbetçiotu üretimini artırarak ihraç edilen ürünler haline getirmektir. Bu nedenle faaliyet coğrafyalarımızda arpa ve şerbetçiotu üretimine yıllardır destek veriyoruz. Bu uygulamalarımız sayesinde temel hammadde kalitesini güvence altına alıyor, ürün farklılaştırmamız için gereken Ar-Ge çalışmalarına destek veriyor, tarım ürünlerindeki fiyat dalgalanmalarından, dış ticaret risklerinden etkilenmiyor ve faaliyet coğrafyamızdaki yerel ekonomilere önemli ölçüde katkı sağlıyoruz.

Maltlık arpa üretimi, çiftçilerimiz için finansal maliyet ve risk

içerdiğinden “sözleşmeli üretim” planını başlattık. Bu plan çerçevesinde çalıştığımız çiftçilere, ürün karşılığında tohumluk dağıtıyoruz. 2010 yılı itibarıyla 2.050’si sözleşmeli alım usulüyle toplam 3.000 çiftçi ailesi, Efes’in Türkiye bira operasyonları için maltlık arpa ve şerbetçiotu üreterek geçimini sağlamaktadır. Efes’in tarımsal ürün alımlarının zirai üretim ve işleme süreçleri ise yaklaşık 10.000 kişiye iş olanağı sağlamaktadır.

Maltlık arpa üretimine destek verirken, tek amacımız sayısal anlamda büyümeyi sağlamak değildir. Biz, niteliksel bir gelişimin sağlanmasını da gerekli görüyoruz. Bunun da üretimden verimliliğin artırılmasıyla sağlanacağını düşünerek süreç geliştirme çalışmaları yapıyoruz. Çiftçilerimizi daha verimli ve sağlıklı üretim tekniklerine yönlendirmek, sürekli iletişim ve görüş alışverişinde bulunabilmek adına toplantı ve eğitimler düzenliyoruz. Eğitimlerde özellikle sulama, gübreleme ve ilaçlama konularına odaklanıyoruz. Bu amaçla 2010 yılında, 1998 yılından beri 14 kez düzenlediğimiz çiftçi eğitimi ve tarla günlerini Adana ve Pusuatlı’da; 1996’dan beri düzenlediğimiz tedarikçi toplantılarımızın onuncusunu ise Konya’da gerçekleştirdik.

Bitkisel üretimde önemli bir problem, gübreleme ve ilaçlama konularındaki yanlış uygulamalardır. Gübre ve zirai ilaçlar

Arpa tedarikçileriyle hasat öncesi durum değerlendirmesi yapmak, alım politikalarını değerlendirmek ve karşılıklı görüş alışverişinde bulunmak amacıyla yapılan “Arpa Tedarikçileri Toplantıları”nın 10.’sünü Mayıs 2010 tarihinde Konya’da gerçekleştirdik. Toplantıya ülke çapında 23 arpa tedarikçisinin yanı sıra Efes yöneticileri, üniversitelerden öğretim üyeleri, tohumculukla ilgili sivil toplum örgüt temsilcileri, Tarım Bakanlığı’nın konuyla ilgili temsilcileri ile Konya ve Afyon Malt fabrikalarının konuyla ilgili personeli katıldı. Toplantıda maltlık arpa ıslahı ve tohumculuğu ile arpanın ekonomik önemi konularında sunumlar yapıldı.

tür ve miktar bakımından doğru kullanıldığı zaman fayda sağlamaktadır. Bilinçsiz kullanıldığında ürün kalitesini düşürdüğü gibi özellikle çevre ve insan sağlığı açısından da sorun oluşturur. Yaptığımız ıslah çalışmalarıyla geliştirdiğimiz çeşitlerin hastalıklara karşı direncini artırdık. Böylece üretimde zirai ilaç kullanımına olan ihtiyaç azaldı.

Ürün geliştirme çalışmalarımız sonucunda özellikle malt üretiminde doğal kaynak kullanımının azaltılması konusunda olumlu sonuçlar alıyoruz. **Yeni arpa çeşitlerimizin malt üretimindeki su ve enerji tüketimi etkilerini takip ediyoruz. Küresel ısınmaya karşı kuraklığa dayanıklı tohum türleri geliştirdik. Atılır ve Fırat çeşitleri, Türkiye’de üretimi en yaygın arpa çeşidi olan Tokak’dan, dış ortam ve işletme şartlarına da bağlı olarak malt üretim sürecindeki elektrik tüketimi açısından % 12-24, yakıt tüketimi açısından yaklaşık % 18-22, su tüketimi açısından yaklaşık % 40-47 oranlarında daha verimlidir.** Bunların yanında mevcut üreticilerin, geliştirdiğimiz tohum, fide ve üretim tekniklerini kullanarak modern üretime geçmelerini ve yeni üreticilerin sektöre katılmasını malzeme ve finansal destek yoluyla teşvik ediyoruz. Ar-Ge çalışmalarımız sonucunda Türkiye şartlarında en verimli biçimde üretilmeye uygun, yüksek kalitede 15 maltlık arpa ve 7 şerbetçiotu çeşidi geliştirerek tescil ettirdik. Geliştirdiğimiz türlerin ekimi sayesinde maltlık arpa üretiminde % 10-15 oranında daha fazla verim elde ediyoruz.

İklimin uygun olduğu sahil kuşağında ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nin batı kesiminde, Adıyaman ve Adana illeri ve çevresinde sözleşmeli üretim ile yetiştirdiğimiz yazlık türler dışında Türkiye’nin iklim, toprak ve sulama şartlarına uygun,

yüksek maltlık kalitede, verimli arpa çeşitlerinin geliştirilmesi için araştırmalarımıza 1982 yılında başladık. Türkiye’nin değişik bölgelerinden 2.000’e yakın tek başak toplayarak deneme çalışmaları yaptık. Ortaya çıkan uygun örnekler üzerinde, yurtdışında kullanılan maltlık çeşitlerle melezleme çalışmaları yürüttük. Bu çalışmalar sonucunda, 28 sene içinde toplam 30 yeni maltlık arpa çeşidinin tescili için Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı’na başvurduk. Bu başvurularımızdan 13’ü tescille sonuçlanmış olup üçünün tescil süreci ise 2010 yılsonu itibarıyla devam etmektedir.

Maltlık arpa üretimine desteğimizi çeşit geliştirmeye yönelik Ar-Ge çalışmalarıyla sınırlamadık. Gördük ki, geliştirdiğimiz çeşitlerde tohumluğu öncelikle bizim üretmemiz, kullanımını yaygınlaştırmamız ve üretimi en verimli koşullarda sağlamamız da gerekli. Bu sebeple, geliştirdiğimiz çeşitlerin tohumluk üretimi için Çatalca, Eskişehir, Konya, Ankara ve Adıyaman’ı “tohumluk üretim bölgeleri” olarak seçtik. Bu bölgelerde tohumluk üretime destek veriyoruz. Bu konuda Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı’nın ilgili birimleriyle de ortak çalışmalar yürütüyoruz. Ayrıca, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü’ne bağlı Tarla Bitkileri Merkez Araştırma Enstitüsü ile kamu-özel sektör ortak çalışmalarına örnek teşkil edecek, Maltlık Arpa Ar-Ge ve Sertifikalı Tohumluk Üretim Projeleri 1996’dan bugüne devam etmektedir. Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) ile ortaklaşa yürütülen proje çerçevesinde Altınova, Gözlü, Konuklar ve Sultansuyu tarım işletmelerinde iki yıl süreyle tohumluk üretimi yaptık.

30 yılı aşkın süredir Türkiye’de maltlık arpa üreticisine aktif destek sağlıyoruz. Bu çalışmalarımızın sonucunda

sektöre 30 Milyon Dolar'lık iş hacmi yaratıyor, çiftçisinden işletme çalışanına binlerce kişiye istihdam yaratıyor, on binlerce kişinin geçimine katkıda bulunuyoruz. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, üniversiteler, TSÜAB, BİSAB, TÜRKTED, TÜBİD, TSE ile işbirliği içinde Ar-Ge çalışmaları yürütüyor, eğitimler düzenliyor, laboratuvar analizlerine destek oluyoruz. TÜRKTED ve TÜBİD'in yönetim kurullarında da aktif görev alıyoruz.

Çok yıllık bir bitki olan şerbetçiotu, malt ve su ile birlikte biranın vazgeçilmez hammaddelerinden biridir. Biz, yerli şerbetçiotu ihtiyacımızı Tarbes aracılığıyla sağlıyoruz. Hedefimiz, şerbetçiotu ihtiyacımızın tamamını yerel üreticilerden satın almaktır. 1982 yılından beri sürdürdüğümüz Ar-Ge çalışmaları ile şerbetçiotu verim ve kalitesinde önemli gelişmeler kaydettik. Geliştirdiğimiz yeni çeşitler sayesinde alfa asit oranını %10 civarında artırdık. Bunun yanında birim alandan elde edilen verim %25-30 civarında artarak bölge çiftçisinin gelirini artırdı. Tarbes şerbetçiotu çeşit geliştirme çalışmaları sonucunda, 27 sene içinde toplam 8 yeni şerbetçiotu çeşidinin tescilli için Tarım Bakanlığı'na başvuruldu, 7'si tescille sonuçlandı.

Rusya'daki uygulamalar

Arpa alımlarımızın hemen hemen tamamını yerel üreticilerden yaparak Rusya yerel ekonomisine önemli bir katkı sağlıyoruz. Ancak Türkiye'ye kıyasla Rusya'daki arpa üretimine destek çalışmalarımız daha başlangıç aşamasındadır. Orta vadede gerçekleştirmeyi hedeflediğimiz Efes-Agro Project'i (Efes Tarım Destek Projesi) hayata geçirmek amacıyla ilk olarak 2009 yılında Arpa ve Malt Satın Alma ve Geliştirme Birimi'ni kurduk ve sözleşmeli alım uygulamalarımıza başladık. Kendi tohum ve arpa geliştirme programları bulunan tedarikçilere sözleşmeli alım programında öncelik vererek toplam tedarikin %80 oranında bu tür tedarikçilerden

Hedeflerimiz

- Gelecek dönemlerde tüm operasyon coğrafyamızda, değer zincirinde iş geliştirme projelerimize kapsamlarını geliştirerek devam edeceğiz.
- Türkiye'de yürüttüğümüz tarım destek programını sürdürecektir, Rusya'da başlattığımız uygulamalarımızı aynı düzeye yükselteceğiz.
- Tedarikçi ve iş ortaklarımızın daha ileri çalışma normlarını benimsemeleri için eğitim ve destek uygulamaları geliştireceğiz.

gerçekleştirilmesini sağlıyoruz. Efes Agro Project ile, dış etkenlere bağımlılığı azaltarak tedarik güvencesi sağlamayı; Efes'e özgü, saf arpa çeşitleri yetiştirerek bira kalitemizde homojenliği yakalamayı hedefliyoruz. Operasyon ülkelerimizden biri olan Kazakistan, zorlu iklim şartları nedeniyle tarım için uygun değil. Bu yüzden üretimde kullandığımız tarım ürünlerini Rusya'dan tedarik ediyoruz. Bu durum da Rusya'da başlattığımız tarım programının bölge açısından önemini artırıyor.

Efes Rusya, tedarikçileri ve çiftçilerle birlikte iklim koşullarının uygunluğu ve lojistik olanakları da dikkate alarak tarım yapmak için en uygun alanların seçilmesi için çalışıyor; Rusya Tarım Bakanlığı tarafından düzenlenen tarımla ilgili konferanslara katılıyor.

Kalite standartlarımız çerçevesinde Rusya'da yüksek tohum kalitesini yakalamak amacıyla, çiftçiler ve uluslararası standartlarda hizmet veren arpa tohumu tedarikçileri ile çalışmaya başladık. Tohum çeşitlerinin saflığını denetleyen standartlarımızı sıkılaştırdık. Çiftçiler, Efes'le yaptıkları işbirliği ve elde ettikleri gelirlerle yeni tarım teknolojilerine yatırım yapmaya, uluslararası uzmanlarla eğitim ve kapasite geliştirme programları düzenlemeye, yeni arpa çeşitlerinin denenmesine ve tarımsal malzeme alımlarına başladılar.

Yıl	Çeşit
1992	Efes 3
1998	Anadolu 98
	Efes 98
1999	Angora
2001	Çumra 2001
	Çatalhöyük
2003	Başgöl
2005	Atılır
	Fırat
	Meriç
2006	Erciyes
2007	Yıldız
	Durusu

Tescil edilen maltlık arpa çeşitleri

Sorumluluk Sahibi Bira

Bizim İçin Neden Önemli?

Kalitesi dünya çapında kabul gören, lezzeti sürekli ve tutarlı olan bir bira üretmek ve bununla tüketicilerimizin hayatına renk katmak varlığımızın temelidir. Ürünlerimizi bu bilinçle üretir, tüketicilerimizin de aynı bilinçle ürünlerimizden keyif almalarını sağlarız. Bu ilkeyi kurumsal sürdürülebilirliğimizin en önemli öğelerinden biri olarak görürüz.

Tüketicilerimizi, tercih ettikleri durum ve ortamda en yüksek kalite normlarında sunulan biramızla makul fiyatlarla buluşturmak ürün sorumluluğumuzun ilk evresini oluşturur. Bira bilinçli ve kararında tüketildiğinde hayatımıza renk katan, sosyal yaşantımızı tamamlayan, keyifli bir üründür. Ancak birçok diğer ürün gibi bilinçsizce ve fazla tüketilmesinin kimseye faydası olmayacağı gibi bu durum faaliyetlerimizi olumsuz etkiler. Bu yüzden üretiminden tüketimine kadar her etabında sorumluluk sahibi bir bira üretmek, ürünlerimizi bira kültürünün zenginliğini keşfederek bilinçli tüketen bir kitle oluşturmak, kurumsal sürdürülebilirliğimiz açısından önceliklidir.

Nasıl Yönetiyoruz?

Ürünlerimizden kaynaklanan sorumluluklarımızı ürün portföyü yönetimi ve bilinçli tüketim olmak üzere 2 ayrı alanda ele alıyoruz. Ürün portföyü yönetiminde başarının yakalanması birçok farklı uzmanlığın ortak bir akıl oluşturmasını gerektiriyor. Tedarik Zinciri Direktörlüğü, Pazarlama ve Satış Direktörlüğü ve Kurumsal İletişim Direktörlüğü uzmanlarının oluşturduğu sinerjiyle, ürünlerimiz üst düzey kalite standartlarında üretilerek, talep edilen her noktada tüketicilerimize sunuluyor; bira kültürünün ve bilinçli tüketim davranışının yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalarımız hayat buluyor. Alkollü içecek pazarlama ve satış operasyonlarının tabi olduğu yasal

Taahhütlerimiz nelerdir?

- Üst düzey kalite ve hijyen normlarında ürünler sunmak, ürün standartlarımızı sürekli geliştirmek
- Tüketicilerimizi talep ettikleri her durum ve noktada ürünlerimizle buluşturmak
- Faaliyet coğrafyamızda bira kültürünün geliştirilmesi için çalışmak
- Bilinçli tüketim davranışını yaygınlaştırmak

düzenlemelere tam uyum ilkemiz gereği, hukuk uzmanlarımız da bu süreçlere katkıda bulunuyor.

Ürün sorumluluğu yönetimini oluşturan konuları objektif hedefler belirleyerek yönetiyor, elde edilen başarımları performans göstergeleriyle takip ediyoruz. Performans değerlendirmeleriyle elde ettiğimiz sonuçları bu konulardan sorumlu her düzeyden çalışanımızın performansına dayalı ücretlerinin belirlenmesinde de kullanıyoruz. Başta ulaşılabilirlik ve satın alınabilirlik olmak üzere birçok ürün sorumluluğu konusu, üst düzey yöneticilerimizin performans değerlendirmelerinde de önemli bir yer tutuyor.

2009-2010'da neler yaptık?

Ürün Portföyü Yönetimi

Ürün uygulamalarımızı şekillendirirken dikkat ettiğimiz dört ana ilke;

- Kalitesi dünyaca kabul görmüş ürünler üretmek
- Ürün kalite ve lezzetinde süreklilik ve tutarlılığı sağlamak
- Ürün çeşitliliği ve tamamlayıcı uygulamalarla tüketici beklenti ve beğenilerine yanıt vermek; bira kültürünün gelişimini desteklemek
- Yasal standartlar karşılanmak koşuluyla, tüketicilerimizi talep ettikleri her yer ve durumda ürünlerimizle, makul fiyatlar karşılığında buluşturmak.

Faaliyetlerimizin büyük bölümünü etkileyen bu ilkeleri hayata geçirmek için dikkat, titizlik ve sorumluluk bilinciyle çalışıyoruz.

Ürün Kalitesi

Ürün kalitesi çalışmalarımız, tüketici emniyeti ve tat devamlılığını sağlamamızda büyük rol oynuyor. 40 yılı aşkın süredir taviz vermeden ve geliştirerek devam ettirdiğimiz uygulamalarımız, tüketicilerimiz ve sektörel kuruluşlar tarafından takdir ediliyor, çeşitli yarışmalarda ödüllendiriliyor. 2010 yılında Kazakistan markamız Kruzha Svezhego, Moldova markamız Chisinau ve Gürcistan markamız Natakhtari Monde Selection 2010 Altın Ödülü'ne, gazlı içecek markamız Natakhtari CSD ise Gümüş Ödül'e layık görüldü. Türkiye markalarımız olan Gusta ve Mariachi ise Stevie Ödülü'ne layık görüldü.

Toplum sağlığını doğrudan etkilediği için gıda maddelerinin üretimi, düzenleyici kuruluşların belirlediği kodekslere göre, özel bir dikkat ve sorumlulukla gerçekleştirilmelidir. Bu yüzden üretim süreçlerimizi ve ürün içeriklerimizi oluştururken tüketicilerimize karşı sorumluluğumuzdan ve

mevzuata uyumdan asla taviz vermeyiz. Efes tüketicisi bilir ki, ürünlerimiz en kaliteli hammaddeyle, en yüksek kalite normlarında, biranın doğal üretim sürecine uygun hijyenik koşullarda üretilip ambalajlanarak emsalsiz tadıyla kendilerine sunulur. Vaat ettiğimiz bu deneyim sayesinde yıllar içinde edindiğimiz tüketici güven ve sadakati kurumsal sürdürülebilirliğimizin de temel dayanaklarındandır.

Ürünlerimizin Ulaşılabilirliği ve Satın Alınabilirliği

Yaygın dağıtım ağıımız kanalıyla, alkollü içecek satma lisansı bulunan her noktada var olmaya çalışarak, çeşitli etkinliklerle doğrudan ulaşarak tüketicilerimizi talep ettikleri çeşitlerdeki ürünlerimizle buluşturuyoruz. Bu amaçla yıllar içinde

Ürün Etiketleri

Satın alınan her ürün hakkında gerekli bilgiye ulaşabiliyor olmayı bir tüketici hakkı olarak değerlendiriyoruz. Bu hakkın kullanılmasında en etkin yöntem, aynı zamanda yasal bir zorunluluk olan ürün etiketlendirmesidir. Biz de tüm ürünlerimizi, tüketime sunulduğu ülkenin yasalarında belirtilen unsurların da ötesinde bir içerikle etiketlendiriyoruz. Bu içeriğin belirlenmesinde ambalaj türü de rol oynuyor. Cam şişe ve metal kutu gibi nihai tüketicilere ulaşan ambalaj seçeneklerinde ürün, üretim ve son kullanma tarihi tanımlama bilgilerinin yanında, ürün miktar ve içerikleri, saklama koşulları gibi bilgiler de bulunuyor. Ayrıca bu türden tüm ambalaj uygulamalarının üzerinde, ürün alkol içeriğini yanlış anlaşılmaya mahal vermeyecek boyut ve şekilde belirtiyor; ürünlerimizin bilinçli tüketilmesine ve ambalajın geri dönüş-türülmesi gerektiğine dair uyarılar yapıyoruz.

Tüketicilerimizin merak ettikleri tüm diğer konular için bize ulaşabilecekleri tüketici destek hattı numaraları ürün etiketi içeriğinde bulunuyor. Satın aldıkları ürünün kalitesi konusunda çekincesi bulunan, hakkında bilgi edinmek isteyen tüm tüketicilerimiz ürün etiketi üzerinde bulunan seri numarasını bize ilettiği takdirde, elinde bulundurdıkları ürüne ait üretim koşulları, içerik ve benzer birçok bilgiyi kendilerine sunuyoruz. Hızlı tüketilen bir ürünümüzün olması, sıkı kalite kontrol süreçleri ve etkin iade politikamız sonucunda son kullanma tarihi geçmiş ya da istediğimiz standartta olmayan bir ürünün tüketiciye sunulması düşük ihtimalli bir durumdur. Biz yine de her tüketici şikâyetini dikkatle ele alıyor, yaptığımız incelemede haklı bir durumla karşılaşıyorsak bu sorunu istisnasız ve derhal telafi ediyoruz.

deneyimli ve güçlü bir bayi ve distribütör ağı oluşturduk. Bu seçkin iş ortağı ağını her geçen gün geliştirmeye devam ediyoruz. Örneğin Kazakistan operasyonumuzda aktif olduğumuz Almaata, Karaganda, Astana ve Shymkent pazarlarına 2010 yılında, yüksek potansiyele sahip 3 yeni bölge olan Pavlodar, Taraz ve Tardy-Kargan'ı da ekledik. Bu büyümenin gerçekleşmesinde, satış ve hizmet süreçlerimizi geliştiren yeni CRM sistemimizi 2009 yılında uygulamaya koymamız büyük rol oynadı.

Bize göre ürünlerimizi keyifle tüketebilmek herkesin hakkıdır. Bu yüzden, her sosyal grup ve satın alma gücü düzeyinden tüketicimizin talep ettiği ürünleri makul bulacakları fiyatlardan piyasaya sunmak, görevimiz olduğu kadar işimizin sürdürülebilirliği açısından da hayatidir. Ürün fiyatlandırması, ülke operasyonlarımızın karlılık ve satın alma gücü değişkenlerini gözeterek gerçekleştirdikleri hassas bir çalışmadır. Biranın yüksek oranda ÖTV'ye tabi olması, vergilendirmenin de ayrı bir boyut olarak karar süreçlerinde gözetilmesine neden olur. Tüketici kabulü ve karlılık arasında en doğru optimizasyonu yapabilmek için karar destek sistemlerimizi değişen koşullara göre geliştiriyoruz. Bu amaçla, raporlama döneminde geliştirdiğimiz yeni fiyatlandırma simülasyon yazılımını 2011 yılında Rusya operasyonumuzda kullanmaya başlayacağız.

Bira Kültürünün Geliştirilmesine Destek

Bira serinletici bir içecek olmasının ötesinde rafine bir kültürü temsil eder. Hammaddesinin, üreticisinin ve tüketicisinin karakterini özünde barındırmasıyla, yemeklerin ve sosyal ortamın tamamlayıcısı olmasıyla yerel kültürlerin bir parçası ve destekleyicisidir. Biranın kültürel köklerini hissederek tat almayı amaçlayan bir tüketici kitlesinin oluşması, bira pazarı ve imajını geliştireceği gibi bilinçli tüketime de katkı sağlar. Bu sebeple, faaliyet gösterdiğimiz her bölgede rafine bir bira kültürünün yerleşmesi için çalışıyoruz.

Ürün çeşitliliğinin oluşturulmasında karlılık yanında bira kültürünün gelişimine hizmet ediyor olmayı da göz önünde bulunduruyoruz. Piyasada ne kadar farklı tat ve nitelikte ürünümüz bulunuyorsa, o kadar farklı türde tüketicinin kendi beğenilerine göre biradan tat almasını ve bu kültürü

yaşamalarını sağlayabiliriz. Bunun için hedef kitlesinin boyutundan bağımsız olarak tüketicinin beğenisini kazanacak seçenekler geliştiriyoruz. Örneğin tüketicilerimizin taze birayı tüketim noktalarından farklı ortamlarda tüketebilme talebine yanıtız kalmayarak kutu ve şişe seçeneklerinde ambalajlı fıçı bira ürettik. Türkiye operasyonumuzda elde ettiğimiz başarının sonucunda bu uygulamamızı diğer operasyon ülkelere de taşıdık. Rusya'da ambalajlı fıçı biranın yanında, yürüttüğümüz Pegas uygulamasıyla tüketicilerimiz kapalı noktalardan taze bira satın alıp tercih ettikleri ortamda tüketebiliyorlar. Raporlama döneminde Kazakistan'da Kruzha Svezhego markasıyla ambalajlı fıçı bira çeşitleri geliştirdik. Kruzha Svezhego, Kazakistan'ın mild ve dark versiyonları bulunan ilk şişede fıçı bira markasıdır.

Türkiye operasyonumuz yeni tatlar oluşturma konusunda sahip olduğu deneyimle, yeni ve farklı tatlar denemeyi seven tüketicilerin beğenisini kazanan birçok başarılı ürün geliştirdi. Şişede fıçı bira örneğiyle başlatılan çalışmalar, Türkiye'nin ilk buğday birası Gusta ve ilk kahve aromalı birası Efes Dark Brown'la geliştirildi. Raporlama döneminde, Türkiye'nin ilk limon aromalı fıçı birasını piyasaya sürerek ürünlerimizi çeşitlendirmeye devam ettik. Rusya'da da aromalı bira kategorisinde Sokol Cola ve Sokol Mojito lansmanları ile tüketicilerimizi yenilikçi lezzetler ile buluşturduk. Efes Celsius Platformu'yla yerel yenilikçi ürün projelerini tüm satış pazarlama ekipleriyle paylaşarak operasyonlar arası sinerji sağlamak adına önemli bir adım attık.

Bira çoğunlukla sosyal ortamlarda tüketilen bir içecek olduğundan tüketim noktalarının nitelikleri bira kültürünün gelişiminde önemli rol oynuyor. Bu yüzden sunum noktalarının hizmet kalitesi ve ambiyans bakımından tüketici beklentilerini karşılayacak şekilde geliştirilmesini destekliyoruz. Bu kapsamda 2000 yılından bu yana Türkiye operasyonumuzda Birahane İyileştirme Projesi'ni sürdürüyoruz. Mevcut açık tüketim noktalarını geliştirerek her kesimden biraseverin çağdaş ve nezih bir ortamda bira kültürünü yaşamalarını amaçladığımız projede, farklı beğenilere hitap eden birçok konseptte mekan oluşturuyoruz. Örneğin Efes Beer Cafe Klasik uygulaması pub kültürünü tercih eden tüketicilerimize hizmet sunarken Efes Beer Cafe Modern

Muhabbet Sokak

Sosyal ortamlarda, muhabbetle tüketildiğinde biradan aldığımız tat artar. Biz de ürünlerimizin tüketicilerimizin sosyal yaşantısını zenginleştirmesini hedefliyor bu amaçla birçok proje yürütüyoruz. Bunlardan biri olan Muhabbet Sokak projesini 2010 yılında Türkiye'de başlattık. Bu projeye genç, yaşlı, kadın, erkek, öğrenci ya da engelli, her kesimden biraseveri sosyalleşebilecekleri, kent kültürünü yansıtan, güvenli, modern bir ortamda buluşturmayı ve sokakta yaşama kültürünü zenginleştirmeyi hedefledik.

Muhabbet Sokak'larımız yapısal nitelikleriyle ve altyapısıyla, erişilebilir, içinde rahat yaşanabilir, güvenli

ve konum itibarıyla ulaşımı kolay, alkollü içki satış ve tüketimine uygun sokaklardır.

Bu ortamın oluşturulması için yerel yönetimlerle, sokak sakinleri ve işletme sahipleriyle birlikte çalışıyoruz. Sokakların öncelikle altyapısını uygun hale getiriyor sonrasında konsept temalarla dekore ediyoruz. Muhabbetin zenginleştirilmesi sokak sakinlerinin görevi. Biz de onlara çeşitli etkinlikler düzenleyerek destek veriyoruz.

2010 yılında Türkiye'nin 10 farklı bölgesinde 17 Muhabbet Sokak oluşturduk. 2011 yılında 11 yeni Muhabbet Sokak daha oluşturmayı hedefliyoruz.

Akıllı Serpantin

En çok tercih edilen ürünlerimizden biri olan fıçı biranın lezzetine tam anlamıyla varabilmemiz için sunumunun belirli standartlarda yapılması gereklidir. Örneğin belirli bir miktarın altında sürümü olan noktalarda CO₂ biranın tadını bozabilir ya da soğutucu ekipman yeterince çalıştırılmıyorsa bira ideal soğukluğuna ulaşmaz. Bunun yanında tüketicilerimiz bardakta gerektiği miktarda bira olup olmadığı konusunda bilgi edinmek isteyebilir. Ürünlerimizin sürekli aynı kalite standartlarında sunulmasını sağlayarak ileri düzeyde tüketici deneyimi gerçekleştirebilmemiz için bu değişkenlerin sürekli takibi önemlidir. Bu amaçla, 2011 yılında Akıllı Serpantin Projesi'nin pilot uygulamasına başlayacağız.

Belirleyeceğimiz örnek tüketim noktalarına, üzerinde birçok sensör ve gösterge bulunan fıçı tesisleri yerleştireceğiz. Bu sensörler sürekli ölçüm yaparak sunulan her bardak biranın kalite normlarına uygunluğunu, sunum ısını, dolum miktarını tespit edecek. Elde edilen verileri tüketicilerimiz serpantin üzerindeki göstergelerden takip edebilecek. Aynı zamanda tüm bilgiler gerçek zamanlı olarak GSM teknolojisiyle bize ulaşacak. Proje ile öncelikle tüketicilerimizi ürünlerimizin kalite normlarında sunulduğu konusunda bilgilendirmiş olacağız. Bunun yanında fıçıdaki ve CO₂ tüplerindeki ürün miktarını, sistem çalışma normları takip etme olanağı bulacağımızdan bakım onarım maliyet ve zamanlarını optimize edebileceğiz. Bu sayede satış noktaları da teknik devamlılık ve sunum kalitesi üzerinden rekabet avantajı elde edecekler.

uygulaması genç tüketici gruplarının beğenilerine yanıt vermeyi hedefliyor. Aynı yaklaşımla şekillendirdiğimiz Efes Beer Garden uygulamasının hedef kitlesini, bira tüketimini açık havada arkadaş gruplarıyla sosyalleşmenin tamamlayıcısı olarak gören biraseverler oluşturuyor. Proje kapsamında dekorasyon ve teknik altyapı iyileştirme çalışmalarının yanında satış noktası yönetici ve çalışanlarına bira sunumu ve bira ile birlikte tüketilen diğer ürünler hakkında eğitim veriyoruz. Benzer uygulamaları Türkiye'nin dışındaki operasyon ülkelerimizde de uyguluyoruz. Ülke kültürünün belirleyici özelliklerini dikkate alarak farklılaştırdığımız bu uygulamaların en başarılı örneklerinden biri de Rusya'da yürüttüğümüz Beer City Projesi'dir. 2010 yılında tüm Türkiye genelinde, çeşitli konseptlerde toplam 992 açık tüketim noktasını yeniledik. 2011'de ise 420 yeni tüketim noktasını geliştirip tüketicilerimizin hizmetine sunmayı hedefliyoruz. Rusya'da ise Beer City Express ve Stary Melnik Sports Bar projeleriyle çalışmalarımızı geliştireceğiz.

En iyi tüketici deneyimi için, servis edilen biranın karakteristiğine uygun soğuklukta, doğru bardak türünde sunulması gerekir. Ayrıca bazı yemekler birayla daha uyumludur. Ancak bu uyum da bira türüne göre farklılık gösterir. Bu kültüre vakıf geniş bir tüketici kitlesinin oluşturulması için öncelikle sunduğu ürünü her yönüyle tanıyan, bilinçli bir sunum ekibi gerekir. Bu amaçla Türkiye'de Efes Kulüp Profesyonel, Kazakistan'da ise Bar Tender Program projelerini yürütüyoruz. Bu uygulamalarla tüketim noktalarında bira sunumundan sorumlu çalışanları çeşitli sosyal etkinliklerde ve internet platformunda buluşturarak, deneyimlerini paylaşımlarına olanak veriyor, bunun yanında biranın tarihi, karakteristikleri, en iyi sunum teknikleri ve beşeri ilişkileri geliştirme eğitimleri veriyoruz. Binlerce üyesi bulunan bu programlar sayesinde biraseverlerin tüketim noktalarında en nitelikli hizmete ulaşmalarını sağlıyoruz.

Bilinçli Tüketim

Alkollü içecekler bilinçli tüketildiğinde hayatımıza renk katan, sosyalleşmemize vesile olabilen ürünlerdir. Ancak sorumsuzca tüketildiği takdirde alkol birçok olumsuzluğa neden olabilir. Bu bilince vakıf, birayı etkilerini bilerek kararında tüketen bir tüketici kitlesinin oluşturulması herkesten önce bizim için önemlidir.

Bizim için bilinçli tüketime giden yol, sorumlu pazarlamadan geçer. Alkollü içeceklerin pazarlaması, faaliyet coğrafyamızdaki tüm ülkelerde katı yasalarla düzenleniyor. Yasa ihlali durumlarında ise ağır finansal ve operasyonel yaptırımlarla karşılaşmak mümkün olabiliyor. Biz bu düzenlemelere harfiyen uyduğumuz gibi tüm pazarlama iletişimi ve promosyon materyallerinin bağlı olduğumuz biracılık derneklerinin kararlarına ve 40 yılı aşkın deneyimimizle şekillenen sorumlu pazarlama ve reklam ilkelerimize uygunluğunu da titiz bir incelemeden geçiriyoruz. Pazarlama iletişimi sorumlularımızın çalışma refleksi haline gelen bu ilkeleri, genç nesil çalışanlara aktararak bir kültür haline getiriyoruz. Önümüzdeki 10 yıl için hedeflediğimiz büyüme, sorumlu pazarlama ilkelerimizin yeni çalışma arkadaşlarımıza hızlı aktarılmasını gerekli kılıyor. Bu sebeple, 2011 yılında Efes Pazarlama ve Reklam İlkeleri'ni güncelleyerek paydaşlarımızın bilgisine sunacağız. Efes Pazarlama ve Reklam İlkeleri'ne www.anadoluefes.com internet sitesindeki sosyal sorumluluk – sorumlu tüketim sekmesinden ulaşılabilir.

Dijital medyayı iletişim çalışmalarında yoğunlukla kullanan bir şirket olarak sorumlu pazarlama yaklaşımımızı bu mecraya da taşıdık. Pazarlama iletişimi yaptığımız tüm internet sitelerimizde, sorumlu pazarlama ilkelerimizi uygulamakla birlikte, ziyaretçilerin yasal alkol tüketim yaşının üzerinde olduklarını onaylamalarını bekliyor, verilen bilgilerin gizliliğini koruyoruz.

Tüketicilerimizin yaşamına renk katmayı amaçlarken ürünlerimiz nedeniyle herhangi bir olumsuzluk yaşamalarını kesinlikle kabul edemeyiz. Bu yüzden tüketicilerimizi bilinçsiz alkol tüketiminin zararları ve sorumlu tüketim davranışları hakkında bilgilendiriyoruz.

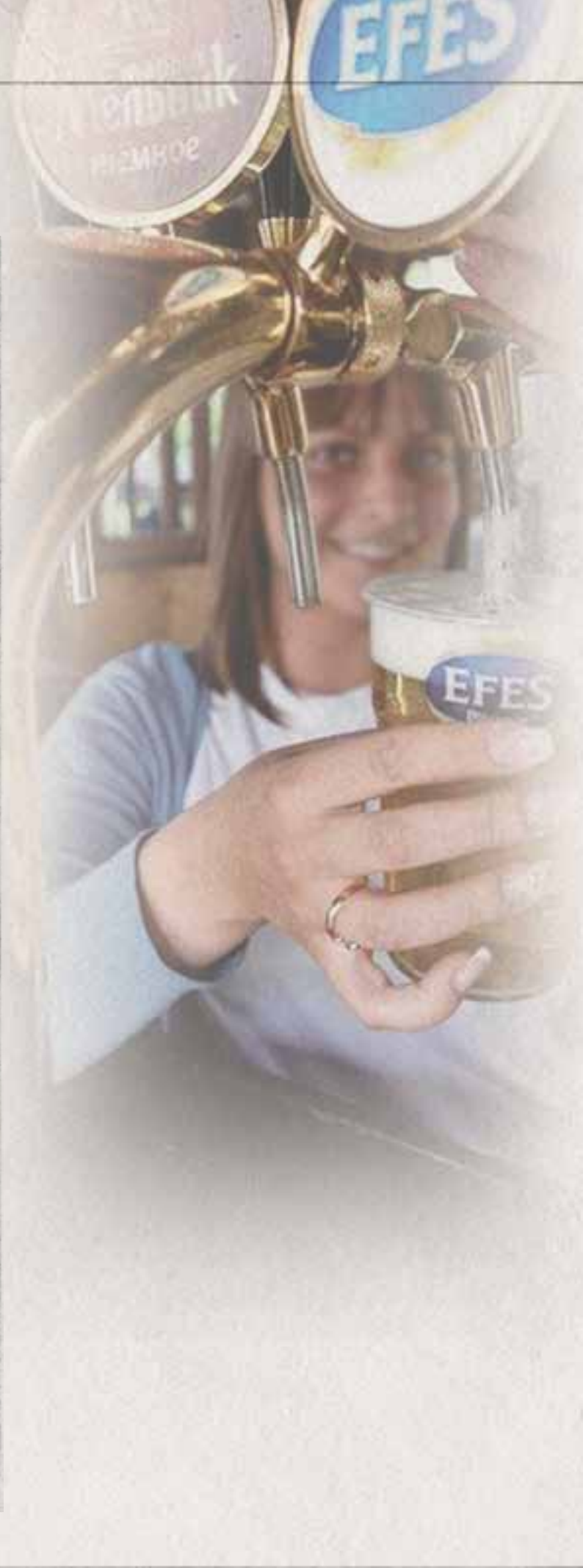

Bu bilinci sürekli canlı tutmak adına ürün etiketlerimizde, hazırladığımız poster, afiş ve reklam materyallerinde bilinçli tüketim uyarı ve görselleri kullanıyoruz. Tüketim bilincinin yaygınlaştırılmasının bir ekip işi olduğuna inanıyor bu sebeple tüketicilerimiz, iş ortaklarımız, STK ve düzenleyici kuruluşlarla iletişim ve işbirliği kanallarını sürekli açık tutuyoruz.

Bilinçli tüketim alanında odaklandığımız ana konular, yasal yaş altındakilerin alkol tüketmesinin ve alkollü şekilde araç kullanımının engellenmesidir. Fiziken ve ruhen gelişme çağındaki gençlere alkol kullanmanın sorumluluğunu yüklememeliyiz. Bu, sağlıkları ve sosyal yaşantıları bakımından olumsuzluklar doğurabilir. Bunun için kanunların belirlediği tüketici yaş sınırlarına istisnasız riayet ediyoruz. Alkol satış noktaları özel izinlere tabi olduğu ve resmi kurumlarca etkin biçimde ve sıklıkla denetlendiğinden ürünlerimizin sadece lisanslı noktalarda satılmasını sağlıyoruz. Satış kuralları konusunda satıcıları bilgilendiriyor, uygulama desteği veriyoruz.

Alkol tükettiğimizde hareket kabiliyetimiz ve hızlı karar verme yetimiz zayıflar. Bu sebeple alkollü biçimde araç kullanmak kendi güvenliğimiz ve çevremizdekiler için tehlike oluşturur. Dolayısıyla alkol aldıktan sonra araç kullanmamak en doğru harekettir. Alkollü biçimde araç kullanımını önlemek amacıyla tüketicilerimize yönelik bilinçlendirme çalışmaları yapıyoruz. 2009 yılında bu çalışmaların bir yeni örneğini Türkiye’de gerçekleştirdik. Geniş kitlelerin katıldığı birçok organizasyon düzenliyoruz. Katılımcıların organizasyon sonrasında alkollü biçimde araç kullanmalarının önüne geçmek için servis hizmeti sunuyoruz. Ayrıca katılımcılarımızın birçoğu araç kullanacağından alkol tüketmiyorlar. Bu nedenle onlara alkolsüz içecek seçenekleri de sunuyoruz. 2011 yılı içerisinde Türkiye pazarına sunmak için 2010 yılında üretim çalışmalarına başladığımız alkolsüz bira ürününün ana amacı, sorumlu tüketim konusunda bilinirliği artırmak ve araç kullanmak zorunda olan ya da çeşitli nedenlerle alkollü içecek tüketemeyecek kişilerin de biradan tat alması için bir seçenek sunmaktır.

Önümüzdeki dönemde bilinçli tüketimin yaygınlaştırılması konusunda daha proaktif bir tutum sergileyeceğiz. Çalışmalarımıza, 2011 yılında bu konudaki söylem ve uygulamalarımızı belirlemekle ve tüm operasyon ülkelerinde hayata geçirilmesini sağlamakla görevli bir Sorumlu Tüketim Takımı oluşturmakla başlayacağız. Bu takımın çalışmalarından öncelikli beklentimiz operasyon ülkelerindeki tüketim alışkanlıklarını inceleyerek bir sorumlu tüketim haritasını ortaya koymasıdır. Hâlihazırda planlanmış uygulamalara ek olarak, bu araştırmaların sonuçlarıyla hangi ülkede hangi davranış kalıpları konusunda önlem almamız ve ne tür uygulamalar yapmamız gerektiğini belirleyeceğiz. Hedefimiz 2012 itibarıyla bilinçli tüketim konusunda tüm operasyon coğrafyamızda bütüncül bir yaklaşım ortaya koymaktır.

Kararında tükettiğimiz zaman alkollü içecekler hayatımıza keyif katar. Bu sınırı aştığımızda ise kendimize ve çevremize rahatsızlık verebilir, sağlığımızı olumsuz etkileyebiliriz. Bilinçli tüketimin sırrı kişisel tolerans limitlerimizi iyi bilmektir. Bu limitler tüketicinin fiziksel ve sosyal özelliklerine bağlı olarak büyük değişiklikler gösterebilir. Bu yüzden tüketim konusunda herkes için geçerli net bir rakam vermek doğru olmaz. Ancak temel olarak alkollü içeceklerin aşırı miktarlarda, sık aralıklarla ve kısa süre içinde tüketilmesi olumsuz etkileri tetikleyebilir.

Ne kadar alkol tüketebileceğimizi önceden belirlemek ve buna uymak en doğru karar olacaktır. Bazen sosyal ortamlar bizi normalden fazla tüketmeye yönlendirebilir. Bu gibi durumlarda daha düşük alkol düzeyli ürünleri tüketmek ya da belli bir miktardan sonra alkolsüz seçeneklere yönelmek en iyisidir. Biz de tüketicilerimizin bu sorumlu tercihi yapmalarını desteklemek için ürün portföyümüzde düşük alkollü ya da alkolsüz seçenekler sunuyoruz.

Efes Pilsen'den Bilinçli Tüketim Kampanyası

Bilinçsiz alkol tüketiminin engellenmesi çalışmalarımızın devamı olarak 2009 yılında Türkiye'de alkollü biçimde araç kullanılmasının önlenmesine yönelik yeni bir bilinçlendirme kampanyası gerçekleştirdik. Kampanya için hazırladığımız internet sitesi ile ziyaretçilerimizin eğlenceli bir dille bilgi ve bilinç düzeyini artırmayı hedefledik. Site içeriği ile tüketicilerimizi alkollü biçimde araç kullanmanın yol açabileceği olumsuzluklar, yasal takip ve yaptırımlar konularında bilgilendirmeyi, alternatif ulaşım yöntem ve uygulamalarına yönlendirmeyi amaçladık. Özellikle yasal yaş sınırı üzerindeki gençleri hedef aldığımız kampanya sitesini bugüne kadar 613.070 kişi ziyaret etti.

www.butunsarisinlarsenin.com

Hedeflerimiz

- 2011'de Efes Pazarlama ve Reklam İlkeleri'ni güncelleyerek ilgili paydaşlarımızın bilgisine sunacağız.
- Bira kültürünü geliştirmeye yönelik çalışmalar kapsamında piyasaya yeni ürünler sunacak, operasyon coğrafyamızda tüketim noktalarının geliştirilmesine yönelik çalışmalarımıza devam edeceğiz. 2011'de Türkiye'de 420 yeni açık tüketim noktasını iyileştireceğiz.
- 2011 yılında 11 yeni Muhabbet Sokak uygulamasını hayata geçireceğiz.
- Gezici Bira Müzesi uygulamasının yerleşik bir uygulamaya dönüştürülmesi için araştırma yapacağız.
- Çalışanlarımıza yönelik ürün sorumluluğu ve bilinçli tüketim eğitimleri düzenleyeceğiz.
- 2011'de genel merkezimizde Bilinçli Tüketim Çalışma Grubu oluşturacağız.
- 2011'de Türkiye'de Efes Alkolsüz'ü piyasaya sunacağız.
- 2011'de Kazakistan'da sorumlu tüketim ve alkollü araç kullanımının engellenmesi temalı 2 adet saha projesi başlatacağız.
- 2012'in sonuna kadar operasyon coğrafyamızda alkol tüketim alışkanlıklarını inceleyerek Bilinçli Tüketim Risk Haritası oluşturacağız. Çıkacak sonuçlar ışığında bütüncül bir yaklaşım geliştirecek, tüm ülke operasyonlarımız için hareket planı oluşturacağız.

Toplumsal Gelişimi Destekleyen Bira

Bizim İçin Neden Önemli?

Ekonomik ve sosyal bakımdan kalkınmış toplumlar biracılık sektörünün gelişimi için daha ideal bir ortam sağlar. Bu sebeple faaliyet coğrafyamızdaki toplumların ekonomik, sosyal ve kültürel gelişimi için çaba göstermeyi, ulaştığımız herkesin yaşam kalitesini yükseltmeyi, tüm paydaşlarımız için değer üretmeyi, kuruluşumuzdan beri iş yapış şeklimizin bir parçası, sürdürülebilir gelişimimizin öncelikli bir bileşeni olarak kabul ediliyoruz.

Nasıl Yönetiyoruz?

Ülke operasyonlarımızda yerel istihdam ve tedarik kaynaklarını tercih ederek, ihracat ve vergi geliri yaratarak, değer zincirimizi kalite ve miktar bakımından geliştirecek projelerle ekonomik kalkınmaya destek veriyoruz. Sosyal ve kültürel alanlarda ise toplumsal yatırımlarımızı yerel beklenti ve ihtiyaçlar doğrultusunda sürdürülebilir fayda sağlayacak projelere yönlendiriyoruz. Bir taraftan sosyal ve ekonomik yaşama değer katarken, diğer taraftan da Efes markaları ve toplumumuz arasındaki bağları kuvvetlendirdiğimize inanıyoruz.

Satın almalarımız, küresel ve yerel tedarik olmak üzere iki grupta toplanır. Küresel alımlarımızı şirket genel merkezindeki Satın Alma Direktörlüğü gerçekleştirirken yerel satın almalarından ülke operasyonlarının yerel satın alma birimleri sorumludur. Yerel istihdam konusunda ise genel stratejik eğilim ve uygulamalarımızı İnsan Kaynakları Grup Direktörlüğü belirler, ülke bazında uygulamaları yönlendirerek performansı takip eder. Ülke insan kaynakları birimleri hazırlanan planların saha uygulamalarından sorumludur.

Toplumsal yatırımlarımızın yönelim ve ana çalışma alanlarını genel merkezdeki Kurumsal İletişim Direktörlüğü belirler. Ülke organizasyonlarında bulunan kurumsal iletişim birimleri ise bu ana alanları paydaş beklenti ve ihtiyaçları doğrultusunda yerelleştirerek hayata geçirir.

Taahhütlerimiz nelerdir?

- Yerel istihdam ve tedarik uygulamalarımıza devam edeceğiz.
- Paydaş beklentilerine yanıt veren bir küresel vatandaş, yerel toplumlar için duyarlı bir komşu olmayı sürdüreceğiz.

2009 - 2010'da Ne Yaptık?

Yerel Ekonomiye Katkı

Biracılık, tarım ve ambalajdan, turizm ve hizmete birçok sektörle etkileşim içinde bulunan, değer zinciri oldukça geniş bir faaliyet alanıdır. Örneğin Efes'in en büyük oyuncu olduğu Türkiye biracılık sektörü, ülke ekonomisine her yıl yaklaşık 1,1 Milyar Euro katma değer üretmektedir.

Yerel ekonomiye katkımızın temellerini, faaliyetimiz sonucunda oluşan vergi ve ihracat gelirleri, yarattığımız doğrudan ya da dolaylı istihdam, uluslararası marka çalışmalarının yanı sıra özellikle tarım, turizm ve hizmet sektörünün gelişimine yönelik oluşturduğumuz uygulama programlarıyla, düzenlemiş olduğumuz spor ve kültür-sanat organizasyonları sayesinde ortaya çıkan ekonomik canlılık ve büyüme oluşturmaktadır.

Ürünlerimizin, yerel karakterlerini korumaları için yerli hammaddeden, o ülkenin insanlarınca üretilmesini tercih ederiz. Bu yüzden yerel hammadde ve ambalaj malzemesi tedarikiyle, yerel üreticileri destekliyoruz. Yaratılan doğrudan ve dolaylı istihdamla toplumun gelir düzeyini artırıyor, ülke ekonomilerini ve sektörümüzü geliştirirken pazardaki konumumuzu da güçlendiriyoruz. Aynı zamanda, uluslararası bir bira üreticisi olarak küreselleşen ekonominin yarattığı fırsatları da gözetken dengeli bir yaklaşımı benimsiyoruz.

Ana tedarik kaynaklarımızı Türkiye, Rusya, Kazakistan ve diğer BDT ülkeleri oluşturur. Biracılık endüstrisindeki köklü

Yerel Tedarik* Oranı (%)	2010
Türkiye	90
Rusya	90
Kazakistan	55

Biracılık sektörünün dolaylı ekonomik etkilerinden en fazla faydalanan sektörler sırasıyla tarım, ambalaj, medya ve reklam sektörleridir. Türkiye'de bira sektörü bir yılda 717 Milyon Euro tutarında satın alım gerçekleştirmektedir.

miraslarından dolayı tedarik kaynağımızda yer alan AB ülkelerinden özellikle üretim teknolojilerine yönelik sermaye yatırımlarımızda ürün ve hizmet alıyoruz. Maltlık arpa, cam şişe ve kutu gibi temel tedarik ürünlerimizi yerel üreticilerden satın almayı tercih ederiz. Bu alımlarımız yerel ekonomiye önemli uyarıcı etki yapmaktadır.

* Yerel tedarik terimi, operasyon ülkesi dahilinde faaliyet gösteren üretici ve diğer tedarikçilerden herhangi bir yurtdışı ödeme olmaksızın yapılan alımları temsil etmektedir.

Bira yüksek oranda vergiye tabidir. Dolayısıyla biracılık sektörü geliştikçe ülke vergi gelirleri de artar. Türkiye, Rusya ve Kazakistan operasyonlarımızda 2009 yılında 1,74 Milyar TL, 2010 yılında ise 2,74 Milyar TL vergi ödedik.

Efes'in gerçekleştirdiği toplumsal yatırımlar da ekonomiye önemli katkılar sağlamaktadır. Örneğin 20 şehirde düzenlenen "Efes Pilsen Blues Festival", ziyaret ettiği her şehirde personel ve malzeme ihtiyacını yerel olarak karşılar. Bu tip festivaller, bölgede turizmin canlanması için de önemlidir.

Türkiye'de biracılık sektöründe doğrudan istihdam edilen yaklaşık 2.400 kişinin 1.800'ü Efes çalışanıdır. Dolaylı istihdam düşünüldüğünde sektörümüzün 2009'da, Türkiye tarımında yarattığı istihdam 9.012 kişi iken bu rakam ambalaj sektöründe 4.226, medyada 6.111 kişidir. Sektörün doğrudan iletişimde olduğu mal ve hizmet tedarikçileri için yarattığı toplam istihdam ise 38.608 kişidir. Biracılık sektörünün dolaylı etkilerinin hissedildiği diğer sektörler turizm ve perakende sektörleridir. Türkiye'de turizmde biracılık sektöründen kaynaklanan istihdam 50.500 kişi iken bu sayı perakende sektöründe 16.000'dir.*

Uluslararası bir bira şirketi olmanın sonucu istihdam olanaklarımız da uluslararası bir niteliğe sahiptir. Ancak ülke operasyonlarımızda üst düzey yönetim haricinde kalan insan kaynağımızı yerel iş gücü oluşturmaktadır. Üst yönetimde de yerel istihdamı ön plana alıyoruz. Üst düzey yöneticilerimizin Türkiye operasyonunda tamamını, Rusya operasyonunda %36'sını, Kazakistan operasyonunda ise %40'ını yerel yöneticiler oluşturuyor.

Yerel ekonominin geliştirilmesine yönelik çalışmalarımızın bir kısmını da saha uygulamaları oluşturuyor. Paydaş

Off Trade Chain (OTC) Projesi

Türkiye'de 2008 yılından bu yana bayilerimizle yürüttüğümüz OTC Projesi'yle yeni kapalı satış noktaları oluşturuyoruz. Bayilerimiz, önceliği bira penetrasyonunun düşük olduğu bölgelere vermek kaydıyla, uygun satış noktalarını tespit ediyor. Dükkanların çalışmaya hazır hale getirilmesinde dükkan sahiplerine destek sağlıyor, işletme verimliliğinin sağlanmasına yönelik eğitimler veriyoruz. Bugüne kadar 780 adet yeni noktayı yerel ekonomiye kazandırdık. Projemizin elde ettiği başarı ve oluşan talep dolayısıyla Pazarlama ve Satış Direktörlüğü bünyesinde OTC Projesi'nin planlama ve yönetiminden sorumlu bir birim oluşturduk. OTC Projesi'yle 2011 yılında 530 yeni noktayı ekonomiye kazandırmayı hedefliyoruz.

katılımıyla gerçekleştirdiğimiz bu uygulamalarla yeni yerel küçük işletmeler oluşturuyor ya da var olanların iş hacimlerini geliştirecek çalışmalar yapıyoruz. Bu işletmeler kendi ekonomilerini artırdıkça yerel gelirler artıyor, bu durum satışlarımızı da olumlu etkiliyor.

Yerel ekonomiye katkı sağlanması, OTC Projesi gibi çalışmaların dışında farklı saha uygulamamızda da gözettiğimiz bir unsurdur. Örneğin bira kültürünü geliştirmeye yönelik olarak Türkiye'de yürüttüğümüz Birahane İyileştirme Projesi ve Fiba, Beer Cafe, Beer Garden gibi alt uygulamaları; Rusya'da uyguladığımız kapalı noktada fıçı bira satışı uygulaması Pegas ve Beer Tender Programı; değer zincirinin geliştirilmesine yönelik Türkiye'de yürüttüğümüz ÇABA, Efes Shop ve Büfev uygulamaları; Kazakistan'da uyguladığımız Offtrade Loyalty Program gibi uygulamalarımız da sağladıkları iş hacmi artışı ve verimlilikle yerel ticarete önemli bir katkı oluşturuyor.

Toplumsal Yatırımlar

Efes olarak faaliyetlerimizi sürdürdüğümüz ülkelerdeki toplumsal beklenti ve ihtiyaçlara karşı her zaman duyarlıyız. Bu amaçla kurulduğumuz günden bu yana eğitim, sanat, turizm ve spor gibi alanlardaki çalışmalara desteğimizi her geçen yıl artırdık. Bu misyonumuz doğrultusunda 38 yıldır sporu, 23 yıldır müzik ve sinemayı, 19 yıldır tiyatroyu, 15 yıldır arkeolojik çalışmaları ve 4 yıldır turizmi desteklemekteyiz.

Turquality Teşvik Programı

Avrupa'nın en büyük 2. bira markası, Türkiye'nin en büyük markalarından biri olan Efes Pilsen ile, 10 yılda 10 dünya markası yaratmak amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Devleti tarafından başlatılan Turquality Programı çalışmalarına destek veriyoruz.

Türk malı ürünlerin yurt dışında markalaşmasına destek oluyoruz. 2007 yılından beri yer aldığımız program kapsamında, yurtdışı çalışmalarımızı devletin de desteğiyle yürütüyoruz. Turquality destek programı ile Efes markasının bilinirliğini artırmaya yönelik yurtdışında yaptığımız tanıtım, reklam, pazarlama, tasarım, kurumsal danışmanlık, bilişim danışmanlığı gibi harcamaları %50 oranında devlet teşviki ile gerçekleştiriyoruz. Bu destek ile çalışanlara yönelik gerçekleştirilen yönetici geliştirme programı, seminerler gibi etkinliklerle insan kaynaklarımızı da güçlendiriyoruz. 2007 yılından bu yana Koç ve Sabancı Üniversiteleri tarafından verilen yönetici geliştirme programlarına Turquality desteği ile katılıyoruz. Aynı zamanda Turquality Programı, Efes Pilsen'in sponsor olduğu 2008-2009 sezonu Euroleague Basketbol Ligi için yapılan harcamaların %50'sini destekledi.

* Ernst & Young, 2009, "The Contribution Made by Beer to European Economy" Raporu

STK'lar ve diğer uygulamacı kuruluşlar tarafından etkili çalışmaların yapıldığını gördüğümüz alanlarda, paydaşlarımızın çalışmalarını kurumsal ya da proje bazlı bağış ve sponsorluk yoluyla destekliyoruz. Ayrıca uygulayıcı ya da destekçi bulmakta güçlük çekilen alanlarda doğrudan inisiyatif alıyoruz.

Eğitim ve sağlık hizmetlerinde gelişim sağlanması tüm faaliyet coğrafyamızda öncelikli konulardır. Biracılık sektöründe faaliyet gösteren bir şirket olarak sağlık ve eğitim yatırımlarımızı doğrudan değil, 1979 yılında kurulan ve Anadolu Grubu'na bağlı tüm şirketlerin desteklediği, Anadolu Eğitim ve Sosyal Yardım Vakfı faaliyetlerine finansal katkıda bulunarak gerçekleştiriyoruz. Bu kapsamda her yıl vergi öncesi karımızın %2'sini Anadolu Vakfı'yla paylaşarak kalıcı değer üretilmesine destek sağlıyoruz.

Eğitim: Anadolu Eğitim ve Sosyal Yardım Vakfı

Anadolu Eğitim ve Sosyal Yardım Vakfı, Türk insanına çağdaş eğitim ve sağlık hizmeti sunmayı hedefleyen köklü bir STK'dır. Vakıf kanalıyla bugüne dek eğitim, sağlık ve diğer sosyal alanlarda; eğitim yuvaları, ilköğretim okulları, öğrenci yurtları ve sağlık kuruluşları gibi 40'tan fazla kalıcı eseri toplum hizmetine kazandırdık. Ayrıca her yıl yaklaşık 750 öğrenciye karşılıksız burs olanağı sağlıyoruz. Karşılıksız burslarımızdan faydalanan öğrencilerin sayısı 10 bini geçti.

Sağlık: Anadolu Sağlık Köyü ve Anadolu Sağlık Merkezi

Anadolu Eğitim ve Sosyal Yardım Vakfı'nın kâr amacı gütmeyen başlattığı ve bugüne getirdiği en kapsamlı proje olan Anadolu Sağlık Köyü içindeki Anadolu Sağlık Merkezi, 2005 yılında genel amaçlı bir hastane olarak faaliyete geçti.

Hayatı Doldur Gençlik Kulübü

2008 yılında, üniversite gençlerine yönelik olarak kurulan Hayatı Doldur Gençlik Kulübü'nün amacı, gençlerin bireysel ve profesyonel gelişimlerine katkı sağlayacak bir sosyal platform oluşturmaktır. Hayatı Doldur Gençlik Kulübü'nün 2009'da başlattığı 2 günlük Mini MBA Eğitim Programı bugüne kadar 14 üniversitede gerçekleştirildi. 2010'da Hayatı Doldur Gençlik Kulübü Marka Elçileri ve üyelerinin liderliğinde, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden toplam 19 üniversitede toplanan 2.500 kitap, harita gibi kırtasiye ve okul malzemeleri Denizli, Elazığ, Mardin, Şanlıurfa(Siverek), Trabzon(Akkesse), İzmir(Tire), Manisa, İstanbul(Göltepe) ve Ankara illerinde ihtiyacı olan okullar belirlenerek paylaştırıldı.

Anadolu Eğitim ve Sosyal Yardım Vakfı, Amerika Birleşik Devletleri'nin geçtiğimiz 18 yıl üst üste en iyi hastanesi seçilen Johns Hopkins Medicine ile sağlık alanında stratejik işbirliği içindedir ve tedavi gören hastaların asgari %10'undan ücret alınmamaktadır.

Spor: Anadolu Efes Spor Kulübü

Türk Sporunun gelişmesine ve dünya çapında başarılı olmasına yönelik toplumsal yatırımlarımıza ayrı bir önem veriyoruz. 1976'da Türk sporunun gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla kurduğumuz Anadolu Efes Spor Kulübü, basketbolda şimdiye dek başka hiçbir Türk takımının ulaşamadığı başarılarla imza attı. Efes Pilsen, 13 şampiyonluk kupasıyla Türkiye Birinci Basketbol Ligi'nde bu başarıya en çok ulaşmış takımdır. Ayrıca Anadolu Efes Spor Kulübü, Koraç Kupası'nı müzesine götürerek Türkiye'ye Avrupa şampiyonluğu getiren, Euroleague ve Superleague'de Final Four'a katılan ilk ve tek Türk takımı konumundadır. Kulübün 10 Cumhurbaşkanlığı Kupası ve 9 Türkiye Kupası bulunmaktadır.

Anadolu Efes Spor Kulübü, 2004 yılında, Türkiye'de küçük yaştan itibaren basketbol sporunu sevdirmek ve geleceğin yıldızlarını yetiştirmek üzere Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile ortak bir proje başlattı. "Anadolu Efes ile İlk Adım Basketbol Okulları" adlı bu proje, ücretsiz basketbol okullarıyla çocuklara ve gençlere ulaşmayı amaçlamaktadır. Kıbrıs ve Saraybosna'daki okullarla birlikte toplam 34 ilde ve 36 merkezde yılda yaklaşık 3.000 sporcuya ulaşan bu proje, genç nesillere basketbolu öğrenme fırsatı yaratarak onlara parlak bir geleceğin kapılarını açmıştır.

Efes, 2008-2009 sezonunda Euroleague'in resmi sponsoru olmuş, böylece uzun yıllar Türk basketboluna verdiği desteğin ardından Avrupa basketbolunu da destekleyen bir kurum kimliği kazanmıştır. 2000 yılından bu yana süren ve dünya çapında 157 ülkede yayınlanan Euroleague Basketball, tüm Avrupa'da 16 profesyonel basketbol liginin 24 en iyi takımından oluşur.

Türkiye Basketbol Federasyonu ve Efes Pilsen'in 2002 yılından bu yana aralıksız olarak organize ettiği "Efes Pilsen World Cup" turnuvası kısa sürede dünyanın en prestijli basketbol turnuvalarından biri olarak saygınlığı yüksek bir markaya dönüştü. Bugüne kadar sayısız dünya yıldızını Türk basketbolseverlerle buluşturan Efes Pilsen World Cup'ın dokuzuncusunu 2010 yılında Ankara'da düzenledik. Avrupa ve dünya şampiyonaları öncesinde düzenlenen Efes Pilsen World Cup, turnuvaya katılan milli takımımızın şampiyona öncesinde son provasını yapması açısından önemli rol oynadı.

Basketbolun yanı sıra 38 yıldır futbola verdiğimiz destekle de diğer ulusal ve çok uluslu şirketlere örnek oluyoruz. 9 yıldır süren Türk Milli Futbol Takımları ana sponsorluğunun yanında Beşiktaş, Galatasaray ve Fenerbahçe kulüplerinin resmi sponsoru ve Süper Lig'de bulunan onlarca Anadolu kulübünün destekçisiyiz.

Efes Pilsen markamızla, 2002 yılında ana sponsoru

olduğumuz Türkiye Futbol Federasyonu'yla "Türk Milli Futbol Takımları Ana Sponsorluğu" sözleşmemizi Şubat 2009'da dört yıllığına uzatarak yeniledik. Efes Pilsen, bu sözleşmeyle dört sezon boyunca, Türkiye'de büyük potansiyele sahip olan salon futbolu, yani futsala da destek verecek. Bu amaçla Efes Pilsen Futsal Ligi'ni 2010 yılı Şubat ayında 16 bölgeden 128 takımın katılımıyla kurduk.

2005 yılından bu yana Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi'ne ve 2008 Pekin Olimpiyatları'na katılan Türk Olimpiyat Takımı'na verdiğimiz destekle de pek çok amatör sporcuya katkı sağladık. Verdiğimiz destekle Türk sporunun gelişimi ve dünya standartlarına ulaşmasında sektöründe en büyük yatırımı yapan kurumlardan biri olmaktan gurur duyuyoruz.

Kültür-Sanat: Efes Pilsen Festivalleri

Kültür ve sanat alanında uzun yıllardır sürdürdüğümüz öncü ve yönlendirici rol, her geçen yıl güçlenerek sürüyor. 2010 yılında da 21.'sini düzenlediğimiz Efes Pilsen Blues Festivali'ne, 9.'sünü organize ettiğimiz Efes Pilsen One Love Festival'e, 2.'sini düzenlediğimiz Miller Freshtival'e ve 23 yıldır sponsorluğunu üstlendiğimiz Uluslararası İstanbul Film Festivali'ne desteğimizi artırarak devam ettirdik. Ayrıca Miller Music Factory ve Rock'n Dark Müzik Yarışması gibi önemli müzik yarışmaları da düzenledik.

Türkiye'de blues kültürünü tanıtip sevdirmek hedefiyle başlattığımız Efes Pilsen Blues Festivali, 21.'sinin yapıldığı 2010 yılında 20 şehri ziyaret etti. Festivalde 230 blues sanatçısı, 23 ayrı konserle, yaklaşık 35.000 müzikseverle buluşma imkanı buldu. Bugüne kadar 309 konserle, yaklaşık 100.000 kilometre yol kat ederek, 365.000 müziksever misafirimizi ağırladığımız festivalimiz, en uzun soluklu ve en çok şehri gezen festival olma özelliğini de elinde bulunduruyor. Detaylı bilgi için:

www.efesblues.com

Her yıl yaklaşık 18.000 kişinin katıldığı Efes Pilsen One Love Festival, İstanbul'da düzenlenen en geniş kapsamlı müzik festivallerinden biridir. Tüketicilerimizle bir araya gelmemizi sağlayan festival, dünyaca ünlü sanatçıların katılımıyla İstanbul'un tanıtımına da katkı sağlamaktadır. Detaylı bilgi için: www.efesonelove.com

Miller Freshtival'in amacı Türkiye'nin en taze müzik festivali olarak müzik dünyasının yeni ve gizli keşiflerini müzikseverlerle buluşturmaktır. Detaylı bilgi için:

www.millerfreshtival.com

Türkiye'de müzikle ilgilenen amatörlerin kariyerleri için önemli fırsatlar sunan Miller Music Factory yarışması genç yetenekleri keşfetmek, alternatif müzik kültürünü desteklemek amacını taşır. Detaylı bilgi için:

www.millermusicworld.com

Rock'n Dark Müzik Yarışması ile Türkiye'de rock ve alternatif müziğin gelişmesini hedefliyoruz. 9 ayrı bölgede düzenlenen ve yalnızca amatör grupların katılımına açık olan yarışmayı her yıl yaklaşık 5.000 kişi izlemektedir. Detaylı bilgi için: www.rockndark.com

Sinema ve Tiyatroya destek

Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin yanı sıra 1988'den bu yana onlarca Türk filmine, 1992'den beri özel ve devlet tiyatrolarına verdiğimiz aralıksız desteği önümüzdeki yıllarda da sürdürüleceğiz. Detaylı bilgi için:

www.efeskeyfi.com

Turizm:

Ekonomik olarak az gelişmiş bölgelerde, istihdamın artırılması için turizmin etkin bir işkolu olduğunu düşünüyoruz. Özellikle Türkiye'de Gelecek Turizmde Programı çatısı altında, kültürel, tarihi ve doğal zenginlikleri harekete geçirerek gerçekleştirdiğimiz Doğu Anadolu Turizm Geliştirme Projesi (DATUR), turizm sektörüne nitelikli eleman yetiştiren Efes Turizm Eğitimleri ve arkeoloji çalışmalarına verdiğimiz destekle ülke turizminin geliştirilmesinin yanında, bölgedeki sivil toplumun gelişmesine de katkı sağlıyoruz.

Doğu Anadolu Turizm Geliştirme Projesi (DATUR)

2007 yılında Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) ve Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın işbirliğiyle hayata geçirdiğimiz Doğu Anadolu Turizm Geliştirme Projesi, sürdürülebilir bir turizm modeliyle Doğu Anadolu Bölgesi'nin turizm potansiyelini geliştirmeyi amaçlıyor. Proje kapsamında turizm alanında eğitimler gerçekleştirilmekte, bölgeye ilgi oluşturacak ve halka gelir getirecek turizm ürünleri oluşturulmakta; tanıtım, örgütlenme ve sosyal çalışmalarla bölgenin kültür ve ekoturizminin geliştirilmesine çalışılmaktadır.

İlk çalışmalarımızı, doğası, zengin biyoçeşitliliği, yaban hayat gözlemciliği ve açık hava sporları açısından alternatif bir turizm merkezi olma potansiyeli taşıyan Çoruh Vadisi'nde gerçekleştiriyoruz. Sonraki aşamalarda projenin, Türkiye'nin turizm açısından geliştirilebilir diğer bölgelerinde de sürdürülmesini planlıyoruz. DATUR, Çoruh Vadisi'nin turizm ürünlerinin geliştirilmesi ve tanıtılması, bölgenin ve projenin hedef kitleye tanıtılması ve yerelde kapasite geliştirme çalışmaları, ana faaliyet başlıkları altında devam etmektedir. DATUR'da dikkat edilen bir diğer nokta da, fayda sağlanması amaçlanan paydaşlarla sürekli iletişim halinde olunmasıdır.

Bölgeyi ve projeyi tanıtan www.gelecekturizmde.com, www.facebook.com/gelecekturizmde, www.coruhvadisi.com ve www.datur.com web sitelerini, yeni tasarım ve güncel içerikle raporlama döneminde revize ettik.

Bu amaçla, 2010'da 30 köyde 60 paydaş toplantısı gerçekleştirildi. Yaklaşık 10.000 kişi ile farkındalık yaratma ve proje ilerlemesi hakkında görüşüldü.

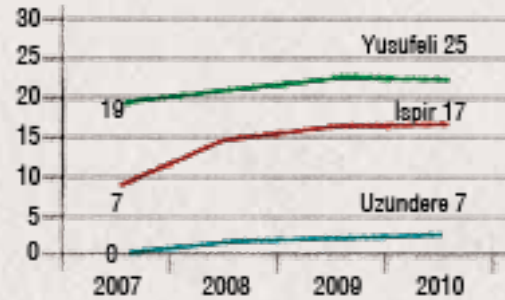
DATUR Projesi'nin 2010'da tamamladığı üç yıllık süreçte ortaya çıkan en önemli sonuçlar özetle sıralanabilir:

- Bölge'nin sahip olduğu tüm turizm zenginlikleri bilimsel olarak belirlendi.
- Turizm zenginlikleri, turizm tanıtım materyallerine dönüştürülerek hedef kitleyle paylaşıldı.
- Hedef pazardaki önemli aktörlerden tur operatörleri bölge hakkında bilgilendirildi ve bölge alternatif tur programlarına dahil edildi.
- Yerel halkın turizm bilinci arttı, turizm ürün ve becerileri konusunda eğitimleri sağlandı.
- Bölgede sıfıra yakın olan yatak kapasitesi, 20'ye yakın ev-pansiyonun devreye sokulması ile 150'ye çıkarıldı ve yeni pansiyonlar açılmaya devam etmektedir.
- Bölgede ikisi doğa sporlarını, biri kadın emeğini destekleyen 3 sivil toplum örgütü kuruldu.

Projenin başladığı 2007 yılından 2010 yılının ilk yarısına kadar bölgeyi ziyaret eden günübirlik ziyaretçi sayısının 500.000 kişi olduğu tahmin edilmektedir. Bu ziyaretlerin bölgeye sağladığı doğrudan gelir katkısının 2011 yılı itibarıyla 1 Milyon TL'ye ulaşmasını hedefliyoruz.

	2007	2008	2009	2010
Rafting	2.000	2.200	2.500	3.700
Trekking	20.000	35.000	15.000	17.000
Dağ Bisikleti	300	450	370	300
Kuş Gözlem	250	450	500	750
Botanik	60	120	140	220
Diğer (Jeep-Safari, Ayı gözlem, Kelebek gözlem)	5 Ayı Gözlem 7 Kelebek Gözlem 1.500 Jeep Safari	12 Ayı Gözlem 15 Kelebek Gözlem 2.500 Jeep Safari	25 Ayı Gözlem 200 Kelebek Gözlem 2.000 Jeep Safari	25 Ayı Gözlem 50 Kelebek Gözlem 45 Jeep Safari

Yıllara göre turizm aktiviteleri için bölgeye gelen konaklamalı turist sayısı

Çoruh Vadisinde Yıllara Göre Konaklama Kapasitesi (otel/pansiyon sayısı)

Türkiye'nin tek halkla ilişkiler ödül programı olan ve 9 yıldır gerçekleştirilen Altın Pusula Halkla İlişkiler Ödülleri'nde Efes Türkiye iki ödüle layık görüldü. İş dünyası, medya, STK ve akademisyenlerden oluşan seçkin bir jürinin oylamasıyla verilen ödüller için 147 özel ve kamu kuruluşu yarıştı. Yarışma sonucunda Efes Türkiye, Doğu Anadolu Turizm Geliştirme Projesi (DATUR), kurumsal sosyal sorumluluk kategorisinde; Miller - Freshtival Müzik ve Sanat Festivali ise etkinlik yönetimi kategorisinde ödül aldı.

Efes Turizm Eğitimleri

Turizm sektörünün geliştirilmesi ve sektöre nitelikli eleman kazandırılması amacıyla 2007 yılından bugüne “Efes Turizm Eğitimleri”ni düzenliyoruz. Proje iki aşamalı olarak yürütülmektedir.

Turizm Elçileri Sertifika Programı

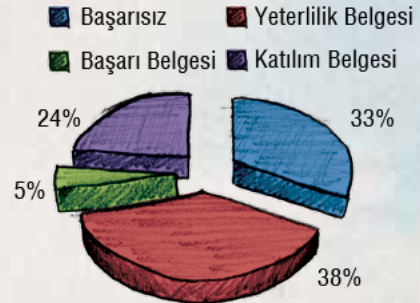
Proje kapsamında, Boğaziçi Üniversitesi Yaşam Boyu Eğitim Merkezi akademisyenleri tarafından verilen eğitimlerle turizm potansiyeli yüksek bölgelerin sahip oldukları değerlerin yerel halk tarafından sahiplenilmesini, bu değerlerin turistlere en doğru biçimde sunulmasını, böylelikle Türkiye’nin farklı yerlerindeki turizm potansiyelinin güçlendirilmesini amaçlıyoruz. Bugüne dek 2.500’den fazla kişiyi Boğaziçi Üniversitesi sertifikası sahibi yapan ve oldukça zengin bir içeriğe sahip olan eğitimler; sürdürülebilir turizm, bireylerarası iletişim, misafir karşılama ve ağırlama, yiyecek-içecek organizasyonu, mutfak sunumu, hijyen ve sanitasyon, pazarlama, etkin satış yöntemleri, müşteri memnuniyeti, planlama ve lojistik hizmetleri gibi başlıklardan oluşmaktadır. 2007’den bu yana toplam 21 şehir ve 22 merkezde eğitim gerçekleştirdik. Şubat ayında Konya’da başlayan 2010 yılı eğitimleri, yıl boyunca Elazığ, Kahramanmaraş, Mardin (Midyat) ve Artvin (Şavşat) il ve ilçelerinde sürdürüldü.

Turizm Elçileri İş Başında Projesi

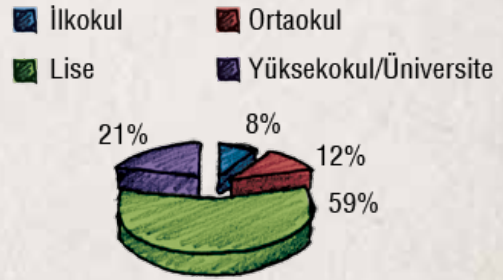
“Efes Turizm Eğitimleri” projesinin ikinci etabı olan “Turizm Elçileri İş Başında” projesi Turizm Elçisi Eğitimi sonrasında programdan mezun olan katılımcılar tarafından kurulan derneklerle birlikte yürütülüyor. 2009 yılının ikinci yarısında hayata geçirilen proje, bölgesel kapasite geliştirme adına Efes Turizm Eğitimleri Projesi’ni tamamlamaktadır.

Projenin sonucunda 2009’dan itibaren Erzurum, Mersin, Kemaliye, Rize, Adana, Sivas ve Gaziantep’de 7 adet Turizm Elçileri Derneği kuruldu. Üyelere Boğaziçi Üniversitesi Yaşam Boyu Eğitim Merkezi tarafından, etkili proje oluşturma ve projelerin sürdürülebilirliği konusunda verilen eğitimler sonrasında dernekler, bölgelerine yönelik projeler oluşturmakta ve bu projelere Boğaziçi Üniversitesi akademisyenleri danışmanlık sağlamaktadır.

Anadolu kültür miraslarının gün yüzüne çıkarılması ve gelecek nesillere ulaştırılması amacıyla 1998 yılından bu yana Çanakkale’nin Gulpınar Beldesi’nde yer alan Apollon Smintheus Tapınağı Kazı ve Restorasyon Projesi’nin sponsorluğunu üstleniyoruz. Ayrıca 1995 yılından bu yana Assos/Behramkale’de bulunan Assos Antik Tiyatrosu’nun yeniden kurulmasına da destek veriyoruz.

Proje Katılımcıları Genel Başarı Durumu

Genel Katılımcı Profili

Hedeflerimiz

- Yerel tedarikçilerden gerçekleştirdiğimiz satın alma operasyonlarını ürün kalemi ve hacim bakımından artırmak için yeni olanaklar arayacağız.
- Mevcut uygulamalarımıza devam ederken yerel ekonomilere katkımızı artırmanın yeni yöntemlerini araştıracağız.
- Türkiye’de başarıyla yürüttüğümüz toplumsal yatırımlarımızın kapsamını genişletecek, diğer ülke operasyonlarımızda da benzer uygulamaları hayata geçireceğiz.
- Ülke operasyonlarımızda paydaş beklentileri doğrultusunda yeni toplumsal yatırım alanları geliştireceğiz.

Çevreye Saygılı ve Emniyetli Bira

Bizim İçin Neden Önemli?

Biz faaliyetimizi yalın bir ifadeyle “müşterilerimizin tercih ettikleri ürünleri, talep ettikleri miktarda üretmek doğru zamanda tüketim ve satış noktalarına ulaştırarak memnuniyet yaratmak” olarak tarif ediyoruz. Bunu gerçekleştirebilmek için operasyonel birimlerimizin üretime hazırlığını sürekli koruyoruz. 41 yıllık deneyimimizle şekillenen çalışma normlarımızı ileri teknoloji ürünü sistemlerle destekleyerek iş süreçlerimizde mükemmellik çitasını her geçen yıl yükseltiyoruz. **Ulaştığımız düzey itibarıyla bizim için operasyonel güvenilirliğin önemli boyutu operasyonu gerçekleştirmekten çok bunu ne şekilde yaptığımızdır.**

Güvenilir ve çevre dostu bir işletmeci, iyi bir “komşu” olmak ana karakterimizi oluşturan bileşenlerdendir. Tüm faaliyetlerimizde bu unsurları gözetiyoruz. Çalışanlarımızın, ziyaretçilerimizin, tesislerimizin çevresinde yaşayan ve çalışan komşularımızın sağlık ve emniyetini sağlamak; doğal hayatın faaliyetlerimizden olumsuz etkilenmemesini sağlamak öncelikli sorumluluklarımızdır.

Nasıl Yönetiyoruz?

Operasyonel güvenilirlik konularını iş sağlığı ve emniyeti ile çevre güvenliği başlıkları altında yönetiyoruz. Tesis ve depolarımızdaki iş sağlığı ve emniyeti konuları, Tedarik Zinciri Grup Direktörlüğü'ne bağlı İş Güvenliği Sorumluları tarafından yönetiliyor. Merkezde belirlediğimiz sistem ve çalışma normları tüm tesislerimizde, iş sağlığı güvenliği mühendis ve uzmanları tarafından hayata geçiriliyor. İnsan Kaynakları Grup Direktörlüğü'ne bağlı sağlık personelimiz, genel merkez, tesis ve depolarımızdaki düzenli sağlık kontrolleri ve ilkyardım müdahalelerinden sorumlu. Ülke operasyonlarımızda, yönetici ve çalışanlarımızın katılımıyla oluşturulan İş Sağlığı ve Emniyeti Kurulları, düzenli toplantılarında iyileştirmeye yönelik tespitler yapıyor. Bu kurullarda çalışanların tamamının temsili sağlanıyor. Doğrudan bu alanda görevleri bulunan uzmanların dışında, iş sağlığı ve emniyetinin sağlanması, her Efes çalışanının öncelikli sorumluluğudur.

Faaliyetlerimizin önemli bir bölümünü dağıtım operasyonları oluşturur. Büyük çoğunlukla iş ortaklarımız tarafından gerçekleştirilen bu süreçlerde de emniyeti ön planda tutar, araç trafiğimizden dolayı yol ve seyir emniyetinin olumsuz etkilenmemesini amaçlarız.

Kurumsal Satın Alma Birimi iş ortağı seçimlerinde yol ve seyir emniyetinin sağlanmasına yönelik kriterleri ve bu şartlara uygun hizmet alabileceğimiz iş ortaklarımızı belirler. Hukuk birimimiz ise, iş ortağı hizmet sözleşmeleriyle, yol ve seyir emniyetinin sağlanmasına yönelik normları taahhüt altına alır. Ülke operasyonlarında, yasal düzenleme farklılıklarından dolayı, yol emniyetinden sorumlu birimler

farklılık gösterebiliyor. Örneğin Türkiye’de araç ve yol emniyetinden lojistik uzmanlarımız sorumluyken, Rusya ve Kazakistan’da sadece araç ve yol emniyetinden sorumlu olan personelimiz bulunuyor.

Çevre güvenliğinin sağlanmasına yönelik konularda planlama ve koordinasyondan 2010 yılında Grup Teknik Direktörlüğü bünyesinde oluşturduğumuz Çevre Yönetim Birimi sorumludur. Merkez teşkilatımızda bulunan bu iş biriminin ortaya koyduğu çalışma planlarının tesislerde hayata geçirilmesinden teknik müdürlerimiz ve kalite mühendislerimiz sorumludur.

2009 – 2010’da Ne Yaptık?

İş Sağlığı ve Emniyeti:

İş emniyeti bizim için vazgeçilmez bir önceliktir. Emniyetli bir işyeri oluşturmak, iş emniyetini kültür haline getirmek için eğitim çalışmaları düzenliyor, iş sağlığı emniyeti risklerini sürekli gözden geçiriyor, tesislerimizde önleyici tedbirler alıyor, malzeme seçimlerimizde emniyet kriterlerine önem veriyoruz. İş sağlığı ve emniyetinin sağlanmasında amacımız olayları gerçekleşmeden engellemektir. Ancak alınan önlemlere rağmen gerçekleşen olayların kök analizlerini

Taahhütlerimiz Nelerdir?

- İş sağlığı ve güvenliği performansımızı “0” iş kazası hedefiyle geliştireceğiz.
- Yatırım kararlarımızda sosyal ve çevresel etkilerimizi de gözeticeğiz.
- Çevre yatırımlarımızı sürdüreceğiz, en yeni çevre teknolojilerini takip edip çevresel etkilerimizi minimuma indireceğiz.
- Olası acil durumlar için hazırlıklı olup çalışanlarımızın ve komşularımızın güvenliğini sağlayacağız.

yaparak raporlamaya, yaşanan olaylardan dersler almaya ve bu doğrultuda sistem ve süreçlerimizi gözden geçirmeye de özen gösteriyoruz.

İş sağlığı ve emniyeti sistemimizi OHSAS18001 standardı çerçevesinde oluşturduk. Tüm tesislerimizde, kullanılan Emniyetli Çalışma Kılavuzu’nu çalışanlarımızla paylaşıyor, iş kazalarının önlenmesinde dikkate alınması gereken noktaları sürekli hatırlatıyoruz. Denetim uygulamalarını iş sağlığı ve emniyeti konusundaki farkındalığın sürekli canlı tutulmasında

ve standart uyumunun takibinde etkili bir yöntem olarak kullanıyoruz. Ülke yasal mevzuatlarındaki farklılıklardan dolayı uygulamalarımızda ufak farklılıklar oluşabilmekle birlikte, genel çalışma normlarımız tüm operasyonlarımızda özdeştir.

Teknik emniyet anlayışımız gereği, basınçlı kaplar gibi patlama tehlikesi olan ekipmanları düzenli olarak bağımsız kuruluşlara kontrol ettiriyoruz. Tesislerimizde gürültü, termal konfor ve iç ortam hava kalitesi ölçümlerini düzenli olarak yaptırıyor, çıkan sonuçlara göre koruyucu ekipman ihtiyacını belirliyoruz. Tüm koruyucu ekipmanların uluslararası standartlara uygun, sertifikalı ve ergonomik olmasına özen gösteriyor, çalışanlarımıza ekipman kullanımıyla ilgili eğitimler veriyoruz.

İş devamlılığımızın korunması adına çalışanlarımızın fiziken ve ruhen sağlıklı bireyler olmaları gerekir. Bu amaçla gerçekleştirdiğimiz düzenli sağlık kontrollerinin yanı sıra çalışanlarımız tüm tesislerimizde 7 gün 24 saat hazır bulunan uzman personelden acil müdahaleler dışındaki ihtiyaçları doğrultusunda da sağlık hizmeti alabiliyorlar.

Çevre Güvenliği:

Amacımız, ürün ve faaliyetlerimizin kalitesini artırırken çevre üzerinde olumsuz etki oluşturmamaktır. Bu amaçla belirlediğimiz çevre ilkelerimiz;

- Tüm faaliyet coğrafyamızda çevre ile ilgili yasal yükümlülüklerimizi yerine getirmek
- Tüm faaliyetlerimizde kirliliğin önlenmesine odaklanmak

- Doğal kaynak, hammadde ve enerji kullanımını azaltmak
- Tüm atıkları kontrol altında tutarak çevreye olan etkilerini azaltmak
- Çevre yönetim sistemimizi sürekli iyileştirmek
- Tedarikçilerimizden başlayıp müşterilerimize kadar uzanan değer zincirinde birlikte çalıştığımız herkesle işbirliği yaparak paydaşlarımızın çevre bilincini geliştirmek
- Paydaşlarımızın çevre ilkelerimize erişimini kolaylaştırmaktır.

Çalışanlarımızın teknik çevre bilgisini ve çevresel farkındalığını artırmak için düzenli olarak sınıf içi ve online eğitim programları hazırlıyoruz. Çevre eğitimlerimizin ana başlıkları çevre mevzuatı, çevre teknolojileri ve çevre yönetim sistemleridir.

Yol ve seyir emniyeti

Ürünlerimizin tüketicilerimize ulaşabilmesi için her gün yüzlerce araç trafiğe katılmaktadır. Ürünlerimizi taşıyan sürücü ve araçların, kendileri ve trafikte seyreden diğer kişi ve araçlar için risk oluşturmada ürünlerimizi istenen kalitede ve zamanında bayilerimize ulaştırabilmesi için yol ve seyir emniyetine önem veriyoruz.

Taşımacılık faaliyetlerini şirketimize ait bir filoyla değil, uzman servis sağlayıcı şirketler aracılığıyla yürütüyoruz. İş ortağı olarak seçtiğimiz şirketlerde üst düzeyde araç ve sürücü niteliği arıyoruz. Hizmet sözleşmelerine araç spesifikasyonları, sürücü nitelikleri, ilgili sigorta belgeleri gibi yol ve seyir emniyeti risklerini azaltmayı sağlayacak tedbirleri ekleyerek uygulamayı güvence altına alıyoruz. Ayrıca, tesislerimize giren araçların fiziksel durumlarını ve sürücülerin kimliklerini her giriş-çıkışta kontrol ediyor, gerekli uyarıları araç şoförlerine ve yüklenici firmalara iletiyoruz.

Rusya ve Kazakistan'da taşımacılık faaliyetlerinin büyük kısmını raylı sistemler üzerinden gerçekleştiriyoruz. Bu da kaza riskini, olay sayısını ve taşımacılığın çevresel etkilerini azaltıyor.

		2009	2010
Türkiye	Mavi Yaka	2,1	1,2
	Beyaz Yaka	0,3	1,1
Kazakistan	Mavi Yaka	5,8	6,7
	Beyaz Yaka	0,6	0,7
Rusya	Mavi Yaka	26,3	19,7
	Beyaz Yaka	20,7	21,0

İş Sağlığı ve Emniyeti Eğitimi (Toplam Saat/Çalışan)

Çevre performansımızın artırılmasında süreç iyileştirme ve yeni teknoloji uygulamaları önemli rol oynar. Bu sebeple çevre yönetim süreçlerimizi sürekli iyileştirir, sektörümüzle ilgili yeni teknolojiler geliştikçe uygulamaya geçiririz. Bu amaçla raporlama döneminde de toplam 1.433.000 Dolar tutarında yatırım gerçekleştirdik. Hayata geçirdiğimiz yatırımların büyük çoğunluğunu atık yönetimi süreçlerimizin iyileştirme çalışmaları oluşturmaktadır. Ölçüm ve kontrol tekniklerimizin geliştirilmesi, koku yönetimi uygulamaları ve çevre eğitimleri diğer çevre yatırım alanlarımızdır.

Atık Yönetimi

Çalışma ilkelerimiz nedeniyle uzun süre önce atık yönetimi uygulamalarına başlamıştık. Bu sayede emsallerimize ve ülke geneli uygulamalarına kıyasla daha gelişmiş atık yönetim sistemlerimiz var. Sistem verimliliğinin artması ve atık yönetim bilincinin geliştirilmesi için tüm çalışanlarımız ve yüklenici firma çalışanlarına atık yönetimi eğitimleri veriyoruz.

Tesislerimizde oluşan tüm atık türleri için çevre mevzuatlarına uygun bertaraf metotları belirleyerek atık yönetimi prosedürlerinde tanımladık. Tüm tesislerimizde uyguladığımız Atık Yönetim Sistemi çerçevesinde atıkların kaynağında azaltılmasını sağlıyor, geri kazanım, geri dönüşüm ve bertaraf çalışmaları yapıyoruz. Uygulamakta olduğumuz sistemin öncelikli hedefi atıkların yeniden kullanımıdır. Bu sayede atıkları en az çevresel etkiyle tekrar ekonomiye kazandırabiliyoruz. Atık miktarının en düşük düzeyde tutulması için malzeme kullanımlarını ve fireleri de düzenli takip ediyoruz. Oluşan atıkların bertarafını yetkili kuruluşlara yaptırıyoruz.

Malt ve bira üretim süreçlerinde ortaya çıkan yan ürün ve atıklar farklı endüstrilerde hammadde olarak kullanılabilir. Bu durum atıklarımızın çevresel etki üretmeyecek şekilde ekonomiye yeniden kazandırılması için bize fırsat doğuruyor. Bu amaçla üretim süreçlerimizde ortaya çıkan tüm atıkları ayrı ayrı topluyor, envanterlerini tutarak olası değerlendirme alanlarını belirliyoruz. Örneğin malt üretiminde arpanın işlenmesi sırasında ortaya çıkan malt çimi pelet haline getirilir ve bu yan ürün hayvan yemi olarak kullanılır. Üretim esnasında oluşan bir diğer önemli atık da kullanılmayan bira mayasıdır. İçerdiği yüksek protein ve karbonhidrat nedeniyle maya, yem ve ilaç sanayi için kıymetli bir hammadde potansiyeli taşıyor. Mayanın susuzlaştırılması ile ilgili projelere 2005 yılında başladık.

Atık maya içerisinde bulunan biranın geri kazanılması ve bu sayede bira firelerinin azaltılarak çevresel etkinin

Efes çalışanlarına yönelik olarak, 2009 yılında toplam 2.081 kişi*saat, 2010 yılında ise toplam 1.654 kişi*saat çevre eğitimi gerçekleştirildi.

Çevre Yatırımları (USD)	2008	2009	Toplam
Atık Yönetimi	804.480	595.755	1.400.235
Koku Yönetimi	22.390	-	22.390
Ölçüm ve Kontrol	-	7.461	7.461
Eğitim	-	3.226	3.226

Acil Durum Planlama

Çalışanlarımızın ve tesislerimizin çevresinde yaşayan komşularımızın güvenliğini sağlayabilmek adına meydana gelebilecek acil durumları tespit eder, bu durumlar için eylem planları hazırlar ve düzenli tatbikatlarla planların işlerliğini test ederiz. Bulunduğumuz ülke şartları, tesislerimizin yerleşimi ve gerçekleştirdiğimiz faaliyetleri göz önünde bulundurarak hazırladığımız acil durum planları yangın, deprem ve diğer doğal afetleri; kimyasal döküntü, tehlikeli gaz kaçağı, patlama, atık su sızıntıları, iş kazaları gibi operasyonel riskleri; radyoaktif serpinti, fiziki saldırı ile diğer terör ve asayiş risklerini içerir.

Efes Türkiye Acil Durum Yönetim Sistemi'ni ISO14001 ve OHSAS18001 standartlarının gerekliliklerini dikkate alarak hazırladık. Bu tip bir durumda takip edilecek iş akışı, yetki ve sorumlulukları tanımladık; tesislerde gerekli yönlendirmeleri, toplanma noktaları ve acil durum merkezlerini belirledik. Acil durum eylem planlarımızı, acil durum simülasyon ve tatbikatlarımızı yılda iki kez iç ve dış denetime tabi tutuyor, uzman şirketlerle iyileştirme çalışmaları yürütüyoruz.

Yerel yasa gereği Rusya operasyonumuzdaki her tesis, çeşitli acil durum senaryoları için yapılması gerekenleri tanımlamakla ve tatbikatları organize etmekle sorumludur. Ayrıca genel acil durum tatbikatlarının yanı sıra kullanılan her tehlikeli madde için bir acil durum planı hazırlanması ilkesi gereği amonyak soğutma tesisi ve kazan dairesi gibi belirli ünitelerin çalışanları için özel tatbikatlar da düzenleniyor.

minimize edilmesi amacıyla 2010 yılında İzmir ve Ankara Fabrikaları'nda yürütülen bira geri kazanım yatırımlarını hayata geçirdik. Arıtma tesisine gelen kirlilik yükünü yaklaşık %8,4 oranında azaltan bu proje, bira firesini de %0,7 azalttı.

Fabrikalarımızdan çıkan varil, bidon, akü, bitkisel atık yağ gibi diğer atıklar lisanslı firmalarca toplanarak geri dönüştürülüyor. Tıbbi atıklar, yağlar, piller, forklift lastikleri ve diğer atıkları kaynağında ayırarak topluyor ve ilgili mevzuatlara göre bertaraf ediyoruz.

Koku Yönetimi

Bira üretiminin çeşitli süreçlerinde koku meydana gelir. Çalışanlarımız ve komşularımız için hava kalitesini artırmak amacıyla, koku etkisini en aza indirdik. Arıtma tesislerimizi, daha kurulum aşamasında kokuya neden olan gazların toplanarak yine arıtma tesisinde bertaraf edilmesini sağlayan ünitelerle donattık. Ayrıca koku yaratacak ünitelerin üstlerini kapatarak koku emisyonunu minimize ettik. Standart çalışmalarımızın yanında farklı, yeni uygulamaları da hayata geçiriyoruz. Örneğin Ankara ve İstanbul Fabrikaları'nın arıtma tesislerine yeni koku giderim üniteleri kurduk. Bu ünitelerde spreyleme sistemi kullanarak koku oluşturan maddelerin kimyasal olarak yapısını değiştiriyor böylece kokunun yok olmasını sağlıyoruz.

Hedeflerimiz

- Gelecek dönemde tüm tesislerimizde İş Sağlığı ve Emniyeti Birimleri oluşturacağız.
- Kazakistan'da sürdürdüğümüz OHSAS18001 çalışmalarını 2011'de tamamlayacağız.
- İş sağlığı ve emniyeti konulu online eğitim ve denetim sistemleri kuracağız.
- Araç filolarımızı güçlendireceğiz, yol emniyeti artırıcı çalışmalara başlayacağız. Raporlama döneminde 3 olan trafik kaza sayımızı sıfıra indireceğiz.
- Novosibirsk Fabrikası'nda hazırladığımız atık yönetimi projesini hayata geçireceğiz.
- 2011'de kuracağımız Çevresel Etki Azaltım Çalışma Grubu, atık ve koku yönetimi uygulamalarımızın geliştirilmesine yönelik yeni uygulama araştırmaları gerçekleştirecek.

Yeni Operasyon Kararları

Efes büyüme odaklı bir organizasyondur. Kuruluşumuzdan beri karşımıza çıkan fırsatları değerlendirerek operasyonumuzu genişlettik. Her yeni ülke operasyonu, her yeni tesis yatırımı bizim için bir öğrenme süreci oldu. Öğrendiklerimizi hem mevcut operasyonlarımızda uyguladık, hem de sonraki yatırımlarımıza aktardık. Daha az olumsuz etki, daha çok artı değer parolasıyla paydaşlarımıza hak ettikleri düzeyi sunmaya çalışıyoruz. Çünkü paydaşlarımızın gözünde "güvenilir bir komşu" olmanın sağlayacağı değer bizim için yatırım maliyetlerinden daha değerlidir.

Her yeni ülke operasyonuna girişte, sürece detaylı araştırma ve analizlerle başlıyoruz. Görevi sadece yeni potansiyel büyüme alanları bulmak, hangi pazarlarda "paydaşlarımızın yaşam kalitesini yükseltebileceğimizi" araştırmak olan uzman bir iş geliştirme ekibimiz var. Tespit ettiğimiz hedef pazarlarda faaliyet şartlarımızı araştırıyoruz. Bu çok boyutlu incelemede sosyal, çevresel ve ekonomik konular kilit rol oynar. Örneğin yerel istihdam kaynağından faydalanabileceğimiz, yerel tedarik yapabileceğimiz yatırım alanlarını tercih ederiz. Öncelikli paydaşlarımızı tespit ederek, daha yatırım safhasında görüşmeler yaparız. Tesis lokasyonu seçiminde operasyonel avantajların yanında biyoçeşitlilik niteliklerine ve faaliyetlerimizin etkisine dikkat ederiz; yüksek biyoçeşitlilik nitelikli koruma alanlarında tesis yatırımı yapmayız. Aynı şekilde operasyonumuzun çevresel etkilerinin en alt düzeyde gerçekleşeceği lokasyonları araştırırız.

Örneğin ana enerji hatlarına yakınlık kayıp ve kaçakları azalttığından önemlidir. Su kaynaklarını da hem miktar hem de kalite bakımından değerlendiririz. Su kaynaklarının risk altında olduğu alanlarda çalışmaktan kaçınırız. Kaynağın içerik bakımından niteliği de bizim için önemlidir. Örneğin üretim süreçleri gereği daha ağır su kaynaklarının olduğu yerlerde tüketim artar. Bu ve daha birçok parametre tedarik zinciri yönetimi, insan kaynakları, mali işler, hukuk ve daha birçok uzmanlık birimince değerlendirilir. Bunun sonucunda en uygun operasyonel yapıyı belirleyerek yatırım kararlarımızı veririz. Satın alma yoluyla bir ülkeye yatırım yaptığımızda da aynı ilkelere dikkat ederek karar alınız. Sürdürülebilirlik konularındaki uygulamaları bizim çalışma normlarımızdan daha düşük olan bir şirketi satın alıyorsak, yatırım ve iyileştirme planlarıyla Efes çalışma normlarına en kısa sürede erişmelerini sağlarız.

Performans Verileri

OPERASYONEL PERFORMANS VERİLERİ	2007	2008	2009	2010
Bira Satış Hacmi (milyon hl)	20,9	22,6	22,1	24,2
Net Satışlar (1.000 TL)	3.030.359	3.668.917	3.811.067	4.168.793
Faaliyet Karı (1.000 TL)	511.828	627.515	647.981	693.624
Faaliyet Kar Marjı (%)	16,9	17,1	17,0	16,6
Net Kar (1.000 TL)	374.482	309.678	422.272	518.441
Net Kar Marjı (%)	12,4	8,4	11,1	12,4
FAVÖK (1.000 TL)	723.237	854.694	916.614	1.019.004
FAVÖK Marjı (%)	23,9	23,3	24,1	24,4
Toplam Varlıklar (1.000 TL)	3.894.467	5.123.529	5.430.041	5.588.831
Net Finansal Borç/FAVÖK	1,2X	1,5X	0,9X	0,8X
Hisse Başı Kazanç (TL)	0,83	0,69	0,939	1,119
Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu	-	80,96	82,71	84,00
Kredi Derecelendirme Notu (S&P Ratings)	BB (durağan)	BB (durağan)	BB (durağan)	BB (pozitif)
SOSYAL PERFORMANS	2007	2008	2009	2010
Toplam Çalışma Saati*				
Türkiye	4.009.273,17	4.032.634,95	3.934.481,79	3.941.573,98
Rusya	6.650.102	6.595.775	6.276.778	6.159.023
Kazakistan				
Ortalama Çalışılan Saat**				
Türkiye	2.281,96	2.263,48	2.211,61	2.173,67
Rusya	1.986	1.993	1.987	1.987
Kazakistan	2.000	1.992	1.992	1.976
Ölümlü Kaza Sayısı				
Türkiye	0	0	0	0
Rusya	0	1	0	0
Kazakistan	0	1	0	0
Ortalama Eğitim Saati (Toplam Saat/Çalışan Sayısı)				
Türkiye				
Mavi Yaka	9	9	9	11
Beyaz Yaka	54	33	29	20
Rusya				
Mavi Yaka	24,4	17,9	33,2	18,2
Beyaz Yaka	31,5	18,45	23,8	22,9
Kazakistan				
Mavi Yaka	12,6	11	13	22
Beyaz Yaka	43,1	18	17	34
İnsan Hakları Eğitimleri				
Kazakistan				
Toplam Katılımcı (sayı - %)	131 - %18,1	170 - %22,4	266 - %38,4	194 - %27,4
Toplam Eğitim Saati (kişi*saat)	2.709	2.736	4.528	5.060
İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimleri (Toplam Saat/Çalışan Sayısı)				
Türkiye				
Mavi Yaka	1,5	2	2,1	1,2
Beyaz Yaka	2,6	1	0,3	1
Rusya				
Mavi Yaka	14,2	24	26,3	20
Beyaz Yaka	25,1	23	20,7	21
Kazakistan				
Mavi Yaka	3,6	3	5,8	7
Beyaz Yaka	0,4	0	0,6	1

* Fazla mesai süreleri dahil
** Fazla mesai dahil değildir

ÇALIŞAN DEMOGRAFİSİ	Türkiye		Rusya		Kazakistan	
	2009	2010	2009	2010	2009	2010
Bölgeye Göre Çalışan Dağılımı	1.758	1.777	3.135	3.081	692	707
Statüye Göre Çalışan Dağılımı						
Mavi Yaka	781	765	1.536	1.470	337	407
Beyaz Yaka	977	1.012	1.599	1.611	355	300
Cinsiyete Göre Çalışan Dağılımı						
Kadın	223	233	929	895	205	196
Erkek	1.535	1.544	2.206	2.186	487	511
Yaş Grubuna Göre Çalışan Dağılımı						
18-25	55	23	368	255	116	110
26-35	801	710	1.503	1.470	313	339
36-45	747	787	682	753	135	142
46+	155	257	582	603	128	116
Sözleşme Türüne Göre Çalışan Dağılımı						
Sürekli	1.750	1.775	3.129	3.080	670	691
Geçici	8	2	6	1	22	16
İstihdam Türüne Göre Çalışan Dağılımı						
Tam Zamanlı	1.763	1.777	3.135	3.061	692	707
Yarı Zamanlı	0	0	0	0	0	0
Ortalama Kıdem (Yıl)						
Kadın	8,67	9,1	4,01	4,9	5,4	4,9
Erkek	11,54	10,98	3,93	4,8	4,3	4,14
Ortalama	11,7	10,74	3,95	4,8	4,6	4,35
Eğitime Göre Çalışan Dağılımı						
Üniversite ve Üstü	799	837	1.461	1.479	394	431
Diğer	959	940	1.674	1.602	298	276
Bölgelere Göre Çalışan Sirkülasyonu (sayı)	34	37	498	545	99	113
Cinsiyete Göre Çalışan Sirkülasyonu (sayı-%)						
Kadın	11 - 32,4	11 - 29,7	122 - %24,5	171 - %31,4	34 - %34	39 - %35
Erkek	23 - %67,6	26 - %70,3	376 - %75,5	374 - %68,6	65 - %66	74 - %65
Yaş Grubuna Göre Çalışan Sirkülasyonu (sayı-%)						
18-25	6 - %17,6	3 - %8,1	95 - %19,1	99 - %18,2	19 - %19	23 - %20
26-35	20 - %58,8	32 - %86,5	261 - %52,4	309 - 56,7	42 - %42	54 - %48
36-45	7 - %20,6	2 - %5,4	77 - %15,5	61 - %11,2	22 - %22	18 - %16
46+	1 - %2,9	0	65 - 13,5	76 - 13,9	16 - %16	18 - %16
Üst Düzey Kadın Yöneticiler (%)	%12,5	%12,5	0	%7,2	%11	%10
Üst Düzey Yerel Yöneticiler (%)	%100	%100	%31	%36	%33	%40
Toplu İş Sözleşmesi Kapsamındaki Çalışanlar (%)	%43,5	%42,3	%16	%20	%30	%26

Performans Verileri

ÇEVRESEL PERFORMANS VERİLERİ	2007	2008	2009	2010
Bira Üretiminde Ürün Başına Enerji Tüketimi (kWh/hl)	41,2	40,0	37,9	36,1
Bira Üretiminde Toplam Enerji Tüketimi (TJ)	2.868	3.032	2.881	2.900
Bira Üretiminde Toplam Doğrudan Enerji Tüketimi (TJ)	1.651	1.880	1.823	1.827
Doğal Gaz	1.501	1.740	1.711	1.679
Yakıt/Motorin	151	140	112	149
Bira Üretiminde Toplam Dolaylı Enerji Tüketimi (TJ)	1.217	1.152	1.059	1.072
Elektrik	740	815	780	766
Buhar	477	337	279	306
Malt Üretiminde Ürün Başına Enerji Tüketimi (kWh/Ton)	1.092	999	971	960
Malt Üretiminde Toplam Enerji Tüketimi (TJ)	960	914	930	938
Malt Üretiminde Toplam Doğrudan Enerji Tüketimi (TJ)	334	334	319	299
Doğal Gaz	329	291	319	299
Yakıt/Motorin	5	44	1	0
Malt Üretiminde Toplam Dolaylı Enerji Tüketimi (TJ)	626	580	611	639
Elektrik	126	132	132	141
Buhar	499	448	479	498
Bira Üretiminde Ürün Başına Toplam Sera Gazı Emisyonu (Kg CO ₂ /hl)	11,3	11,0	10,4	10,1
Bira Üretiminde Ağırlığına Göre Toplam Sera Gazı Emisyonu (kTon CO ₂)	219	231	220	225
Bira Üretiminde Ağırlığına Göre Toplam Doğrudan Sera Gazı Emisyonu (kTon CO ₂)	96	109	106	110
Bira Üretiminde Ağırlığına Göre Toplam Dolaylı Sera Gazı Emisyonu (kTon CO ₂)	123	122	114	115
Malt Üretiminde Ürün Başına Toplam Sera Gazı Emisyonu (Kg CO ₂ /Ton)	262	247	237	235
Malt Üretiminde Ağırlığına Göre Toplam Sera Gazı Emisyonu (kTon CO ₂)	64	63	63	64
Malt Üretiminde Ağırlığına Göre Toplam Doğrudan Sera Gazı Emisyonu (kTon CO ₂)	19	20	18	17
Malt Üretiminde Ağırlığına Göre Toplam Dolaylı Sera Gazı Emisyonu (kTon CO ₂)	46	43	45	47
Bira Üretiminde Ürün Başına Toplam Su Tüketimi (hl/hl)	5,8	5,4	5,2	4,7
Bira Üretiminde Kaynağına Göre Toplam Su Tüketimi (milyon m ³)	11,1	11,4	10,9	10,5
Şehir Suyu (milyon m ³)	6,8	7,0	6,2	5,9
Kuyu Suyu (milyon m ³)	4,3	4,4	4,7	4,7
Malt Üretiminde Ürün Başına Su Tüketimi (m ³ /Ton)	8,4	8,2	7,5	7,4
Malt Üretiminde Kaynağına Göre Toplam Su Tüketimi (milyon m ³)	2,0	2,1	2,0	2,0
Şehir Suyu (milyon m ³)	0,8	0,8	0,2	0,1
Kuyu Suyu (milyon m ³)	1,3	1,3	1,8	1,9
Bira Üretiminde Ürün Başına Atık Su Tahliyesi (hl/hl)	4,4	4,0	3,8	3,5
Bira Üretiminde Alıcı Ortama Göre Atık Su Tahliyesi (milyon m ³)	8,4	8,4	8,1	7,7
Kanalizasyon	7,6	7,6	7,2	6,9
Akarsu	0,8	0,8	0,9	0,8
Malt Üretiminde Ürün Başına Atık Su Tahliyesi (m ³ /Ton)	6,5	6,5	6,1	5,8
Malt Üretiminde Alıcı Ortama Göre Atık Su Tahliyesi (milyon m ³)	1,6	1,7	1,6	1,6
Kanalizasyon	1,6	1,7	1,6	1,6
Akarsu	0.0	0.0	0.0	0.0
Çevre Eğitimi (kişi*saat)	2.515	1.271	2.081	1.654
Toplayan Kurum ve Ağırlığına Göre Geri Toplanıp Geri Dönüştürülen Toplam Ambalaj Atığı (Ton)	-	-	37.000	38.870
Efes Türkiye Operasyonu	-	-	9.900	9.500
ÇEVKO Vakfı	-	-	27.100	29.370

Rapor Hakkında

2009 yılı sonunda yayınladığımız ilk sürdürülebilirlik raporu, kurumsal sürdürülebilirlik konularının yönetimine kapsamlı bir yaklaşım oluşturmamız adına önümüze yeni ufuklar açtı. Bu çalışma sonucunda edindiğimiz paydaş geri bildirimleri ve uygulama deneyimi “daha sürdürülebilir biracılık” hedefiyle çıktığımız yolculukta yönelimlerimizi oluşturmada bize yol gösterdi.

Bu raporlama çalışmamızda da Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayi A.Ş.’nin Bira Grubu Başkanlığı faaliyetlerinden kaynaklanan sosyal, çevresel ve ekonomik etkilerin tamamının objektif ve bütüncül bir portresini paydaşlarımızın bilgisine sunuyoruz. İlk raporumuzda olduğu gibi, bu raporun hazırlanmasında da Global Reporting Initiative’in hazırladığı G3.1 Raporlama Rehber İlkeleri’ni takip ettik. Ancak bu yıl, raporlama uygulamamıza birçok alanda çeşitli iyileştirme ve yenilikler getirdiğimizi gözlemleyeceksiniz.

Önceki raporumuzda 2008 yılı ve 2009’un ilk çeyreğine ait şirket performansını temel almıştık. Bu yılki raporumuzda ise, dönemsellik bakımından geleneksel mali yıl yerine takvim yılını temel alıyoruz. 2009 yılına ait raporlanmamış dönem kalmaması ve paydaşlarımıza eksiksiz karşılaştırmaya olanağı sunmak adına, çalışmamıza 2009 ve 2010 yıllarının tamamını dahil ediyoruz. Dolayısıyla bu raporda 1 Ocak 2009 – 31 Aralık 2010 arası 2 takvim yılına ait dönem performansımızı sunuyoruz. Gelecek yıldan itibaren ise sürdürülebilirlik raporlaması çalışmamızı yıllık planda gerçekleştireceğiz.

İlk raporumuz bizim için sürdürülebilirlik raporlaması ve GRI standart uygulamasıyla tanışma niteliği taşıyordu. Bu sebeple, raporun bağlayıcılığı merkez teşkilatımızın da bulunduğu en köklü faaliyet ülkemiz olan Türkiye biracılık operasyonlarını kapsıyordu. Bu yıl ise üzerinde tam kontrolümüzün bulunduğu ve sürdürülebilirlik performansımız üzerinde en belirgin etkiyi yaratan üç faaliyet ülkemiz olan Türkiye, Rusya ve Kazakistan operasyonlarımızı çalışmamıza dahil ediyoruz. Bu sebeple rapor dahilinde ayrı ayrı ya da birlikte açıklanan performans verileri temel olarak bu üç ülke operasyonuna aittir. Ancak kurumsal portrenin daha net açıklanabilmesi adına kurum bütününe yansıtan verilere de raporumuzda yer verdik. Özellikle finansal ve kurumsal yönetime yönelik performans verileri - ilgili mevzuata da uygun olarak Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayi A.Ş. genelini yansıtacak şekilde açıklanmaktadır. Bu gibi durumlarda ilgili açıklamanın bağlayıcılığı hakkında bilgiyi dipnotlarda bulabilirsiniz.

Dönem içinde stratejik yönelimlerimizde yaptığımız yeniliklerin sürdürülebilirlik önceliklerimiz üzerindeki etkilerini daha iyi analiz edebilmek ve gerekli stratejik ve operasyonel hamleleri tespit edebilmek adına merkez teşkilatı yöneticilerimizin katılımıyla operasyon ve süreçlerimizin genelini temsil edildiği bir “Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu” oluşturduk. Bu grubun temel görevi, kurumsal sürdürülebilirlik performansımızın oluşacağı temel alanları belirlemek; bu alanlarda performansın geliştirilmesine yönelik stratejik ve operasyonel yönelimleri kararlaştırmak ve bu kararların hayata geçirilebilmesi için uzmanlık birimlerine yönlendirici destekte bulunmaktır.

Sürdürülebilirlik Çalışma Grubu üyeleriyle ilk olarak sürdürülebilirlik yönetiminin stratejik yapılanmasının, paydaş katılımı çalışmalarının, sektör ve sektör dışı en iyi uygulama örneklerinin tartışıldığı bir gelişim programı gerçekleştirdik. 250 kişi*saat süren bu eğitim ve çalıştayların sonucunda sürdürülebilirlik yaklaşımımızı tanımlayan unsur ve önceliklerimizden oluşan Efes Sürdürülebilirlik Yol Haritası’nı belirledik. “Daha sürdürülebilir bir biracılık faaliyeti gerçekleştirerek Efes’in yeni vizyonuna ulaştırabilmek için nasıl bir yönetsel yaklaşım geliştirmemiz ve hangi alanlarda performansımızı yükseltmemiz gerekiyor?” sorusu yol haritamızı belirlerken odaklandığımız temel konuydu. Önceliklerimizi belirledikten sonraysa “performansımızı, hangi parametrelerle değerlendirip, ne şekilde ve hangi paydaş gruplarını hedef alarak raporlamalıyız?” sorusuna yanıt aradık.

Rapor içeriğinde faaliyet ve performansımızı en geniş ölçüde betimlenmesi amacıyla GRI profil ve performans göstergelerinin yanında, GRI sektör eklentilerinden ve Efes kurumsal performans göstergelerinden de faydalandık. GRI göstergelerine dair açıklamalarımızda “Standard”ın bize sunduğu ölçüm ve hesap kriterlerine büyük ölçüde sadık kaldık. Performans ölçüm ve açıklama yöntemlerinin yasal düzenleme ya da sektör genelinde kabul görmüş kesin kriterlerle belirlendiği alanlarda açıklamalarımızı öncelikle bu ilkelere göre yaptık; yasal düzenlemelerin elverdiği durumlarda ise açıklamalarımıza GRI göstergelerinin önerdiği veri gruplarını da ekledik. Bu gibi farklılıkların bulunduğu durumlarla ilgili bilgilere GRI Gösterge İndeksi bölümünden ulaşabilirsiniz.

Sürdürülebilirlik raporumuzla, faaliyetlerimiz esnasında etkileşim içine girdiğimiz tüm paydaş gruplarımızın beklentilerine yanıt verecek bir bilgi paketi oluşturmaya çalıştık. Ayrıca önceliklendirme çalışmamız dahilinde tespit ettiğimiz hedef okuyucu kitlemizi oluşturan “çalışanlarımız, müşteri ve tüketicilerimiz, tedarikçilerimiz, yatırımcı ve pay sahiplerimiz, bayi ve distribütörlerimiz, medya, kamu kuruluşları, akademik camia ve sivil toplum kuruluşlarının” beklenti ve bilgi ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir içerik kapsamı oluşturmaya dikkat ettik. Oluşturduğumuz içerikle GRI Raporlama Standardı uygulamamızı da C düzeyinden B düzeyine yükseltiyoruz.

Bu çalışmayla sosyal, çevresel ve ekonomik alanlarda kurumsal önceliklerimize yönelik yönetsel yaklaşım, stratejik bakış, dönemsel uygulama ve performansımızın yanında geleceğe yönelik taahhüt ve hedeflerimizi de sizlere sunarak raporlama çalışmamız için hedeflediğimiz içerik kapsamına eriştik. Gelecek dönemlerde daha fazla ülke operasyonunu dahil ederek raporumuzun bağlayıcılık sınırlarını genişletmeyi ve başta online uygulamalar olmak üzere, farklı iletişim mecralarını sürdürülebilirlik performansı iletişiminde kullanmayı hedefliyoruz. Ayrıca üretim ve satış faaliyetlerinde belirgin büyüklüğe ulaşan ülke operasyonu yönetimlerinin de kendi sürdürülebilirlik raporlarını yayınlamalarını teşvik edeceğiz.

GRI Gösterge Tablosu

GRI GÖSTERGESİ	BULUNDUĞU BÖLÜM	SAYFA	AÇIKLAMA	RAPORLAMA DÜZEYİ
Profil Göstergeleri				
1.1	Başkan'ın Mesajı	1		Tam
1.2	Başkan'ın Mesajı	1		Tam
	Biranız Nasıl Olsun?	2-3		
	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	7-8		
	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10-11		
2.1	İletişim	57		Tam
2.2	Biracılık & Efes	4-5		Tam
	Kurumsal Web Sitesi		www: Faaliyetler>Efes Bira Grubu>Bira Markaları	
2.3	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	6, 9		Tam
	Kurumsal Web Sitesi		www: Anadolu Efes>Kurumsal Yapı	
2.4	İletişim	57		Tam
2.5	Biranız Nasıl Olsun?	2		Tam
	Biracılık & Efes	4-5		
	Kurumsal Web Sitesi		www: Anadolu Efes> Faaliyet Haritası	
2.6	Kurumsal Web Sitesi		www: Anadolu Efes>Kurumsal Yapı>Ortaklık Yapısı	Tam
2.7	Biracılık & Efes	4-5		Tam
	Kurumsal Web Sitesi		www: Anadolu Efes> Faaliyet Haritası	
2.8	Biranız Nasıl Olsun?	2		Tam
	Biracılık & Efes	4-5		
	Performans Verileri	48-50		
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	12, 52-59, 196-198		
	Kurumsal Web Sitesi		www: Anadolu Efes> Genel Bakış> Bir Bakışta Anadolu Efes	
2.9	Kurumsal Web Sitesi		www: Hissedarlar ve Yatırımcı İlişkileri>Özel Durum Açıklamaları	Tam
2.10	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	6		Tam
	Sorumluluk Sahibi Bira	32		
	Toplumsal Gelişimi Destekleyen Bira	43		
3.1	Rapor Hakkında	51		Tam
3.2	Rapor Hakkında	51		Tam
3.3	Rapor Hakkında	51		Tam
3.4	İletişim	57		Tam
3.5	Rapor Hakkında	51		Tam
3.6	Rapor Hakkında	51		Tam
3.7	Rapor Hakkında	51		Tam
3.8	Rapor Hakkında	51		Tam
3.9	Rapor Hakkında	51	Çevresel performans parametreleri açıklanırken okuyucuların daha kapsamlı bir fikir edinebilmeleri için GRI göstergelerinin belirlediği ölçme kriterlerinin yanında sektör dahilinde sıklıkla kullanılan üretim başına performans değerlerine de yer verilmiştir. Bira üretimi operasyonlarına yönelik parametreler açıklanırken üretilen 1 hektolitreye bira başına performans değerleri; malt üretimi operasyonlarına yönelik parametreler içinse üretilen 1 ton malt başına performans değerleri temel alınmaktadır.	Tam
3.10	Rapor Hakkında	51		Tam
3.11	Rapor Hakkında	51		Tam
3.12	GRI Gösterge Tablosu	52-57		Tam
3.13	Yasal Uyan	57	Bu raporda açıklanan bilgiler bağımsız denetimden geçirilmemiştir.	Tam
4.1	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	6, 9		Tam
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	32-36, 124-129		
	Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Kurumsal Yönetim Uyum Raporu - BÖLÜM 4	
	Kurumsal Web Sitesi		www: Anadolu Efes>Kurumsal Yapı	
4.2	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	6, 9		Tam
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	28, 38		
	Kurumsal Yönetim İlkelerine Uyum Raporu		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Kurumsal Yönetim Uyum Raporu - BÖLÜM 4	
	Kurumsal Web Sitesi		www: Anadolu Efes>Kurumsal Yapı	
4.3	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	6, 9		Tam
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	32-36		

4.4	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	6, 8-9		Tam
	Çevreye Saygılı ve Emniyetli Bira	44		
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	112, 121		
4.5	Daha Az Su Tüketen Bira	14		Tam
	Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira	18		
	Daha Az Ambalaj Gerektiren Bira	22		
	Yetenekleri Destekleyen Bira	25-26		
	Değer Zincirini Geliştiren Bira	28		
	Sorumluluk Sahibi Bira	32		
	Toplumsal Gelişimi Destekleyen Bira	38		
	Çevreye Saygılı ve Emniyetli Bira	44		
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	129		
4.6	Efes Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Çalışma Prensipleri	Tam
	Anadolu Grubu Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Çalışma Prensipleri	
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	127-128		
4.7	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	6		Tam
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	124-125		
4.8	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	6-7		Tam
	Efes Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Çalışma Prensipleri	
	Anadolu Grubu Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Çalışma Prensipleri	
	Efes Pazarlama ve Reklam İlkeleri		www: Sosyal Sorumluluk>Sorumlu Tüketim	
4.9	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	6-7		Tam
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	125-127		
	Kurumsal Web Sitesi		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Kurumsal Yönetim Uyum Raporu - BÖLÜM 4	
4.10	Yetenekleri Destekleyen Bira	25-26		Tam
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	127-129		
4.11	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	6-8		Tam
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	125-127		
	Kurumsal Web Sitesi		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Kurumsal Yönetim Uyum Raporu - BÖLÜM 4	
4.12	Biracılık & Efes	4		Tam
	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	6-8		
	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10-11		
	Bilinçli Tüketim	35		
4.13	Biracılık & Efes	4		Tam
4.14	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	8		Tam
4.15	Paydaş Katılımı	8-9		Tam
	Rapor Hakkında	51		
4.16	Paydaş Etkileşim Araçları	8		Tam
	Paydaş Katılımı	9		
4.17	Biranız Nasıl Olsun?	2	Başta tüketiciler olmak üzere, paydaşlarımızın Efes ile ilgili bilgi taleplerini ilettikleri en aktif araçlardan biri de danışma hatlarıdır. Bu hatlara gelen çağrılarda, ürün bilgisi taleplerinin dışında, en sık iletilen bilgi talebi, promosyon, etkinlik bilgileri ve Efes bayi olma şartları konularındadır.	Tam
	Ürün Etiketleri	33		
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	114-117		
	Kurumsal Web Sitesi		www: Hissedar & Yatırımcı İlişkileri>Genel Kurul	
Yönetişim Yaklaşım				
DMA EC	Başkan'ın Mesajı	1	Ekonomik performans alanlarına ilişkin yönetişim yaklaşım bilgilerinin detayları için: Biracılık & Efes (s.4-5), Eşitlik ve Çeşitlilik (s.25), Değer Zincirinde İş Geliştirme (s.28-29), Tarıma Destek (s.29-31), Yerel Ekonomiye Katkı (s.38-39), Toplumsal Yatırımlar (s.40-41), DATUR (s.41-43), Performans Verileri (s.48), Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu (s.141-145), Kurumsal Web Sitesi www:Anadolu Efes>Faaliyet Haritası	Tam
	Sürdürülebilirlik Yönetimi	7-9		
	Paydaş Etkileşim Araçları	8		
	Paydaş Katılımı	9		
	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10-11		
	Yetenekleri Destekleyen Bira	24		
	Değer Zincirini Geliştiren Bira	28		
	Toplumsal Gelişimi Destekleyen Bira	38		

GRI GÖSTERGESİ	BULUNDUĞU BÖLÜM	SAYFA	AÇIKLAMA	RAPORLAMA DÜZEYİ
DMA EN	Başkan'ın Mesajı	1	Çevresel performans alanlarına ilişkin yönetsel yaklaşım bilgilerinin detayları için: Daha Az Su Tüketen Bira (s.14), Su Kaynaklarının Yönetimi (s.14-15, 17), Atık Su Yönetimi (s.15-17), Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira (s.18), Sera Gazı Emisyonlarımızın Ölçümü (s.18), Sera Gazı Emisyonları (s.19, 21), Soğutucularda Enerji Verimliliği (s.21), Dağıtım Operasyonlarında Verimlilik (s.21), Kaynak Kullanımı (s.22-23), Değer Zincirinde İş Geliştirme (s.28), Tarıma Destek (s.29, 31), Çevreye Saygılı ve Emniyetli Bira (s.44, 46), Çevre Güvenliği (s.45), Atık Yönetimi (s.46-47), Yeni Operasyon Kararları (s.47)	Tam
	Sürdürülebilirlik Yönetimi	7-8		
	Paydaş Etkileşim Araçları	8		
	Paydaş Katılımı	9		
	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10-11		
	Daha Az Su Tüketen Bira	14, 17		
	Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira	18, 21		
	Daha Az Ambalaj Gerektiren Bira	22-23		
	Değer Zincirini Geliştiren Bira	28, 31		
	Çevreye Saygılı ve Emniyetli Bira	44, 47		
	Performans Verileri	50		
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	66-73		
	Anadolu Grubu Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Çalışma Prensipleri	
	Efes Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Çalışma Prensipleri	
DMA LA	Başkan'ın Mesajı	1	Çalışma Hayatı performans alanlarına ilişkin yönetsel yaklaşım bilgilerinin detayları için: Yetenekleri Destekleyen Bira (s.25), İnsan Hakları (s.25), Eşitlik ve Çeşitlilik (s.25), Çalışan Gelişimi ve Performans Yönetimi (s.25-26), İş Sağlığı ve Emniyeti (s.44-46)	Tam
	Sürdürülebilirlik Yönetimi	7-8		
	Paydaş Etkileşim Araçları	8		
	Paydaş Katılımı	9		
	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10-11		
	Yetenekleri Destekleyen Bira	24, 26		
	Çevreye Saygılı ve Emniyetli Bira	44, 47		
	Performans Verileri	48-49		
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	73, 81		
	Anadolu Grubu Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Çalışma Prensipleri	
	Efes Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Çalışma Prensipleri	
	Başkan'ın Mesajı	1	İnsan hakları performans alanlarına dair yönetsel yaklaşım bilgilerinin detayları için: İnsan Hakları (s.24-25), Eşitlik ve Çeşitlilik (s.25), Değer Zincirinde İş Geliştirme (s.28), Toplumsal Gelişimi Destekleyen Bira (s.38), Yeni Operasyon Kararları (s.47),	Tam
	Sürdürülebilirlik Yönetimi	7-8		
	Paydaş Etkileşim Araçları	8		
	Paydaş Katılımı	9		
	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10-11		
	Yetenekleri Destekleyen Bira	24, 26		
	Değer Zincirini Geliştiren Bira	28, 31		
	Toplumsal Gelişimi Destekleyen Bira	38, 43		
	Performans Verileri	48-49		
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	82-83		
	Anadolu Grubu Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Çalışma Prensipleri	
	Efes Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Çalışma Prensipleri	
DMA HR	Başkan'ın Mesajı	1	Toplumsal performans alanlarına dair yönetsel yaklaşım bilgilerinin detayları için: Biracılık & Efes (s.4), Yönetişim & Sürdürülebilirlik (s.6), Risk Yönetimi ve İç Denetim (s.6-7), Daha Az Su Tüketen Bira (s.14-16), Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira (s.18), Daha Az Ambalaj Gerektiren Bira (s.23), Yetenekleri Destekleyen Bira (s.24), Sorumluluk Sahibi Bira (s.32, 33), Bilinçli Tüketim (s.35-37), Çevreye Saygılı ve Emniyetli (s.44-45), Yeni Operasyon Kararları (s.47), Yeni Operasyon Kararları (s.47), Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu (s.117),	Tam
	Sürdürülebilirlik Yönetimi	7-8		
	Paydaş Etkileşim Araçları	8		
	Paydaş Katılımı	9		
	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10-11		
	Değer Zincirini Geliştiren Bira	28, 31		
	Toplumsal Gelişimi Destekleyen Bira	38, 43		
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	75-80, 82-83, 125-128		
	Anadolu Grubu Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Çalışma Prensipleri	
	Efes Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri>Çalışma Prensipleri	
	Başkan'ın Mesajı	1	Ürün sorumluluğu performans alanlarına dair yönetsel yaklaşım bilgilerinin detayları için: Daha Az Ambalaj Gerektiren Bira (s.22-23), Sorumluluk Sahibi Bira (s.32); Ürün Kalitesi (s.32-33); Ürün Etiketleri (s.33); Bilinçli Tüketim (s.35-36); Efes Pazarlama ve Reklam İlkeleri (Kurumsal Web Sitesi: www: Sosyal Sorumluluk>Sorumlu Tüketim)	Tam
	Sürdürülebilirlik Yönetimi	7-8		
	Paydaş Etkileşim Araçları	8		
	Paydaş Katılımı	9		
	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10-11		
	Daha Az Ambalaj Gerektiren Bira	22		
	Sorumluluk Sahibi Bira	32, 37		
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	65-66, 80-83		
	Başkan'ın Mesajı	1	Ürün sorumluluğu performans alanlarına dair yönetsel yaklaşım bilgilerinin detayları için: Daha Az Ambalaj Gerektiren Bira (s.22-23), Sorumluluk Sahibi Bira (s.32); Ürün Kalitesi (s.32-33); Ürün Etiketleri (s.33); Bilinçli Tüketim (s.35-36); Efes Pazarlama ve Reklam İlkeleri (Kurumsal Web Sitesi: www: Sosyal Sorumluluk>Sorumlu Tüketim)	Tam
	Sürdürülebilirlik Yönetimi	7-8		
	Paydaş Etkileşim Araçları	8		
	Paydaş Katılımı	9		
	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10-11		
	Daha Az Ambalaj Gerektiren Bira	22		
	Sorumluluk Sahibi Bira	32, 37		
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	65-66, 80-83		
	Başkan'ın Mesajı	1	Ürün sorumluluğu performans alanlarına dair yönetsel yaklaşım bilgilerinin detayları için: Daha Az Ambalaj Gerektiren Bira (s.22-23), Sorumluluk Sahibi Bira (s.32); Ürün Kalitesi (s.32-33); Ürün Etiketleri (s.33); Bilinçli Tüketim (s.35-36); Efes Pazarlama ve Reklam İlkeleri (Kurumsal Web Sitesi: www: Sosyal Sorumluluk>Sorumlu Tüketim)	Tam
	Sürdürülebilirlik Yönetimi	7-8		
	Paydaş Etkileşim Araçları	8		
	Paydaş Katılımı	9		
	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10-11		
	Daha Az Ambalaj Gerektiren Bira	22		
	Sorumluluk Sahibi Bira	32, 37		
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	65-66, 80-83		

Performans Göstergeleri				
EC1	Performans Verileri	48		Tam
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	141-142		
EC2	Başkan'ın Mesajı	1		Tam
	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10-11		
	Daha Az Su Tüketen Bira	14		
	Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira	18, 20-21		
EC3			Tüm Efes çalışanları görev aldıkları iş biriminin tabi olduğu mevzuata bağlı olarak resmi emeklilik sisteminden faydalanırlar. Türkiye operasyonuna bağlı çalışan Efes mensupları ayrıca Bireysel Emeklilik Sistemi'nden de faydalanabilirler. Çalışanlar brüt ücretlerinin minimum %2'si tutarında katkı payıyla emeklilik sistemine dahil olduklarında, Efes de çalışanı adına ek %2'lik destek yapar. Böylelikle ödenen prim tutarı 2 kat artmış olur.	Kısmi
EC4	Turquality Teşvik Programı	39	Anadolu Efes, Türkiye'de uygulanan yeni yatırım teşvik mevzuatı çerçevesinde bölgesel bazda muhtelif yatırım teşviklerinden ve Efes markası ile Başbakanlık Dış Ticaret Müsteşarlığı'nın "Turquality" programı dahilinde yer aldığından program kapsamında çeşitli ihracat ve yurtdışı birim teşviklerinden yararlanmaktadır. Tüm bu teşviklerin toplam tutarı 2009 yılında yaklaşık 1,4 Milyon TL, 2010 yılında ise yaklaşık 2,4 Milyon TL'dir.	Tam
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	132, 187		
EC6	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10-11		Tam
	Toplumsal Gelişimi Destekleyen Bira	38-39, 43		
	Değer Zincirini Geliştiren Bira	28-31		
	Yeni Operasyon Kararları	47		
EC7	Yetenekleri Destekleyen Bira	25		Tam
	Toplumsal Gelişimi Destekleyen Bira	38-39		
	Performans Verileri	49		
EC8	Değer Zincirini Geliştiren Bira	28-31		Tam
	Sorumluluk Sahibi Bira	34-35		
	Toplumsal Gelişimi Destekleyen Bira	39-43		
EC9	Değer Zincirini Geliştiren Bira	28-31		Tam
	Toplumsal Gelişimi Destekleyen Bira	38-39, 41-43		
EN3	Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira	19		Tam
	Performans Verileri	50		
EN4	Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira	19		Tam
	Performans Verileri	50		
EN5	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10	2009-2010 yıllarında süreç tasarımı, ekipman ve personel davranışındaki değişikliklerle, üretim miktarı değişikliklerinden bağımsız gerçekleşen, birim ürün başına enerji tüketimimizi düşürdük. Bu sayede, 2009-2010 yıllarında, 2008 enerji tüketim değerlerine oranla, bira üretiminde toplam 304.239 GJ, malt üretiminde 113.348 GJ daha az enerji tüketmiş olduk.	Tam
	Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira	19-21		
EN6	Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira	21		Kısmi
EN7	Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira	20-21		Kısmi
EN8	Performans Verileri	50		Tam
EN9			Efes operasyonlarında tüketilen suyun büyük bölümü şehir suyu şebekesinden karşılanmakta olup RAMSAR ya da benzer şekilde koruma altına alınmış kaynaklardan su çekimi bulunmamaktadır. Göstergede belirtilen kriterlere göre, su çekimi dolayısıyla belirgin bir etki altında bulunan su kaynağı bulunmamaktadır.	Tam
EN11	Yeni Operasyon Kararları	47	Efes'in koruma altına alınmış alanlarda yer alan faaliyet sahaları bulunmamaktadır.	Tam
EN14	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10-11		Tam
	Daha Az Su Tüketen Bira	17		
	Yeni Operasyon Kararları	47		
EN16	Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira	18-20		Tam
	Performans Verileri	50		
EN17	Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira	20-21		Kısmi
EN18	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10		Tam
	Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira	19-21		
EN21	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10		Tam
	Daha Az Su Tüketen Bira	15-17		
	Performans Verileri	50		
EN25			Efes operasyonlarında oluşan atık suyun büyük bölümü kanalizasyon şebekesine tahliye edilmektedir. İleri teknoloji ürünü arıtma tesislerimizde, yasal düzenlemelerde belirtilen kalite düzeyine getirilerek deşarj edilen atık suların dolayısı ile ortam biyoçeşitliliğine zarar verilmemektedir.	Tam

GRI GÖSTERGESİ	BULUNDUĞU BÖLÜM	SAYFA	AÇIKLAMA	RAPORLAMA DÜZEYİ
EN26	Daha Az Su Tüketen Bira	14-17		Tam
	Daha Az Enerji ve Emisyonla Üretilen Bira	18-21		
	Daha Az Ambalaj Gerektiren Bira	22-23		
	Çevreye Saygılı ve Emniyetli Bira	45-47		
EN27	Sürdürülebilirlik Değerlendirme Tablosu	10		Kısmi
	Daha Az Ambalaj Gerektiren Bira	22-23		
EN29	Dağıtım Operasyonlarında Verimlilik: Lojistik Optimizasyonu ve Rota Planlama	21		Kısmi
EN30	Çevreye Saygılı ve Emniyetli Bira	46		Kısmi
LA1	Yetenekleri Destekleyen Bira	25		Kısmi
	Performans Verileri	49		
LA2	Performans Verileri	49		Kısmi
LA3			Efes istihdam portföyü içinde yanı zamanlı çalışan bulunmamaktadır. Raporlama kapsamında bulunan ülke operasyonlarının istihdam portföyünde geçici çalışanların sayısı da son derece sınırlıdır (3 ülke operasyonu toplam istihdamının %0,3'ünü oluşturan 19 geçici çalışan bulunmaktadır). Bu çalışanlar çalışma dönemleri içinde sağlanabilecek tüm haklardan tam zamanlı çalışanlarla özdeş şekilde faydalanırlar.	Tam
LA4	Yetenekleri Destekleyen Bira	25		Tam
	Performans Verileri	49		
LA5	Yetenekleri Destekleyen Bira	24-25	Şirket operasyonlarında ya da personelin çalışma koşulları ve yerinde gerçekleştirilecek değişiklikler, ilgili çalışana geçerli ülke mevzuatında belirtilen sürelerle uyarak, uygulama öncesinde tebliğ edilir. Bu süreler operasyon ülkesinin yasal mevzuatına ve çalışanın kıdem süresine göre farklılıklar gösterebilir. Sendikali çalışanlarımız için geçerli minimum ihbar süreleri ise toplu sözleşme kapsamında belirlenmektedir.	Tam
LA6	Çevreye Saygılı ve Emniyetli Bira	44		Tam
LA7	Performans Verileri	48		Kısmi
LA10	Yetenekleri Destekleyen Bira	26		Kısmi
	Performans Verileri	48		
LA11	Yetenekleri Destekleyen Bira	25-26		Tam
LA12	Yetenekleri Destekleyen Bira	26	Genel ilke olarak, tüm Efes çalışanları yıllık düzende performans ve kariyer geliştirme geri bildirimi alırlar. Yapılan toplu sözleşmeler uyarınca, kapsam içi çalışanlarımız genel performans değerlendirme sisteminin dışında tutulmaktadır. Buna bağlı olarak geri bildirim çalışmaları sadece toplu sözleşme kapsamı dışında bulunan çalışanlara yönelik olarak gerçekleştirilmektedir.	Tam
LA13	Performans Verileri	49		Kısmi
LA14			Efes çalışanları arasında hiçbir konuda olmadığı gibi ücretlendirme konusunda da cinsiyete dayalı farklı muamele bulunmamaktadır. Bu sebeple aynı işi yaptıkları sürece her çalışan aynı temel ücrete hak kazanır. Bu oran, performans ücretlendirmesi, fazla mesai ücreti ve benzer yan ödemelere bağlı olarak değişiklik gösterir.	Tam
HR3	Yetenekleri Destekleyen Bira	24		Tam
	Performans Verileri	48		
HR4			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
HR5	Yetenekleri Destekleyen Bira	24-25	Efes'e bağlı tüm operasyonlarda toplu sözleşme, örgütlenme ve sendikalaşma özgürlüğü güvence altındadır. Tüm çalışanlarımız tercih ettikleri sendikal örgüte üye olmakta ve toplu sözleşme uygulamasından yararlanmakta özgürdür. Efes tüm tedarikçilerinden de özdeş çalışma ilkelerini benimsemelerini bekler. Raporlama döneminde, Efes ya da ana tedarikçilerinin operasyonlarında sendikal hakların uygulanmasına engel teşkil eden bir ihlal ya da risk bulgusuna rastlanmamıştır.	Tam
	Değer Zincirini Geliştiren Bira	28		
HR6	Yetenekleri Destekleyen Bira	25	Efes'e bağlı hiçbir operasyonda çocuk işçi bulunmamaktadır. Efes aynı duyarlılığı tüm tedarikçilerinden de bekler. Raporlama döneminde Efes ya da ana tedarikçi operasyonlarında bu ilkenin ihlal edildiğine dair bir bulgu ya da risk faktörü tespit edilmemiştir.	Tam
	Değer Zincirini Geliştiren Bira	28		
HR7	Yetenekleri Destekleyen Bira	25	Efes'e bağlı hiçbir operasyonda zorla ya da zorunlu işçi çalıştırılmaz. Efes aynı duyarlılığı tüm tedarikçilerinden de bekler. Raporlama döneminde Efes ya da ana tedarikçi operasyonlarında bu ilkenin ihlal edildiğine dair bir bulgu ya da risk faktörü tespit edilmemiştir.	Tam
	Değer Zincirini Geliştiren Bira	28		
HR8	Yetenekleri Destekleyen Bira	24	Efes operasyonlarında çalışan tüm güvenlik personeli, mesleki eğitimleri kapsamında görevlerine yönelik insan hakları uygulama ve ilkeleri hakkında eğitim görmektedir. Raporda belirtilen rakamlar, ilgili yıllarda gerçekleştirilen eğitim çalışmalarını belirtmektedir.	Tam
HR11			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
SO1	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	8		Kısmi
	Değer Zincirini Geliştiren Bira	28-29, 31		
	Toplumsal Gelişimi Destekleyen Bira	38-39, 41-43		
	Yeni Operasyon Kararları	47		
SO2	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	6-7	Tüm şirket organizasyonu periyodik olarak iç denetim ve Anadolu Grubu denetim süreçlerine tabi tutulmaktadır. Tüm şirket hesapları, kayıt ve belgeleri 3 ayda bir Anadolu Efes Denetim Komitesi tarafından incelenmektedir.	Kısmi
	Anadolu Efes 2010 Faaliyet Raporu	135		

SO4	Anadolu Grubu Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri->Çalışma Prensipleri	Tam
	Efes Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri->Çalışma Prensipleri	
			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	
SO5	Anadolu Grubu Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri->Çalışma Prensipleri	Tam
	Efes Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri->Çalışma Prensipleri	
			Efes faaliyetleri doğrultusunda kamu kuruluşlarıyla ilişkilerini yakın iletişim ve bilgi alışverişi çerçevesinde yürütür; faaliyet konularına yönelik olarak ortak çalışmalara, davet ölçüsünde kurumsal olarak ya da sektörel organizasyonlar aracılığıyla katılabilir. Ancak çalışma ilkeleri gereği, Efes şirket çıkarlarına yönelik lobi faaliyetleri yürütmez; bu faaliyetleri yürüten kişi ya da gruplara destek vermez.	
SO6	Anadolu Grubu Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri->Çalışma Prensipleri	Tam
	Efes Çalışma İlkeleri		www: Kurumsal Yönetim & Çalışma Prensipleri->Çalışma Prensipleri	
			Efes'in hiçbir siyasi görüş ya da amacı yoktur. Aynı şekilde hiçbir şekilde, siyasi görüş ya da duruş beyan etmez, hiçbir siyasi parti, hareket ya da oluşumu doğrudan ya da dolaylı şekilde desteklemez.	
PR2	Sorumluluk Sahibi Bira	32-33	Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
PR3	Sorumluluk Sahibi Bira	32-33		Tam
	Ürün Etiketleri	33		
PR4			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
PR5	Yönetişim & Sürdürülebilirlik	8		Kısmi
	Ürün Etiketleri	33		
PR6	Sorumluluk Sahibi Bira	32, 35-37	www: Sosyal Sorumluluk-Sorumlu Tüketim	Tam
	Kurumsal Web Sitesi			
PR7			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam
PR8			Raporlama döneminde bu türden bir vaka gerçekleşmemiştir.	Tam

GRI göstergelerinin detaylı açıklamalarına www.globalreporting.org/ReportingFramework/G31Guidelines adresinden ulaşabilirsiniz

Efes Sürdürülebilirlik Raporu hakkında daha ayrıntılı bilgi edinmek, görüş ve önerilerinizi iletmek için;

Mustafa Levent İLGÜN
Efes Kurumsal İletişim Direktörü
mustafa.ilgun@efespilsen.com.tr

İletişim:

Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayi A.Ş.
Bira Grubu Başkanlığı Merkez Ofisi
 Esentepe M. Anadolu C. No:1
 Kartal 34870 İstanbul, Türkiye
T: 0(216) 586 80 00
F: 0(216) 306 25 17
W: www.anadoluefes.com

Raporlama Danışmanı:

KIYMETİ HARİYE
www.kiymetiharbiye.com

Tasarım:

SANTA ADWORKS
www.santaadworks.com

Baskı:

KARİZMA
 Reklam & Ofset
www.karizmareklam.com.tr

YASAL UYARI

Sürdürülebilirlik Raporu (Rapor), Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayi A.Ş. ("ANADOLU EFES") tarafından GRI (Global Reporting Initiative) raporlama ilkeleri kapsamında hazırlanmıştır. Bu raporda yer alan ve eksiksiz olma vasfını taşımayan tüm bilgiler ve görüşler ANADOLU EFES tarafından temin edilmiş ve bu raporun amacı için bağımsız olarak doğrulanmıştır. Bu rapor sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmış olup herhangi bir yatırım kararı için temel oluşturma amacı taşımaz. Bu raporda yer alan bilgiler ANADOLU EFES hisselerinin satın alma ait herhangi bir teklifi ya da teklifin bir parçasını ya da bu tür bir satış sürecine davet teşkil etmez ve bu raporun yayımlanması ile bu tür bir yasal ilişki

kurulmuş sayılmaz. Bu raporun hazırlanma zamanı itibarıyla yer alan tüm bilgiler ve ilişkili belgelerin doğru olduğuna inanılmakta olup bilgiler iyi niyetle açıklanmış ve güvenilir kaynaklara dayanmaktadır. Ancak ANADOLU EFES bu bilgilere ilişkin herhangi bir beyan, garanti veya taahhütte bulunmamaktadır. Buna uygun olarak, ANADOLU EFES veya bağlı hiçbir şirketi ya da onların yönetim kurulu üyeleri, danışmanları veya çalışanları bu Rapor kapsamında iletilen herhangi bir bilgi veya iletişimden veya bu Rapor'da yer alan bilgilere dayanan veya yer almayan bir bilgi neticesinde bir kişinin doğrudan veya dolaylı olarak uğrayacağı kayıp ve zarardan sorumlu değildir.

ANADOLU EFES